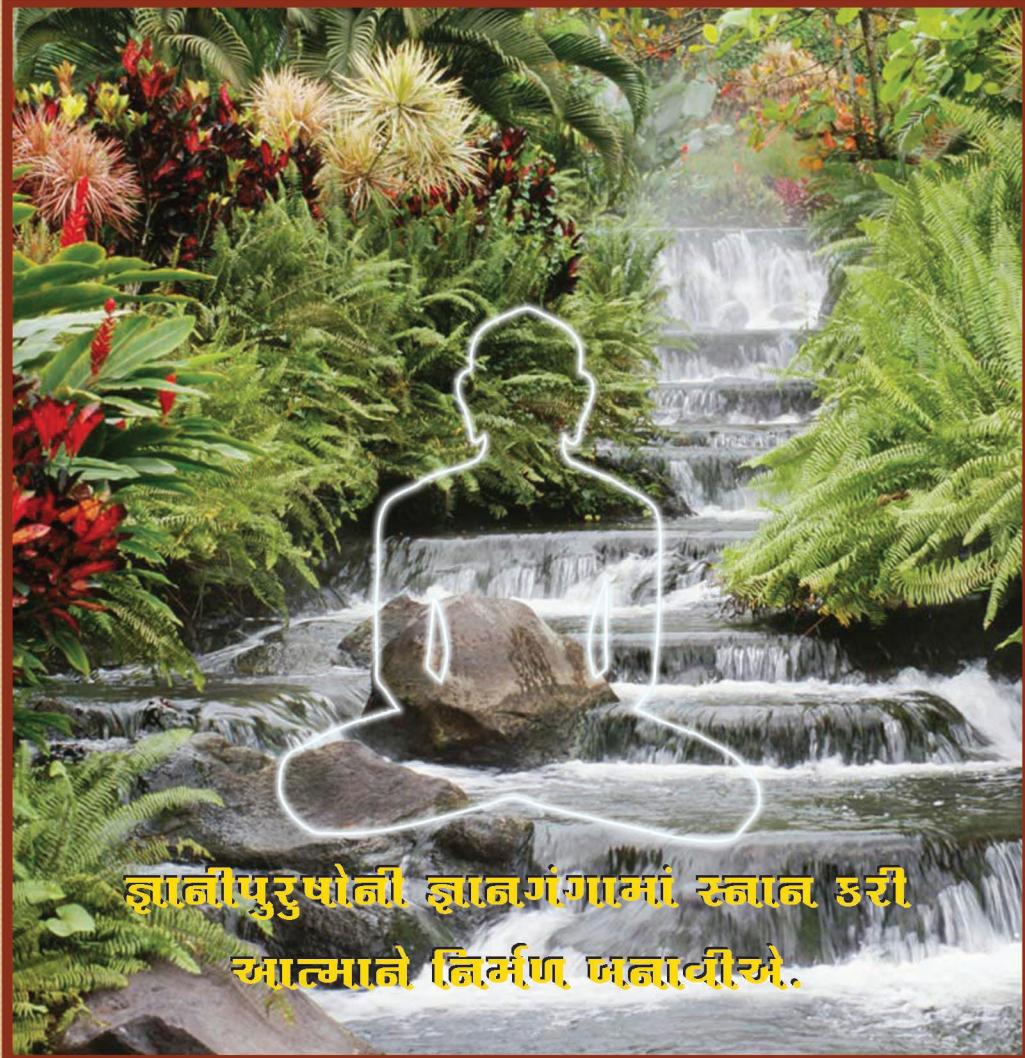

શ્રી રાજ-સોભાગ સદગુરુ પ્રસાદ

અંક : ૭૨ (ત્રિમાસિક)

ડિસેમ્બર - ૨૦૧૫

Published by :

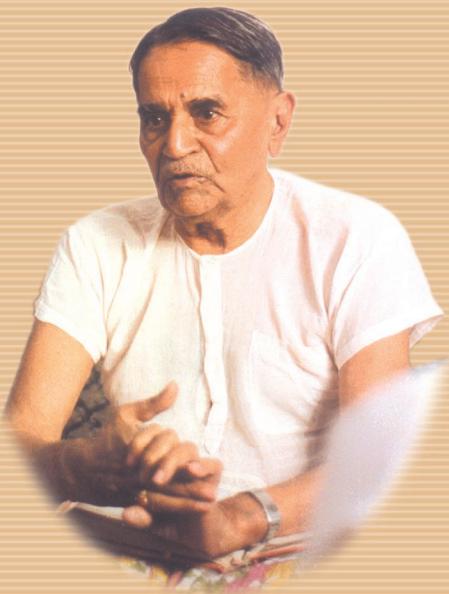
Shree Raj Saubhag Satsang Mandal

SAYLA-363 430 (GUJARAT-INDIA)

Tel. : 02755-280533, TeleFax : 280791

Email : rajsaubhag@yahoo.com

Website : www.rajsaubhag.org

જેણો જન્મ-મરણના ફેરા ટાળવા હોય તેણો જ્ઞાની પાસેથી જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવું જોઈએ અને જેણો જ્ઞાન મેળવવું હોય તેણો જ્ઞાનીની ઈચ્છા મુજબ વર્તવું જોઈએ. પોતાની ઈચ્છા મુજબ વર્તે એ સ્વચ્છંદી કહેવાય અને સ્વચ્છંદીપણું હોય ત્યાં સુધી કર્મ કપાય નહીં.

અત્યાર સુધી આપણો શું કામ રખડીએ છીએ ? આ ધર્મની બાબતમાં આપણાને ગમ્યું એ ખરું એમ કહી આંખો મીંચીને કર્યા જઈએ છીએ. જ્યાં સુધી સાચો માર્ગ મળે નહીં ત્યાં સુધી રખડવાનું છે. સાચા માર્ગની શોધ તો કરવી જ જોઈએ. એટલે કે સાચા જ્ઞાનીની શોધ તો કરવી જ જોઈએ. કેમ કે જે સાચા માર્ગ ચાલ્યો હોય, જેણો સાચો માર્ગ જોયો હોય એ જ સાચો માર્ગ બતાવી શકે.

— પૂજ્ય બાપુજી

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર વચનામૃતજી

પત્રાંક : ૩૨૨

[પુ. ભાઈશ્રીએ પત્રાંક-૩૨૨ ઉપર કરાવેલ સ્વાધ્યાય]

લૌકિક દસ્તિએ તમે અને અમે પ્રવર્તશું તો પણી અલૌકિક દસ્તિએ કોણ પ્રવર્તશે ?

આત્મા એક છે કે અનેક છે, કર્તા છે કે અકર્તા છે, જગતનો કોઈ કર્તા છે કે જગત સ્વતઃ છે, એ વગેરે કમે કરીને સત્સંગે સમજવા યોગ્ય છે; એમ જાણીને પત્ર વાટે તે વિષે હાલ લખવામાં આવ્યું નથી.

સમ્યક્ પ્રકારે જ્ઞાનીને વિષે અખંડ વિશ્વાસ રાખવાનું ફળ નિશ્ચયે મુક્તપણું છે.

સંસારસંબંધી તમને જે જે ચિંતા છે, તે ચિંતા પ્રાયે અમને જ્ઞાનવામાં છે, અને તે વિષે અમુક અમુક તમને વિકલ્પ રહે છે તે પણ જાણીએ છીએ. તેમજ પરમાર્થચિંતા પણ સત્સંગના વિયોગને લીધે રહે છે તે પણ જાણીએ છીએ; બેય પ્રકારનો વિકલ્પ હોવાથી તમને આકુળવ્યાકુળપણું ગ્રાપ્ત હોય એમાં પણ આશ્રય લાગતું નથી, અથવા અસંભવરૂપ લાગતું નથી. હવે એ બેય પ્રકારને માટે ચોખ્ખા શઢોમાં નીચે જે કંઈ મનને વિષે છે તે લખવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે.

સંસારસંબંધી તમને જે ચિંતા છે, તે જેમ ઉદ્યમાં આવે તેમ વેદવી, સહન કરવી. એ ચિંતા થવાનું કારણ એવું કોઈ કર્મ નથી કે જે ટાળવા માટે જ્ઞાનીપુરુષને પ્રવૃત્તિ કરતાં બાધ ન આવે. જ્યારથી યથાર્થ બોધની ઉત્પત્તિ થઈ છે, ત્યારથી કોઈ પણ પ્રકારના સિદ્ધિયોગે કે વિદ્યાના યોગે સાંસારિક સાધન પોતાસંબંધી કે પરસંબંધી કરવાની પ્રતિજ્ઞા છે; અને એ પ્રતિજ્ઞામાં એક પળ પણ મંદપણું આવ્યું હોય

એમ હજુ સુધીમાં થયું છે એમ સાંભરતું નથી. તમારી ચિંતા જાણીએ છીએ, અને અમે તે ચિંતાનો કોઈ પણ ભાગ જેટલો બને તેટલો વેદવા ઈચ્છાએ છીએ. પણ એમ તો કોઈ કાળે બન્યું નથી, તે કેમ બને ? અમને પણ ઉદ્યક્તા એવો વર્તે છે કે હાલ રિદ્ધિયોગ હાથમાં નથી.

પ્રાણીમાત્ર પ્રાયે આહાર, પાણી પામી રહે છે. તો તમ જેવા પ્રાણીના કુદુંબને માટે તેથી વિપર્યય પરિણામ આવે એવું જે ધારવું તે યોગ્ય જ નથી. કુદુંબની લાજ વારંવાર આડી આવી જે આકુળતા આપે છે, તે ગમે તો રાખીએ અને ગમે તો ન રાખીએ તે બને સરખું છે, કેમ કે જેમાં પોતાનું નિરુપાયપણું રહ્યું તેમાં તો જે થાય તે યોગ્ય જ માનવું એ દસ્તિ સમ્યક્ છે. જે લાગ્યું તે જણાવ્યું છે.

અમને જે નિર્વિકલ્પ નામની સમાધિ છે, તે તો આત્માની સ્વરૂપપરિણાતિ વર્તતી હોવાને લીધે છે. આત્માના સ્વરૂપ સંબંધી તો પ્રાયે નિર્વિકલ્પપણું જ રહેવાનું અમને સંભવિત છે, કારણ કે અન્યભાવને વિષે મુખ્યપણે અમારી પ્રવૃત્તિ જ નથી.

બંધ, મોક્ષની યથાર્થ વ્યવરસ્થા જે દર્શનને વિષે

યથાર્થપણે કહેવામાં આવી છે, તે દર્શન નિકટ મુક્તપણાનું કારણ છે; અને એ યથાર્થ વ્યવસ્થા કહેવાને યોગ્ય જો કોઈ અમે વિશેષપણે માનતા હોઈએ તો તે શ્રી તીર્થકરદેવ છે.

અને એ જે શ્રી તીર્થકરદેવનો અંતર આશય તે પ્રાયે મુખ્યપણે અત્યારે કોઈને વિષે આ કોત્રે હોય તો તે અમે હોઈશું એમ અમને દઢ કરીને ભાસે છે.

કારણ કે જે અમારું અનુભવજ્ઞાન તેનું ફળ વીતરાગપણું છે, અને વીતરાગનું કહેલું જે શુદ્ધજ્ઞાન તે પણ તે જ પરિણામનું કારણ લાગે છે; માટે અમે તેના અનુયાયી ખરેખરા છીએ, સાચા છીએ.

વન અને ઘર એ બન્ને કોઈ પ્રકારે અમને સમાન છે, તથાપિ વનમાં પૂર્ણ વીતરાગભાવને અર્થે રહેવું વધારે રુચિકર લાગે છે; સુખની ઈચ્છા નથી પણ વીતરાગપણાની ઈચ્છા છે.

જગતના કલ્યાણને અર્થે પુરુષાર્થ કરવા વિષે લખ્યું તો તે પુરુષાર્થ કરવાની ઈચ્છા કોઈ પ્રકારે રહે પણ છે, તથાપિ ઉદ્યને અનુસરીને ચાલવું એ આત્માની સહજ દશા થઈ છે, અને તેવો ઉદ્યકાળ હાલ સમીપમાં જણાતો નથી; તો તે ઉદ્દેશી આણવાનું બને એવી દશા અમારી નથી.

‘માગી ખાઈને ગુજરાન ચલાવશું, પણ ખેદ નહીં પામીએ, જ્ઞાનના અનંત આનંદ આગળ તે દુઃખ તૃષ્ણમાત્ર છે.’ આ ભાવાર્થનું જે વચ્ચન લખ્યું છે, તે વચ્ચનને અમારો નમસ્કાર હો ! એવું જે વચ્ચન તે ખરી યોગ્યતા વિના નીકળવું સંભવિત નથી.

“જીવ એ પુદ્ગલીપદાર્થ નથી, પુદ્ગલ નથી, તેમ પુદ્ગલનો આધાર નથી, તેના રંગવાળો નથી; પોતાની સ્વરૂપસત્તા સિવાય જે અન્ય તેનો તે સ્વામી

નથી, કારણ કે પરની ઐશ્વર્યતા સ્વરૂપને વિષે હોય નહીં. વસ્તુત્વધર્મ જોતાં તે કોઈ કાળે પણ પરસંગી પણ નથી.” એ પ્રમાણે સામાન્ય અર્થ ‘જીવ નાવિ પુંગલી’ વગેરે પદોનો છે.

‘દુઃખસુખરૂપ કરમ ફળ જાણો, નિશ્ચય એક આનંદો રે, ચેતનતા પરિણામ ન ચૂકે, ચેતન કહે જિનચંદો રે.’

(શ્રી વાસુપૂર્જ્ય-સ્તવન, આનંદધનજી)

પ.કૃ. દેવે ૧૯૪૮ની સાલમાં આ પત્ર પૂ. સોભાગભાઈ પર લખ્યો. આ પત્રનું હેડિંગ છે એ ધણું સૂચ્યક છે. હેડિંગમાં પ.કૃ. દેવ જણાવે છે કે લૌકિક દાખિએ તમે અને અમે પ્રવર્તશું તો પછી અલૌકિક દાખિએ કોણ પ્રવર્તશે ? તો હવે લૌકિક દાખિએ કે જેને આપણે ટૂંકમાં જોઈએ તો જીવ એવાં જ કાર્યો કરે કે જેમાં પોતાની કીર્તિ અને પોતાનું માન લોકોની વચ્ચે વધે. લોકોને ગમે, એને પસંદ પડે, લોકોને એનાથી ફાયદો થાય એવાં કાર્યો કરે, તો લોકોની વચ્ચે એનાં માન અને કીર્તિ વધે. તો સમગ્રપણે આખા સંસારની અંદર જીવ મોટાભાગનાં બધાં કાર્યો લૌકિક દાખિએ જ કરે છે અને એ જીવ જાણો છે કે હું અમુક કાર્ય કરીશ અને લોકોને નહીં ગમે તો ? તો મારાં માન-મર્યાદા જળવાઈ નહીં રહે, લોકોની દાખિથી હું નીચો પરી જઈશ. એટલે આમ આખા સંસારની રચના જ એવી છે કે લૌકિકભાવ એકેક કાર્યની અંદર લોકોના અંતઃકરણની અંદર બેઠેલો છે. અને એવો જ લૌકિકભાવ ધર્મ કરતાં જીવની અંદર પણ બેઠેલો છે. વર્તમાનમાં પંચમકાળની એવી તીવ્ર અસર છે કે લોકો ધર્મ તો કરે છે પણ લૌકિકભાવે. એટલે કે પરંપરાથી, ગાડરિયા પ્રવાહની જેમ. કુળમાં જે રીતે ધર્મનું આરાધન થતું હોય એ મુજબ જ ધર્મનું આરાધન કરે.

જે કુળમાં જન્મ લીધો હોય અને એ કુળમાં જે ધર્મનું આરાધન થતું હોય તો એ સંસ્કાર અને બાળપણથી જ મળી જાય. અને એ સંસ્કાર એવા દઢ થઈ જાય કે એ જીવ એમ જ માને કે મને જે ધર્મની પ્રાપ્તિ થઈ છે એ જ સાચો ધર્મ. અને એનાથી જ કલ્યાણ થાય. અને પાછી એની દાસ્તિ કેવી કે અન્ય લોકો કે જે ધર્મ જુદી રીતે કરતાં હોય તો એને એમ લાગે કે એ લોકો કંઈક ભૂલ કરે છે. એ લોકો પોતાનું કલ્યાણ સાધી નહીં શકે એટલે વર્તમાનની અંદર જપ, તપ, ક્રિયા, તપશ્ચર્યા, સામાયિક, પ્રતિકમણ, શાસ્ત્રનું અધ્યયન - આ બધું બહોળા પ્રમાણમાં લોકો કરે છે, પણ બધું લૌકિક દાસ્તિ. અને આ દાસ્તિ કેવી કે જેની અંદર જીવને માન અને મોટાઈની ખેવના છે. જે ધર્મ કરતા જીવ હોય એની અંદરથી માન પણ જવું જોઈએ. એની મોટાઈ પણ ઘટતી જવી જોઈએ. એટલે કે એનો અહું ઓગળી જવો જોઈએ. તો ધર્મ તો એવો હોવો જોઈએ કે જેનાથી જીવની અંદર પરિવર્તન થાય. એટલે કે જીવ કે જે અનાદિ કાળથી દોષ કરતો આવ્યો હોય, તે દોષો એના ઓછા થાય, ઘટે અને એના ગુણોનો વિકાસ થાય. પણ સંપૂર્ણપણે બાધ્યભાવથી ધર્મ કરતો હોય છે કે જેની અંદર બધી જ ક્રિયાઓ કરતાં હોવા છતાં એ ધર્મ જીવને સ્પર્શે પણ નહીં, અને એટલે એના વિષય અને કષાય એ અંતઃકરણની અંદર એવા ને એવા જ બેઠેલા હોય. અને એનું મૂળ કારણ મોહભાવ છે. એ મોહભાવથી જીવ પોતાનું બધું બરાબર સાચવીને બેઠો હોય. પોતાનું ધન, મિલકત, કુટુંબ-પરિવાર, સગાંભાલાં આ બધાની બરાબર જાળવણી કરે અને એને એમ જ થાય કે હું ધર્મ કરું છું એટલે મારું કલ્યાણ થઈ રહ્યું છે. વળી ખૂબીની વાત કે કોઈ એવો રૂડો જીવ, હળુકમી જીવ કે જેને પોતાને ઘ્યાલ આવે કે મારા જીવનની અંદર મેં આટલાં વર્ષો સુધી ધર્મ કર્યો પણ

મારી અંદર રહેલા કષાયો-મોહભાવ જરા પણ ઓછા ન થયા, વિષય પ્રત્યેની મારી આસક્તિ છે એ જરા પણ ઘટી નહીં, તો આની અંદર ક્યાંક ભૂલ થાય છે. માટે હું માનું છું એના કરતાં ધર્મનું સ્વરૂપ કંઈક જુદું જ હોવું જોઈએ. અને જ્યારે એ મહાપુરુષોનાં વચ્ચેનો વાંચે, કે સાંભળે ત્યારે એને ખાતરી થાય કે ધર્મ તો જ્ઞાનીપુરુષના શરણમાં રહેલો છે. અને જ્યારે એને એવા જ્ઞાનીપુરુષનો બેટો થાય અને એનો સમાગમ કરતો થાય ત્યારે એનાં કુટુંબીજનો, ઓળખીતા લોકો બધા એની ટીકા કરે કે આ ભાઈએ તો પોતાનો જે ધર્મ છે તે છોડી દીધો. આવી ટીકાથી જો પોતાની માનદાનિ થતી હોય તો જીવ સાચી વાત ગ્રહણ કરતાં અટકે. પ.કૃ. દેવ યમ-નિયમની અંદર શું કહે છે કે (યમ-નિયમ સંજમ....હજુ ન પર્યો) જે જીવને આ યમ-નિયમ હાથમાં આવે અને એની અંદર જે રહસ્ય મૂકેલું છે એ રહસ્ય પકડવા જાય કે એના ટાંટ્યા બેંચવામાં આવે. પણ આ તો લૌકિક દાસ્તિની વાત થઈ. પણ જે જીવને ખરેખર માર્ગ મળ્યો, જ્ઞાનીપુરુષ મળ્યા, અને છતાં પણ જો એ લૌકિક પ્રવાહ તરફ તણાતો હોય તો જ્ઞાનીપુરુષ એને અટકાવે કે ભાઈ, આ લૌકિકભાવ તો તું અનાદિકાળથી કરતો આવ્યો છે. અને વળી કોઈક કૃ.દેવના જ કુટુંબનો લૌકિક પ્રસંગ હોય અને સોભાગભાઈ એને વિનંતી કરે કે તમારે એ પ્રસંગમાં હાજરી આપવી જોઈએ, તમારે એ બધાં કાર્યો ઉપાડી લેવાં જોઈએ. ત્યારે કૃ.દેવ સોભાગભાઈને શું કહે કે લૌકિક દાસ્તિએ તમે અને અમે પ્રવર્તશું તો પછી અલૌકિક દાસ્તિએ કોણ પ્રવર્તશે ? તો જ્યાં સુધી લૌકિક દાસ્તિ જાય નહીં અને અલૌકિક દાસ્તિ પ્રાપ્ત થઈ અને સાધ્ય ન થાય ત્યાં સુધી જીવનું કલ્યાણ થઈ ન શકે. તો માથા ઉપર જ્ઞાનીપુરુષ હોય તો જીવને તરત જ અટકાવે કે ભાઈ, લૌકિક ભાવમાં તણાવા

જેવું નથી. પછી સોભાગભાઈ સાથે જે પત્રવ્યવહાર ચાલે છે એમાં સોભાગભાઈએ જે કાંઈ પણ પુછાવેલું હશે તો એના અનુસંધાનમાં કૃ. દેવ કહે છે કે આત્મા એક છે કે અનેક છે, કર્તા છે કે અકર્તા છે, જગતનો કોઈ કર્તા છે કે જગત સ્વતઃ છે, એ વગેરે કમે કરીને સત્તસંગે સમજવા યોગ્ય છે, એમ જાણીને પત્ર વાટે તે વિષે હાલ લખવામાં આવ્યું નથી. આમ અલગ અલગ દર્શનોની અલગ અલગ માન્યતા છે અને એ જે માન્યતા છે એ જો જીવના અંતઃકરણની અંદર વિપરીત રીતે બેસી જાય તો એ જીવ પોતાનું કટ્યાજા સાધી શકતો નથી કેમકે વેદાશ્રિત દર્શનો છે એ ઈશ્વર એક જ છે એમ માને છે. અને એ ઈશ્વરે આ જગતની રચના કરી એમ એમની માન્યતા છે. તો એના અનુસંધાનની અંદર સોભાગભાઈએ જોયું કે જૈનદર્શનની અંદર તો પ્રત્યેક જીવ, કે એનો જે આત્મા એ સ્વતંત્ર છે. અને જ્યારે એનો આત્મા બધાં બંધનથી છૂટી અને પરમાત્મામય બને ત્યારે એ મુક્તિની પ્રાપ્તિ કરે. અને એ મુક્તિની પ્રાપ્તિ કર્યા પછી એને કોઈ એવા જગતકર્તા ઈશ્વરની સાથે ભળી જવાનું નહીં. એ સ્વતંત્ર જ રહે. અને મોક્ષમાં પણ એ સ્વતંત્ર રીતે પોતાના સુખ અને આનંદનું વેદન કરે. અને એ રીતે જૈનદર્શન એમ માને છે કે આત્માઓ અનંત છે. જ્યારે અન્ય દર્શનો એમ માને છે કે ઈશ્વર એક જ છે અને બધા જીવો એના અંશ છે, એવી માન્યતા ધરાવે છે. વળી કર્તા કે અકર્તા, તો જૈનદર્શન તો સ્યાદ્વાદ છે અને એ કઈ રીતે કર્તા અને કઈ રીતે અકર્તા એ જાણો છે. પણ વેદાશ્રિત દર્શનો કે જે પાધરી નિશ્ચયની વાત કરે કે આત્મા કૂટસ્થ છે. એને કાંઈ કરવાનું નથી. જે કરે છે એ પ્રકૃતિ કરે છે. એવી જે માન્યતા છે એના અનુસંધાનમાં સવાલ પૂછવામાં આવ્યો અને છ પદના પત્રની અંદર જે ત્રીજું પદ કે આત્મા કર્તા છે. એમાં જે ગજ પ્રકારનું કર્તાપણું જે દર્શાવવામાં આવ્યું છે એનો બરાબર અભ્યાસ થાય અને સમજાય તો આત્મા કર્તા છે કે અકર્તા એનો જીવને ખ્યાલ આવી જાય. બસ એવી રીતે જગતનો કોઈ કર્તા છે કે જગત સ્વતઃ છે. કૃ. દેવ કહે છે કે આ બધી વાત સત્તસંગે સમજવા યોગ્ય છે. એમ કહીને એક અદ્ભુત વચન કૃ. દેવે કહું કે સમ્યક્પ્રકારે જ્ઞાનીને વિષે અખંડ વિશ્વાસ રાખવાનું ફળ નિશ્ચયે મુક્તપણું છે. જ્ઞાની પ્રત્યે વિશ્વાસ તો રાખવો પણ કેવો? તો કહે અખંડ. અને કેવા પ્રકારે? તો કહે સમ્યક્પ્રકારે. અને આવો વિશ્વાસ રાખે એનું ફળ તો કહે ચોક્કસપણે મુક્તપણું. એની અંદર ક્યાંય, કોઈ ઢીલી વાત નહીં, કે ભાઈ મુક્તિ થશે કે નહીં થાય — એવા કોઈ વિકલ્પ ઉઠે નહીં. પણ જો સમ્યક્ પ્રકારે અખંડ વિશ્વાસ છે તો એ જીવ ચોક્કસ મુક્ત થવાનો જ. હવે આ કેવો મોક્ષમાર્ગ છે. આની અંદર તો માર્ગ, માર્ગનું રહસ્ય અને એનું ફળ, આ બધું જ કૃ. દેવે આ એક વચનની અંદર સમાવી દીધું. આમ આ વાતથી આ માર્ગના બધા આરાધક જીવો પરિચિત તો છે. કેમકે બધા જાણે છે કે આખો આ માર્ગ શ્રદ્ધામાં રહેલો છે. અને એ શ્રદ્ધા કેવી? તો કહે અડગ. અને જીવનપર્યત રહેવી જોઈએ. તો એ જીવ અવશ્ય ૧૫ ભવની અંદર મુક્ત થાય, થાય અને થાય જ. જ્યાં શ્રદ્ધા છે ત્યાં બળવાન વિશ્વાસ છે. શ્રદ્ધા નબળી તો વિશ્વાસ નબળો, આ વાત બરાબર અંતઃકરણમાં રાખી અને જો એ જીવ જ્ઞાનીપુરુષ પ્રત્યે અખંડ વિશ્વાસ કરે તો એ જીવ આજ્ઞાનું આરાધન બરાબર નિષાપૂર્વક જ કરે. અને એ આજ્ઞામાં એને ક્યાંય કોઈ વિકલ્પ ન જણાય. મને આ આજ્ઞા છે એટલે મારે એ મુજબ પુરુષાર્થ કરવાનો છે. અને જો એ પુરુષાર્થ બરાબર સમ્યક્પ્રકારે થતો હોય તો એ જીવ માર્ગમાં આગળ વધે જ. એ જીવને એ પુરુષાર્થ કરવાની અંદર ગમે

એવા અંતરાયો આવે, ગમે તેવી મુશ્કેલી કે વિધો આવે કે ગમે તેવી પરિસ્થિતિ વચ્ચે એ ઘેરાઈ ગયો હોય પણ આ અંદર વિશ્વાસ છે એ જ એની અંદર એવું બળ ઊભું કરે કે એ કર્મના વિપરીત ઉદ્યને પાર પાડી પોતાનો સમ્યક્ પુરુષાર્થ કરતાં કરતાં એ આગળ અને આગળ જ વધી જાય. એને ક્યાંય અટકવાનું ન થાય. પછી જે વિધો કીધા, મુશ્કેલી કીધી કે જેમાં આધિ-વ્યાધિ કે ઉપાધિરૂપ બળવાન મુશ્કેલીઓ આવે, શરીર અનેક રોગોથી ઘેરાઈ અને સાવ અશક્ત બની ગયું હોય, હાલી-ચાલી કે બોલી ન શકે તો પણ આ જે વિશ્વાસ છે એ એનું કામ કરી જાય. એ જીવ પછી શરીરની પીડાથી દુઃખી ન થાય, કેમકે સમ્યક્પ્રકારે એને આ વિશ્વાસ છે. એટલે એને ખાતરી છે કે આ શરીર છે એ પર છે. એ આત્માનું નથી. જ્યારે હું તો જ્ઞાનસ્વરૂપ આત્મા છું. એટલે શરીરના ધર્મને સંપૂર્ણપણે ગૌણ કરી અને પોતાની આત્મધારાને જ વધુ ને વધુ મજબૂત બનાવતો જાય. પછી સોભાગ્યભાઈ કે જે આર્થિક મુશ્કેલીથી ઘેરાયેલા છે એને એમ થાય છે કે હવે શું થશે? મારું આરાધન હું કરી શકીશ કે નહીં? કેમકે સીધી અસર એના પુરુષાર્થ પર પડતી હોય છે. પણ જ્યાં અંદર વિશ્વાસ છે ત્યાં અંદરથી એને ખાતરી હોય કે આ મારા કર્મનો ઉદ્ય છે અને મારે એને ભોગવવો જ પડશે અને એનું પરિશામ મેં જેવાં કર્મ કર્યા હશે એવું જ આવશે. મારી ઈચ્છા હશે કે નહીં હોય પણ એ કર્મનો ઉદ્ય તો મારે ભોગવવાનો જ છે. બસ, આવી સમજણ સાથે જીવ ગમે તેવી મુશ્કેલીનો સામનો કરવા તૈયાર હોય એને કોઈ તકલીફ પડતી નથી. મુશ્કેલી નડતી નથી. આમ જેને કહીએ કે કૂ.દેવનું શાખોના નિયોડરૂપ જાણો કે આ વચ્ચે ન હોય? કે સમ્યક્પ્રકારે જ્ઞાનીને વિષે અંદર વિશ્વાસ રાખવાનું ફળ નિશ્ચયે મુક્તપણું છે. જેના અંતઃકરણની અંદર

આ વાત બેસી ગઈ, પછી એને ગમે ત્યારે તકલીફ આવે ને ત્યારે આ વચ્ચે યાદ કરી અને બરાબર એના ઉપર જ એનું અનુપ્રેક્ષાણ કરી અને એક બળ પ્રાપ્ત કરી લેવું જોઈએ. હવે આ વચ્ચે લખ્યા પછી સોભાગ્યભાઈ કે જેની આર્થિક પરિસ્થિતી નબળી છે અને એના અનુસંધાનની અંદર અવારનવાર એ મુશ્કેલીમાંથી છોડાવવા માટે થઈને પ.કૂ.દેવને વિનંતીઓ કરે છે અને એમની પાસેથી એવી આશા રાખે છે કે એમની રિદ્ધિ-સિદ્ધિ પોતાની આ મુશ્કેલી દૂર થાય તો કૂ.દેવ એને શું કહે છે? સંસારસંબંધી તમને જે જે ચિંતા છે, તે ચિંતા પ્રાયે અમને જાણવામાં છે, અને તે વિષે અમુક અમુક તમને વિકલ્ય રહે છે તે પણ જાણીએ છીએ. પ.કૂ. દેવ તો બધું જ જાણતા હોય. તો એમની આ જે કાંઈ પણ ઉપાધિ છે એ જાણો છે. અને એ ઉપાધિના અનુસંધાનની અંદર સોભાગ્યભાઈના વિકલ્યો એ પણ જાણો છે. તેમજ પરમાર્થચિંતા પણ સત્તસંગના વિયોગને લીધે રહે છે તે પણ જાણીએ છીએ. તો હવે સોભાગ્યભાઈને બે પ્રકારની ફિકર છે. એક સંસારની ફિકર છે. બીજી પરમાર્થની, એટલે કે સોભાગ્યભાઈ કે જેમની પાસે અંતમુખતાનો માર્ગ છે, પણ સાંસારિક ઉપાધિને લીધે પુરુષાર્થ જેવો એને જોઈએ એવો થઈ શકતો નથી. અને સોભાગ્યભાઈના અંતઃકરણમાં એમ જ છે કે જો એમને પ.કૂ.દેવનો સત્તસમાગમ હોય તો એ પુરુષાર્થ સારી રીતે કરી શકે. હવે આ તો આમ બન્ને પ્રકારના વિકલ્યો એટલે સ્વાભાવિક રીતે આકૃણતા તો આવી જ જવાની અને કૂ. દેવ કહે છે કે તમારી અંદર આતુરતા જોઈને અમને આશ્રય કે એ વાત અસંભવિત છે એમ પણ લાગતું નથી. કેમકે સામાન્ય રીતે અજ્ઞાની જીવ કે જેને આવી ફિકર-ચિંતા હોય એની અંદર આવું આકૃણપણું તો આવી જ જાય. હવે એ બેય પ્રકારનો

વિકલ્પ હોવાથી તમને આકુળવ્યાકુળપણું પ્રાપ્ત હોય એમાં પણ આશ્રય લાગતું નથી. અથવા અસંભવરૂપ લાગતું નથી. હવે એ બેદ્ય પ્રકારને માટે ચોખ્ખા શબ્દોમાં નીચે જે કંઈ મનને વિષે છે તે લખવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે. તો હવે જે આ સલાહ આપી છે તે એકે એક આરાધકને લાગે છે. દરેકે દરેક જણને આ વાત સ્પર્શે છે કેમકે આરાધના કરતો જે સાધક છે એને મુશ્કલીઓ તો આવવાની જ. તો આ કૃ. દેવની સલાહ છે કે સંસાર સંબંધી તમને જે ચિંતા છે, તે જેમ ઉદ્યમાં આવે તેમ વેદવી, સહન કરવી. આ એક વાત છે બીજું કે જે કર્મ ઉદ્યમાં જે રીતે આવે એ રીતે જીવે ભોગવવાં જ પડે. પછી એની અનિષ્ટા હોય તો પણ એ વેદવાં પડે. કેમકે જે વસ્તુ એને નથી ગમતી અને એ કરવી પડે એટલે મનની અંદર કલેશિત ભાવ ઉત્પન્ન થાય. જો કે તે ઉદ્ય તો ભોગવવો જ પડશે. પણ કલેશિત ભાવથી પાછાં એવાં નવાં ગાઢાં કર્મનું બંધન થાય છે. માટે દરેકે દરેક આરાધકે જે કર્મ જે રીતે ઉદ્યમાં આવ્યું હોય તેને વેદવા માટે એ બરાબર તૈયાર છે એમ પોતાની જાતને ઘડવાની છે. કેમકે એ કર્મો મેં બાંધેલાં છે અને એ ઉદ્યમાં આવ્યાં એટલે મારે ભોગવવાં જ પડશે. આવી તૈયારી સાથે એ કર્મો વેદવાં અને એના માટે જેટલું સહન કરવું પડે એટલું સહન કરવું. એ વેદવાની પૂરેપૂરી તૈયારી રાખવી, બસ આટલું સમજાઈ જવું જોઈએ. કૃ. દેવે કહ્યું કે સમ્યક્ પ્રકારે શાનીને વિષે અખંડ વિશ્વાસ રાખવાનું ફળ નિશ્ચયે મુક્તપણું જ છે. તો જીવની સમ્યક્ સમજણ કે જે કર્મ પોતે બાંધેલાં છે તે ઉદ્યમાં આવે તો સમભાવે ભોગવવાં. તેમાં ગમે તેટલી વેદના આવે તો પણ સહન કરવાની તૈયારી રાખવી જ જોઈએ. એ ચિંતા થવાનું કારણ એવું કોઈ કર્મ નથી કે જે ટાળવા માટે શાનીપુરુષને પ્રવૃત્તિ કરતાં બાધ ન આવે. હવે જે

કર્મ ઉદ્યમાં આવ્યું હોય તે કેવા પ્રકારનું છે, તે વેદવા માટે એને ઘણી બધી મુશ્કેલી પણ પડે તો એણે એ સહન કરવી પડે. બીજી વાત કે એ કર્મ ઉદ્યમાં આવ્યું એટલે ખપી તો જવાનું જ. એણે ભોગવી લીધું એટલે એ નિર્જરી તો જવાનું જ. કાયમ તો એ રહેવાનું જ નથી. જેમ કે સોભાગભાઈને એવી ફિકર થઈ જાય કે મારી આર્થિક કઠણાઈ આખી જિંદગી રહેશે તો ? પણ એ તો બાંધેલાં કર્મના ઉદ્ય પર એનો આધાર છે. ઉદ્યમાં આવેલું કર્મ વેદાય અને પછી એ ખપી જવાનું એ ચોક્કસ વાત છે. તો એ ચિંતા થવાનું કારણ એવું કોઈ કર્મ નથી કે જે ટાળવા માટે શાનીપુરુષને પ્રવૃત્તિ કરતાં બાધ ન આવે. એટલે આપણે મુખ્યપણે એ જ લેવાનું કે બધી ફિકર, ચિંતા છોડી કર્મને સમભાવે વેદી અને ખપાવવું. સોભાગભાઈના અંતઃકરણમાં એ છે કે મારી આ કઠણાઈ જો કૃ. દેવ કૃપા કરે અથવા તો કોઈ સિદ્ધિ ચ્યમત્કાર કરે તો જાય. તો હવે એના જવાબમાં એમ કહે છે કે જ્યારથી યથાર્થ બોધની ઉત્પત્તિ થઈ છે, આ કૃ. દેવ પોતાના માટે કહે છે ત્યારથી કોઈ પણ પણ પણ મંદપણું આવ્યું હોય એમ હજુ સુધીમાં થયું છે એમ સાંભરતું નથી. માણસ એક વખત પ્રતિજ્ઞા લે પણ જ્યારે બહુ મોટી ઉપાધિ આવી જાય ને ત્યારે તે પ્રતિજ્ઞામાંથી ચલિત થાય. એને એમ થાય કે હવે આ ઉપાધિને દૂર કરી નાંખીએ તો સાચું. પણ આ તો પ.કૃ. દેવ છે કે જેની આવી અદ્ભુત દશા છે અને જેનો આવો બળવાન સંકલ્પ છે એટલે એની પ્રતિજ્ઞા એવી ને એવી એણે દઢ રાખેલી છે. એને

જરા પણ મંદ થવા દીધી નથી. પછી સોભાગભાઈને કહે છે કે અમે તમારી ચિંતા જાહીએ છીએ, અને અમે તે ચિંતાનો કોઈ પણ ભાગ જેટલો બને તેટલો વેદવા ઈચ્છીએ છીએ. પણ એમ તો કોઈ કાળે બન્યું નથી, તે કેમ બને ? કેમકે પ.કૃ. દેવ અને સોભાગભાઈનો જે આધ્યાત્મિક સંબંધ છે તે જખરદસ્ત સંબંધ છે. પણ કૃ.દેવ કહે છે કે અમે તમારી ચિંતા વેદવા પણ ઈચ્છીએ છીએ. પણ આ તો સિદ્ધાંત છે કે દરેક દરેક જીવે પોતે જે કર્મો બાંધ્યાં હોય અને તે ઉદ્યમાં આવે તો એ એણે પોતે જ ભોગવવાં પડે અને એનું એ દુઃખ કોઈ બીજો જીવ લઈ શકતો નથી. અથવા જે જીવને ઉદ્ય આવ્યો તે પોતાનું દુઃખ બીજાને આપી શકતો નથી. પોતે જ એ ભોગવવું પડે, એટલા માટે કહે છે કે એમ તો કોઈ કાળે બન્યું નથી. એ કેમ બને ? વળી આવો ઉદ્ય સોભાગભાઈને છે. એમ કૃ.દેવને પણ એવો જ વેપારની પ્રવૃત્તિમાં કર્મનો બળવાન ઉદ્ય છે અને બીજા કારણસર પણ એવો ઉદ્ય હોઈ શકે. અમને પણ ઉદ્યક્ષણ એવો વર્તે છે કે હાલ રિદ્ધિયોગ હાથમાં નથી. આમ દરેક દરેક જીવ છે એને થોડી પણ મુશ્કેલી આવે ને એટલે ભગવાન પાસે માથું નમાવે કે હે ભગવાન, તું આ મારી મુશ્કેલી દૂર કર. વળી મુશ્કેલી હોય તો જ્ઞાનીપુરુષ પાસે પણ એને કામના થઈ જાય કે હવે આ મારી બધી કઠણાઈ તમે દૂર કરો. પણ આ જે હકીકત છે કે કર્મનો ઉદ્ય દરેક દરેક જીવે પોતે તો ભોગવવો જ પડે એ વાતને અંતઃકરણમાં રાખી અને જે જીવે જ્ઞાનીપુરુષનું શરણ સ્વીકાર્યું છે અને એ શરણ સ્વીકાર્યું પછી એને બધું જ સમર્પિત કરી દીધું છે. એ સમર્પિતભાવ છે કે જેમાં એનો અહંકાર દૂર થાય તો એ જીવ કે જેને આવો કર્મનો બળવાન ઉદ્ય આવ્યો ત્યારે એ ભગવાનને એમ કહી શકે કે હે ભગવાન, મે મારું બધું તને સોંપી દીધું, એટલે આ

ઉપાધિ પણ તારી, આ દુઃખ પણ તારું, આ મુશ્કેલી પણ તારી. આમ આ માર્ગની અંદર જીવને આંતરિક બળ ટકી રહે એટલા માટે થઈને આવો સમર્પિતભાવ કે જે એના માટે થઈને ખૂબ ખૂબ પ્રગતિકારક છે. ઉપાધિની અંદર જેને કહીએ ને કે એક બહુ જ આત્મવિશ્વાસ તીભો કરે ને એવી આ વાત છે. જીવ માને કે હવે મેં મારી બધી ઉપાધિ ભગવાનને સોંપી છે એટલે એ હવે મારી નથી. તો કર્મનો ઉદ્ય એ ભલે એણે સમર્પિત કર્યો એટલે એ ભગવાનનો છે. પણ એ વેદવાનો તો જીવે જ છે. જ્યારે જીવની અંદર આ ભાવના દઢ થાય ને ત્યારે એ વેદવાની શક્તિ ઉત્પન્ન થાય છે, એક સામર્થ્ય આવે છે અને એ સામર્થ્યથી એ કર્મના ઉદ્યનો બરાબર મુકાબલો કરી શકે છે. આમ આ એવો દઢ સિદ્ધાંત છે કે જેને વિષે સમ્યક પ્રકારે જ્ઞાનીને વિષે અખંડ વિશ્વાસ રાખવાનું ફળ નિશ્ચયે મુકૃતપણું છે. તો હવે જ્ઞાનીએ કીદું કે જે કર્મ ઉદ્યમાં આવ્યાં તે તારે વેદવાનાં. તો જેને અખંડ વિશ્વાસ છે ને તે સમભાવે વેદે અને કદાચ વિષમભાવ એનાથી થઈ જાય તો પણ જાગૃતિ કેળવી કેળવી અને સમભાવ રાખવાનો એ પ્રયત્ન અને પુરુષાર્થ કરે. પણ અકળાઈ જવાય, હવે આ ઉપાધિ જલ્દી દૂર થઈ જાય, અથવા તો મારી ઉપાધિ કોઈ દૂર કરી દે એવી ભાવના ન લાવતાં, એને સમભાવે વેદવાનું કીદું એટલે બસ એણે એ કર્તવ્ય પોતાનું બજાવવું જોઈએ. પ્રાણીમાત્ર પ્રાયે આહાર, પાણી પામી રહે છે. તો તમ જેવા પ્રાણીના કુટુંબને માટે તેથી વિપર્યય પરિણામ આવે એવું જે ધારવું તે યોગ્ય જ નથી. આમ આ આખા લોકની અંદર અનંતા જીવો છે. જેમાં કોઈ એકેન્દ્રિય, કોઈ બેદીન્દ્રિય, કોઈ નેદીન્દ્રિય, કોઈ ચંદીન્દ્રિય કે કોઈ પંચેન્દ્રિય સંજી કે અસંજી. પણ દરેક દરેક જીવ પોતાને જે ગતિની પ્રાપ્તિ થઈ, એમાં એણે જે શરીર

ધારણ કર્યું એ શરીરના પોષણને માટે થઈને એને કંઈ ને કંઈ મળી જ રહે એવી આખી વ્યવસ્થા છે, કે પ્રાણી માત્ર આહાર અને પાણી કોઈને કોઈ રીતે પ્રાપ્ત કરી જ લે. પ્રાયે શદ્દ વાપર્યો છે એટલે કોઈ જીવને એવો કર્મનો ઉદ્ય હોય કે એને ભૂખ અને તરસ સહન કરવાં પડે. બાકી સામાન્ય રીતે તો જેવું જીવનું અચન થયું ત્યારથી એને જે આહારની જરૂરત હોય ને એ એને મળ્યા જ કરે એવી આખી કુદરતી રચના છે. આના માટે એક બળવાન સાચો દાખલો છે, શિવાજી મહારાજ જેમણે મોગલો સામેની લડતમાં ખૂબ જીત મેળવી. જીત મેળવ્યા પછી પોતે જે મહારાધ્રના મુખ્ય મુખ્ય જિલ્લા હોય ત્યાં કિલ્લા બાંધવાની શરૂઆત કરી. કિલ્લાઓ બાંધવાથી એક તો સંરક્ષણ મળે એ એક કારણ હોય અને બીજું તેનાથી ત્યાંના લોકોને રોજરોટી મળી રહે એ પણ એના અંતઃકરણની ભાવના. તો એક વખત એમના ગુરુ ત્યાં પદ્ધાર્યા, ત્યારે વાતો કરતાં કરતાં શિવાજીએ કહ્યું કે હું અહીંયાં અત્યારે જે આ કિલ્લાઓ બંધાવું છું આ કાર્યથી હજારો લોકોને રોજ રોટી મળી રહે છે. એના ગુરુએ જોયું કે આ શિવાજીને અંદરથી એક અભિમાન ઊભું થયું છે, કે હું છું તો આટલા બધા લોકોને રોજરોટી અપાવું છું. ગુરુ કંઈ બોલ્યા નહીં. શિવાજી સાથે ગુરુ બહાર નીકળ્યા. થોડા આગળ ગયા, તો એક મોટો પથ્થર ત્યાં હતો. ગુરુએ એ પથ્થર ત્યાં મંગાવ્યો અને કહે કે હવે તું એક મોટો હથોડો લઈને આ પથ્થરને તોડાવ. તો શિવાજીએ એ પથ્થર મૂક્યો અને હથોડો મંગાવ્યો. એના માણસે એક જોરથી ઘા કર્યો તો એ પથ્થરના બે ઢુકડા થયા. એ પથ્થરની અંદરથી એક કીડો દોડતો દોડતો બહાર જતો રહ્યો. તો એના ગુરુ શિવાજીને પૂછે છે કે આ કીડાનું ભરણપોષણ કોણ કરે છે? તો પ્રાણીમાત્ર

પ્રાયે આહારપાણી પામી રહેતાં હોય તો હવે આ પથ્થરની અંદર કીડો હશે અને એનું ભરણપોષણ થાય એવી આખી વ્યવસ્થા હશે તો એ કીડાનો વિકાસ થયો હશે ને? અને જીવ એવું અભિમાન કરે કે ભઈ, હું આનું ભરણપોષણ કરું છું. તો શિવાજી મહારાજનું બધું અભિમાન એ સમયે જ ઓગળી ગયું. કૂ.દેવ પણ સોભાગભાઈને કહે છે કે તમને આટલી બધી આર્થિક કઠણાઈ છે અને તમને એમ થાય છે કે મારા કુટુંબીજનોનું હું ભરણપોષણ કેમ કરીશ? એ રસ્તાના રજણતા ભિખારી બની જશે તો? એટલે કહે છે કે જીવને જે આર્થિક કઠણાઈનું દુઃખ છે એના કરતાં પોતાની લાજ, પોતાની કીર્તિ એ સમાજની વચ્ચેથી ઘટી જશે, ઓછી થઈ જશે એનું દુઃખ વધારે હોય છે. એટલે જીવની તકલીફ નાની હોય પણ એ આવા આવા લાજ-કીર્તિ વગેરે કારણને લીધે પોતાનું દુઃખ ખૂબ વધારી દેતાં હોય છે. પણ આ સમ્યક્દિષિ કૂ.દેવે સમજાવી કે કુટુંબની લાજ વારંવાર આડી આવી જે આકુળતા આપે છે, તે ગમે તો રાખીએ અને ગમે તો ન રાખીએ તે બન્ને સરખું જ છે. લાજ ન રાખો તો પણ જે થવાનું એ થવાનું અને લાજ રાખો તો પણ જે થવાનું તે થવાનું, એ એમ જ થશે. બન્ને સરખું જ છે. કેમકે જે કર્મો ઉદ્યમાં આવ્યાં એ કોઈ જીવ બદલાવી શકતો નથી. એમાં જીવનું નિરૂપાયપણું છે. તો એમાં જે થાય તે યોગ્ય જ માનવું. એ દિષ્ટિ સમ્યક્દિષિ છે. એટલે જીવે તો કર્મના ઉદ્યમની અંદર જે થાય તે યોગ્ય જ થઈ રહ્યું છે, ઉદ્ય મુજબ જ થઈ રહ્યું છે આવી જે દિષ્ટિ કેળવાય એ સમ્યક્દિષિ છે. એટલે આ સમ્યક્દિષિ અને એ દિષ્ટિસહ અખંડ વિશ્વાસ જોઈએ છે. આવા જીવને ભલે ગમે એવી ઉપાધિ હોય ને પણ જો આવી સમ્યક્દિષિ હશે ને તો જીવ દુઃખી નહીં થાય. આવી

સમ્યકુદ્દિ જીવે પોતાના જીવનમાં સાધ્ય કરવાની છે. એટલે જે જીવ આ દદિ કેળવી શકે અને દદ વિશ્વાસ રાખી શકે એ જીવને માર્ગમાં અટકાવવા માટે થઈને કોઈ પરિબળ શક્તિમાન ન બની શકે. હવે કૃ. દેવ અને સોભાગભાઈનો જે પત્રવ્યવહાર ચાલે છે એના અનુસંધાનમાં કૃ. દેવને જે નિર્વિકલ્પ સમાધિ છે એના માટે કહે છે અમને જે નિર્વિકલ્પ નામની સમાધિ છે, તે તો આત્માની સ્વરૂપપરિણાત્તિ વર્તતી હોવાને લીધે છે. હવે આ નિર્વિકલ્પ સમાધિ, સાચી સમાધિ તો આત્માની ઓળખાણ થયા પછી જ આવે છે. એટલે કે આત્માના સ્વરૂપની પરિણાત્તિ વર્તતી હોય ત્યારે જ એ સમાધિ આવે છે. બાકી અજ્ઞાન દશામાં ધ્યાનની અંદર સારી સ્થિરતા ગ્રાપ કરી હોય અને જીવ એમ માને કે પોતાને નિર્વિકલ્પ સમાધિની પ્રાપ્તિ થઈ. તો હકીકતની અંદર કદાચ થોડી પળ માટે જીવ સંકલ્પ અને વિકલ્પ વગરનો બને, અને એક અપેક્ષાએ આપણે એમ કહી શકીએ કે એટલો વખત અને નિર્વિકલ્પ સમાધિ છે. પણ સાચી સમાધિ તો આત્માની ઓળખાણ થાય પછી જ આવે છે. એટલે કૃ. દેવ કહે છે કે આત્માના સ્વરૂપ સંબંધી તો પ્રાયે અમને નિર્વિકલ્પપણું જ રહેવાનું સંભવિત છે, હવે એ શા માટે સંભવિત છે તો કહે કે અન્યભાવને વિષે મુખ્યપણે અમારી પ્રવૃત્તિ જ નથી. હવે પ.કૃ. દેવને સંસાર છે અને સંસારનાં બધાં જ કાર્યો કરવાં પડે છે, બધી જ સાંસારિક પ્રવૃત્તિ કરવી પડે છે પણ પ.કૃ. દેવની મુખ્યતા ક્યાં છે? તો કહે કે આ નિર્વિકલ્પ સમાધિ સુધી પહોંચ્યા અને એમનો જીવનનો લક્ષ મુક્તિ સુધી પહોંચ્યું એ છે. સંસારની પ્રવૃત્તિમાં ક્યાય એની મુખ્યતા નથી. કૃ. દેવ જાણે છે કે એ તો કર્મનો ઉદ્ય વેદી રહ્યા છે. કર્મનો ભાર હળવો કરી રહ્યા છે. અને એ એનું મુખ્ય કાર્ય નથી. એનું મુખ્ય કાર્ય તો પોતાના આત્માને બધાં બંધનથી છોડાવવો. એટલે આના ઉપરથી એવો બોધ ગ્રહણ કરી શકાય કે જે જીવને પોતાનું અજ્ઞાન દૂર કરી અને આત્મજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ કરવી છે અને એ જ એની મુખ્ય પ્રવૃત્તિ છે. સંસારની વચ્ચે રહેતો જીવ કે જેમાં એને સંસારની કોઈ પણ પ્રવૃત્તિ એ એના માટે ગૌણ છે. અને આત્મજ્ઞાન એ મુખ્ય છે. અને એ આત્મજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવાના લક્ષે જ સતત પુરુષાર્થ કરે છે તો આવો જે જીવ એ ખૂબ જડપથી પ્રગતિ કરી શકે. પણ સંસારની વચ્ચે રહેતો જે જીવ એને એમ થાય કે મારું આટલું મોઢું કુઠુંબ છે, આટલી બધી ભિલકત છે, તો મારી પ્રથમ ફરજ છે કે આ બધું વ્યવસ્થિત ગોઠવી દેવું જોઈએ. અને એ કરતાં કરતાં મને જો થોડો સમય મળે તો એમાં મારે મારું આત્મકલ્યાણ સાધવું છે. તો આ વિચારધારા કેવી છે? તો કહે સંસારની પ્રવૃત્તિને મુખ્ય ગણી અને જો સમય મળ્યો તો એમાં મારે મારું આત્મપ્રાપ્તિ માટેનું કાર્ય કરી લેવું છે. તો આમાં અધ્યાત્મ ગૌણ બની ગયું. એ ગૌણતા ન ચાલે. બધી સંસારની પ્રવૃત્તિ કર્મના ઉદ્ય મુજબ થતી હોવા છતાં મારું મુખ્ય કાર્ય તો અજ્ઞાનને દૂર કરવું એ જ છે. બસ આમ હોવું જોઈએ. કૃ. દેવ આટલી બધી પ્રવૃત્તિ કરે છે છતાં પણ કહે છે કે અન્યભાવને વિષે મુખ્યપણે અમારી પ્રવૃત્તિ જ નથી. બંધ, મોક્ષની યથાર્થ વ્યવસ્થા જે દર્શનને વિષે યથાર્થપણે કહેવામાં આવી છે, તે દર્શન નિકટ મુક્તપણાનું કારણ છે, અને એ યથાર્થ વ્યવસ્થા કહેવાને યોગ્ય જો કોઈ અમે વિશેષપણે માનતા હોઈએ તો તે શ્રી તીર્થકરદેવ છે. બંધ અને મોક્ષની યથાર્થ વ્યવસ્થા આ જૈનદર્શનમાં ભગવંતોએ, શ્રી તીર્થકરદેવ જે રીતે જણાવી છે એવી સૂક્ષ્મતાથી અને યથાર્થપણે બીજા કોઈ દર્શનમાં જોવામાં આવતી નથી.

આપણે જોઈએ કે એમાં નવ તત્ત્વનું નિરૂપણ કર્યું છે, કે જીવ, અજીવ, પુણ્ય, પાપ, આશ્રવ, સંવર, નિર્જરા, બંધ અને મોક્ષ અને એની સાથે છ દ્વય સમજાય્યાં, જેનું સ્વરૂપ સમજ અને જીવ કે જે કર્મબંધનનાં કારણો, કે જે પુણ્ય અને પાપ અથવા તો આશ્રવમાં સમાય છે એનો બરાબર અભ્યાસ કરે. આમ એકેક તત્ત્વ જેમ કે જીવ કે અજીવ સમજયા હોય તો એક મોટો ગ્રંથ ભરાય એટલી માહિતી એની અંદરથી મળે. પુણ્ય, પાપ, આશ્રવ એ સમજવા માટે થઈને એમાં કેટલું વિસ્તારપૂર્વક અને સૂક્ષ્મતાથી સમજાય્યું છે. કર્મનો બંધ કેવી રીતે થાય છે અને જીવ એ બધાથી પોતાની જાતને કર્દી રીતે મુક્ત કરી શકે છે? આ આખી વાત જે જૈનદર્શનમાં આપણને કહેવામાં આવી છે એવી બીજા કોઈ દર્શનમાં એ વાત આપણને યથાર્થપણે જોવામાં આવતી નથી. એટલે જૈનદર્શન એ નિકટમુક્તપણાનું કારણ છે કે જૈનાથી જીવ બહુ ટૂંક સમયની અંદર પોતાની જાતને બધા જ કર્મના બંધનથી મુક્ત કરાવી અને મોક્ષની પ્રાપ્તિ કરાવી શકે. હવે આવા જૈનદર્શનને બરાબર યથાર્થોગ્ય સમજવું એ પણ કેટલું કઠિન છે. પણ કૂ. દેવ કહે છે કે એ જે શ્રી તીર્થકરદેવનો અંતર આશય તે પ્રાપ્તે મુખ્યપણે અત્યારે કોઈને વિષે આ ક્ષેત્રે હોય તો તે અમે હોઈશું એમ અમને દઢ કરીને ભાસે છે. ભગવાને જે પણ વાતનું નિરૂપણ કર્યું એનો જે આશય છે એ કૂ. દેવ બરાબર સમજ ગયા છે અને એનું કારણ પોતે કેમ આટલું બધું યથાતથ્ય સમજ શક્યા તો કહે કે જે અમારું અનુભવજ્ઞાન તેનું ફળ વીતરાગપણું છે, અને વીતરાગનું કહેલું જે શુત્રજ્ઞાન તે પણ તે જ પરિણામનું કારણ લાગે છે, માટે અમે તેના અનુયાયી ખરેખરા છીએ, સાચા છીએ. તો હવે એનું મૂળ કારણ એમને પોતાના આત્માનો અનુભવ છે. અને જીયાં આત્મસ્વભાવની ઓળખાણ

થઈ, તો એ જીવના રાગ-દ્વેષ પાતળા પડવા જ માટે, ઘટવા જ માટે અને એમ કરતાં કરતાં એ ટેઠ વીતરાગદશા સુધી પહોંચી જઈ શકે. એટલે અનુભવ છે એનું ફળ શું? તો કહે વીતરાગપણું. અને ભગવાને જે આ શુત્રજ્ઞાન આપ્યું છે તેનું પણ તે જ પરિણામ લાગે છે. અને આ બે કારણ કે જે કૃપાનુદેવને આત્મસાત્ર થયા છે કેમકે અને અનુભવ પણ છે અને રાગ-દ્વેષ પર પૂરેપૂરો કાબુ છે. એટલા માટે કહે છે કે અમે તીર્થકરદેવના અનુયાયી ખરેખરા છીએ. સાચા છીએ. હવે તીર્થકર ભગવંતનાં જે વચનો છે એ વચન કોઈ પણ વસ્તુનું સ્વરૂપ સમજવા માટે થઈને યથાર્થપણે ક્રીધેલાં હોય, એ યથાર્થપણે સમજ કોણ શકે? કેમ કે દરેક જીવ એ સમજવાનો પ્રયત્ન કરે પણ એ પોતાની બુદ્ધિએ સમજ શકે. તો જે જીવમાં રાગ અને દ્વેષ ચાલ્યા કરતા હોય, સતત અજ્ઞાન હોય, તો એ ભગવાનનાં વચનોનું અર્થઘટન પણ એ પ્રમાણે જ કરે. સાચું ન કરી શકે. પણ જીવના જેમ જેમ રાગ-દ્વેષ ઓછા થતા જાય, એમ એમ એ ભગવાનનાં વચનો યથાર્થોગ્ય રીતે સમજવાની શક્તિ પ્રાપ્ત કરતો જાય. પૂ. બાપુજી હમેશાં કહેતાં કે ગમે તેવો મહાન વિદ્વાન હોય પણ જો એને આત્મજ્ઞાન-આત્મઅનુભવ ન હોય તો એનાં પુસ્તકો કરતાં આત્મજ્ઞાની પુરુષોનાં પુસ્તકો વાંચવાં જે જીવને વધુ ઉપકારી થાય છે. કેમ કે એ જ્ઞાનીપુરુષ ભગવાનનાં વચનોને બરાબર સમજ શકે છે. વન અને ઘર એ બને કોઈ પ્રકારે અમને સમાન છે, તથાપિ વનમાં પૂર્ણ વીતરાગભાવને અર્થે રહેવું વધારે રુચિકર લાગે છે; તો હવે કૂ. દેવ વનમાં હોય કે ઘરમાં હોય પણ એમનો વૈરાગ્ય તો જળહળતો જ છે. એટલે ઘરમાં એટલે કે સંસારમાં રહેતા હોય તો પણ એમને આસક્તિભાવ પીડા ન કરે. તો જેની વચ્ચે રહીને મોહભાવ થતો હોય એની વચ્ચે જ

રહીને મોહભાવ જ ન થાય, એટલે કે ઔદાસીન્યભાવ જ રહેતો હોય તો એ પુરુષ પછી બધાને છોડીને જગલમાં જાય તો પણ એની અંદર વૈરાગ્ય તો એવો ને એવો જ રહેવાનો. એની અંદર બીજો કોઈ ફરક તો પડતો જ નથી. આમ કૃ. દેવ બંને જગ્યામાં જ્યાં પણ રહે તે બન્ને સમાન છે. છતાં વીતરાગભાવને અર્થે એમણે રાગ-દ્વેષ પર કાબુ મેળવ્યો છે. પણ રાગ અને દ્વેષનો જ્યારે ક્ષય કરી શકે, ત્યારે જ એ વીતરાગી બની શકે, કેમ કે ત્યારે જ સંપૂર્ણ જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાય. એટલે પ. કૃ. દેવ કહે છે કે વીતરાગભાવને અર્થે વનમાં રહેવું વધારે રુચિકર લાગે છે, કેમ કે સંસારની વચ્ચે રહે તો વૈરાગ્ય તો જળદળતો છે પણ સંસારની પ્રવૃત્તિ હોય એમાં એમને ચિત્ત લગાવવું પડે. જ્યારે વનમાં હોય તો એમને બધી જ પ્રવૃત્તિથી પોતાની જાતને નિવૃત્ત બનાવી લીધી હોય. તો વીતરાગભાવ પ્રાપ્ત કરવા માટે એ બરાબર આરાધના કરી શકે. સુખની ઈચ્છા નથી પણ વીતરાગપણાની ઈચ્છા છે. આ કેવી વાત છે? બાધસુખ તો અજ્ઞાની સંસારી જીવો ઈચ્છાતાં હોય, અને જે અધ્યાત્મમાર્ગના જ પંથીઓ છે એ આત્માના સુખની ઈચ્છા રાખતાં હોય, પણ એ આત્માનું સંપૂર્ણ સુખ તો પૂર્ણ આત્મા પ્રગત થાય ત્યારે એની પ્રાપ્તિ થવાની. અને પછી તો એ સુખ હમેશા માટે એની સાથે રહેવાનું. તો એક બાજુ સુખ છે, હજુ વીતરાગદશા નથી થઈ અને એક બાજુ વીતરાગતા છે. અને જો વીતરાગતા આવશે તો જ આત્માનું પૂર્ણ સુખ અનુભવી શકશે. એટલા માટે કહે છે કે સુખની ઈચ્છા નથી પણ વીતરાગપણાની ઈચ્છા છે. અને એકે એક મુમુક્ષુ એવો સંકલ્પ કરે કે મારે રાગ અને દ્વેષ પાતળા પાડવા જ છે. એની ઉપર મારે કાબુ પ્રાપ્ત કરવો જ છે અને પછી એ સમભાવની સાધના કરે તો, પોતાના જીવનની અંદર સવારથી રાત સુધી સમભાવ જો રાખી શકે તો એ માર્ગમાં ખૂબ જરૂરી પ્રગતિ કરી શકે. અને પોતાની અંદર રહેલું જે અજ્ઞાન છે એને એ સહેલાઈથી દૂર કરી શકે. એના માટે થઈને જીવે રાગ-દ્વેષ પાતળા પાડવા જોઈએ અને સમભાવમાં જીવે આવવું જોઈએ. પછી સોભાગભાઈ પ. કૃ. દેવને વિનંતી કરે છે કે તમે બહાર નીકળો તો ઘણા બધા જીવોનું કલ્યાણ થાય. સોભાગભાઈના અંત:કરણની અંદર પણ કેવી કરુણા હશે? એના જવાબરૂપે કૃ. દેવ કહે છે જગતના કલ્યાણને અર્થે પુરુષાર્થ કરવા વિષે લખ્યું તો તે પુરુષાર્થ કરવાની ઈચ્છા કોઈ પ્રકારે રહે પણ છે, તથાપિ ઉદ્યને અનુસરીને ચાલવું એ આત્માની સહજ દશા થઈ છે. સોભાગભાઈ તો સંસાર છોડીને નીકળી જવાનું કહે છે. પણ જ્ઞાનીપુરુષનું જીવન જે છે તે બે કારણોને હિસાબે વીતનું હોય. એક તો જે કર્મો ઉદ્યમાં આવે એને ખપાવવાં અને બીજું જગતના જીવો પ્રત્યે કરુણા. તો કૃ. દેવ જુઓ છે કે પોતાનાં કર્મના ઉદ્યની અંદર સંસાર છે અને જ્યાં સુધી સંસાર છે ત્યાં સુધી ભલે એના અંત:કરણમાં કરુણાભાવ છલોછલ ભરેલો છે પણ બહાર નીકળી અને માર્ગ પ્રવત્તિવી શકે એમ નથી. એટલે કે જગતના જીવોના કલ્યાણનું કાર્ય કરી શકે એમ નથી. એટલા માટે કહે છે કે ઉદ્યને અનુસરીને ચાલવું એ આત્માની સહજ દશા થઈ છે, અને તેવો ઉદ્યકાળ હાલ સમીપમાં જગતાં નથી. કર્મના ઉદ્યની અંદર અત્યારે સંસાર છે તો એ ઉદ્ય પૂરો ન થાય અથવા તો એ કર્મ ખપે નહીં ત્યાં સુધી એમને સંસારમાં રહેવું પડશે. અને એ છોડીને બહાર નીકળવાનો સમય હજુ નજીકમાં દેખાતો નથી, એમ કૃ. દેવ કહે છે. તો તે ઉદ્રેરી આણવાનું બને એવી દશા અમારી નથી. તો ઉદ્દીરણ કરી અને અમે સંસાર છોડીને નીકળી જઈએ એવી

અમારી દશા નથી. પછી સોભાગભાઈ કે જે અવારનવાર એમની આર્થિક કઠણાઈના હિસાબે અંદરથી એકદમ ઉદ્વિગ્ન બની જાય છે, ફિકરથી ધેરાયેલા રહે છે અને પ.કૃ. દેવને અવારનવાર એ ફિકરમાંથી છોડાવવા માટે થઈને વિનંતી કરતા હોય છે. કૃ. દેવ એને બોધ આપી આપી અને સાચી વસ્તુસ્થિતિ એને સમજાવતા હોય છે. તો હવે એવા સમયે સોભાગભાઈના અંતઃકરણમાંથી જે ઉદ્ગારો નીકળ્યા એ એમણે લખીને જણાવ્યા કે ‘માગી ખાઈને ગુજરાન ચલાવશું, પણ બેદ નહીં પામીએ, શાનના અનંત આનંદ આગળ તે દુઃખ તૃષ્ણમાત્ર છે.’ આ વચનો એ કાંઈ જેવાં તેવાં નથી. તો કૃ. દેવ કહે છે કે આ ભાવાર્થનું જે વચન લખ્યું છે, તે વચનને અમારો નમસ્કાર હો ! એવું જે વચન તે ખરી યોગ્યતા વિના નીકળવું સંભવિત નથી. તો હવે આર્થિક કઠણાઈ ગમે તેવી આવે, કે ભીખ માગવાનો વખત આવે તો કહે ભીખ માગીને ચલાવશું પણ બેદ નહીં પામીએ. કેવી અદ્ભુત વાત – અંદરથી એમની તૈયારી કેવી ? આવી તૈયારી શા માટે ? તો કહે જ્ઞાનના અનંત આનંદ આગળ એ દુઃખ છે તે કેવું ? તો કહે તે દુઃખ તૃષ્ણમાત્ર છે. તો જ્યાં આવો આનંદ પ્રાપ્ત કરવાની વેળા આવી છે ત્યાં આ બેદ છે તે જીવને અટકાવે છે. તો કહે હવે અમે બેદ નહીં પામીએ. કેમ કે અમારે જે આત્મજ્ઞાનનો આનંદ છે તે આનંદ પ્રાપ્ત કરવો છે. અને એ આનંદ કેવો છે ? તો કહે એની આગળ આ કર્મના ઉદ્યની બધી વાત સાવ ફિક્કી છે. પછી એનું કોઈ મહત્વ રહેતું નથી. આવું જ્યારે અંતઃકરણની અંદર જીવને થાય ત્યારે એ કર્મના ગમે તેવા ઉદ્યની સામે પોતાની જાતને તૈયાર રાખી અને એનો સારી રીતે મુકાબલો કરી શકે. એટલે જ કૃ. દેવે સોભાગભાઈના આ

વચનને નમસ્કાર કરી અને કીધું કે જેની અંદર ખરી યોગ્યતા હોય એના મુખમાંથી આવું વચન નીકળે. હવે આમ આ પત્રની વિગત તો પૂરી થઈ પણ કુ. દેવે ઉરોમો પત્ર જે સોભાગભાઈ પર લખ્યો હતો કે જેમાં દેવચંદ્રજી મહારાજે રચેલ સુમતિનાથ ભગવાનનું સત્વન છે જેમાં છઢી કરી આવી કે જીવ નવિ પુરુષાલી, નૈવ પુરુષાલ કદા, પુરુષાલાધાર નહિ તાસરંગી; પરતાણો ઈશ નહિ અપર ઐશ્વર્યતા, વસ્તુધર્મે કદા ન પરસંગી. તો આ પત્રના અંતે ટૂંકાણમાં પણ એના અર્થ ભરેલા છે કે જે સાધક સાધના કરતાં કરતાં ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી સુધી પહોંચી ગયો છે અને ગ્રંથિભેદની નજીક આવ્યો છે; ભેદજ્ઞાનનો પુરુષાર્થ કરી રહ્યો છે એ સાધકને આ કરી બહુ મદદરૂપ થાય એવી છે. એટલે જે આત્મા જેને જીવ કીધો ‘જીવ એ પુરુષાલી પદાર્થ નથી, પુરુષાલ નથી, તેમ પુરુષાલનો આધાર નથી, તેના રંગવાળો નથી. હવે આપણો આત્મા કે જે ચેતન છે, અને આત્માને આ પુરુષાલના બનેલા શરીરનો સંયોગ થયો છે. અને અજ્ઞાન છે એટલે આ પુરુષાલીક શરીર એ જ હું દું એવી જીવની માન્યતા થઈ ગઈ છે. હવે જે પોતે નથી એમાં પોતાપણાની માન્યતા થઈ અને જે પોતે છે એની જીવને ઓળખાણ નથી. જે જીવને આ ઓળખાણ કરવી છે એને પોતનો આત્મા કેવો છે ? તો કહે કે એ પુરુષાલી પદાર્થ નથી. આ પુરુષાલના બનેલા શરીર, એનો પણ એને આધાર નથી. એટલું જ નહીં પણ આ શરીરને રૂપ, રંગ, સ્પર્શ, ગંધ – આ બધા ગુણો છે. તો આપણો જે આત્મા છે એ પુરુષાલના રંગવાળો પણ નથી. તો કેવો છે ? તો કહે પોતાની સ્વરૂપસત્તા સિવાય જે અન્ય એનો તે સ્વામી નથી. એ માત્ર પોતાના સ્વરૂપનો જ સ્વામી છે. એ સિવાય જે બીજા પદાર્થો છે એનો એ સ્વામી

નથી. તો આ શરીર એ હું, વળી આ ધન, દોલત, સંપત્તિ કોની? તો કહે મારી, આ મા કે બાપ, પતિ કે પત્ની, દીકરો કે દીકરી કોનાં? તો કહે મારાં. એમ અનેક વસ્તુઓમાં એનું સ્વામીત્વપણું આ સંસારની વચ્ચે રહેલું હોય. પણ બરેખર, આત્મા તો સ્વરૂપસત્તા સિવાય જે અન્ય એનો સ્વામી નથી. કારણ કે પરની ઐશ્વર્યતા સ્વરૂપને વિષે હોય નહીં. અત્યારના તો લોકો કે જેની પાસે ખૂબ ધન, વૈભવ હોય તો એ એનું ઐશ્વર્ય ગણાય. જેની પાસે ખૂબ સુંદર, રૂપવાન શરીર, શરીરની અંદર ખૂબ બળ, તાકાત હોય તો એ શરીરનું ઐશ્વર્ય ગણાય. પોતાની મિલકત, સંપત્તિ, ગાડી, ઘોડા, સૈનિકો, નોકર, ચાકર મોટાં મોટાં રહેવાનાં મકાનો, આ બધું એનું ઐશ્વર્ય છે. પણ આ બધું પર છે. આત્માનું કાંઈ નથી. પણ જીવ એમ જ માને કે આ બધું ઐશ્વર્ય એનું પોતાનું છે, તો પરની ઐશ્વર્યતા સ્વરૂપને વિષે હોય નહીં. વસ્તુધર્મે જોતાં ખરેખર દરેકે દરેક પદાર્થો અને એના ધર્મો એનો વિચાર કરતાં એ કોઈ કાળે પણ પરસંગી નથી. એટલે કે આત્મા છે એ અને શરીર કોઈ દિવસ એકમેક નથી થયાં, હમેશાં એ નવાં નવાં શરીર ધારણ કરે છે પણ એ શરીર પણ જુદું રહે છે અને એમાં પુરાયેલો આત્મા પણ જુદો જ રહે છે. એટલે એ કોઈ કાળે પરસંગી નથી. આ હકીકતની અંદર આ એક જ કરીમાં ઘણી બધી વાત મુકાપેલી છે. પછી પાછી સોભાગભાઈને વિચારવા માટે, એમની જ્ઞાનશક્તિ ખીલે એના માટે વળી કૂ. દેવે વાસુપૂજ્ય સ્વામીનું આનંદધનજી મહારાજ સાહેબનું પદ છે એની એક કરી મૂકી છે.

‘હુઃખસુખરૂપ કરમ ફળ જાણો, નિશ્ચય એક આનંદો રે, ચેતનતા પરિણામ ન ચૂકે, ચેતન કહે જિનયંદો રે.’

હકીકતની અંદર આ જે કરી છે એ વાત દરેક જીવ પોતાના જીવનની અંદર ઉતારવાની છે, કેમકે સામાન્ય રીતે સંસારની અંદર રહેતા જે જીવો છે એ કાં તો સુખનું વેદન કરે, કાં તો હુઃખનું વેદન કરે. આમ સતત, કંઈ ને કંઈ કર્મના ઉદ્ય મુજબ એનું વેદન ચાલતું જ હોય. તો એ સુખ અને હુઃખનું જે વેદન થાય છે એ એણે પૂર્વભવમાં કરેલાં કર્મનું ફળ છે. પણ જીવ છે તે મને સુખ છે, મને હુઃખ છે એમ સતત રહ્યા જ કરતો હોય છે. કોઈ આત્માને એ બાબ્ય સુખ કે બાબ્ય હુઃખ સ્પર્શતાં પણ ન હોય. એટલે જીવ એ સુખ અને હુઃખને કર્મફળ જાણવાં. અને પોતે ક્રાંતિ છે? તો કહે જ્ઞાનસ્વરૂપ આત્મા. આમ આવો નિશ્ચય કરવો. કેમ કે આપણો ચેતન આત્મા કેવો છે? તો કહે એ પરિણામ ન ચૂકે. ચેતન છે ને એ જેવા ભાવ કરે એવું એને ફળ મળે. જો એ શુભ ભાવ કરે તો શુભ કર્મનું બંધન થાય, અશુભ ભાવ કરે તો અશુભ કર્મનું બંધન થાય. અને શુદ્ધભાવમાં હોય તો એ પોતે પોતાના સ્વભાવની અંદર આવે. આમ આપણો આ આત્મા જેવા ભાવ કરે છે એવું ફળ ભોગવે છે. અને અજ્ઞાનને લીધે સતત જીવને સાંસારિક ભાવો રહેલા જ હોય છે. જેનાથી એને શુભ કે અશુભ કર્મનું બંધન થયાં જ કરતું હોય. પણ આપણો આત્મા એવો ચન્દ્રમા જેવો નિર્મણ છે કે એ જેવા ભાવ કરે ને એવા એને ફળની પ્રાપ્તિ થાય છે. તો આપણો એ જ જાણવાનું છે કે જેમ સોભાગભાઈને આર્થિક કઠણાઈ છે અને એનું હુઃખ અને ઉદ્વેગ છે એ કર્મનું ફળ છે. એ તરફ દાસ્તિ ન કરતા. પોતાનો આત્મા જે છે ને, એ તરફ એણે દાસ્તિ રાખવી જોઈએ. આમ આરાધક જીવો માટે આ પત્ર ખૂબ ખૂબ મહત્વનો છે જે યથાર્થ પુરુષાર્થ કરવા માટે ખૂબ બળ આપે એવો છે.

વેરાવળની ધર્મયાત્રા

તા. ૧૨મી તથા ૧૩મી ઓક્ટોબરના રોજ પ.પૂ.ભાઈશ્રીની નિશામાં કલ્યાણજી ટોકરશી પરિવાર તરફથી તેઓના મૂળવતન વેરાવળ મુકામે ધર્મયાત્રાનું આયોજન કરવામાં આવેલ. ધર્મયાત્રાનું મુખ્ય નિભિતા પૂ.સરલાભાઈ, પૂ.ઇન્દુભાઈ તથા પૂ.યાત્રીકુમારી મહાસતીજી એમ કુલ ૭ ઠાણા વેરાવળમાં ચાતુમસિ અર્થે જિરાજ રહેલ છે. તેઓના દર્શન તથા વંદન માટે ત્યાં જવાનું બન્યું. સાથે પૂ.મહાસતીજીઓએ પણ પૂ.ભાઈશ્રીના દર્શન તથા સત્સંગ માટે વિનંતી કરતાં આ ધર્મયાત્રાનું આયોજન થયું. યાત્રાની વિશેષતા એ હતી કે પૂ.વિક્રમભાઈ તથા પૂ.મિનળબેન વેરાવળનાં છે. પ્રથમ દિવસે ત્યાં શાંતિનાથ ભગવાનના દેરાસરમાં ઉતારાની તથા ભોજનની વ્યવસ્થા રાખવામાં આવેલ. યાત્રાના આયોજનમાં આ. દીપકભાઈ, આ. પ્રતીક, તેના મામા નીતીનભાઈ તથા બ્ર.નિ. વિક્રમભાઈએ ઘણી મહેનત કરી હતી. બપોરે ત્યાં ઉપાશ્રયમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીનો પરમ સત્સંગ ગોઠવવામાં આવેલ. પ્રથમ વિક્રમભાઈએ એક પદ ગાયું અને ટૂંકમાં આશ્રમનો પરિચય આપ્યો. પૂ.ભાઈશ્રીએ પત્રાંક ૮૧૩ સમજાવતાં માર્મિક સમજણ આપી કે તીવ્રપણે અશાતાના ઉદ્યમાં મુખ્યપણે પરમ ઉપશમનો જ સર્વोત્કૃષ્ટ ઔષધદૂર્પે ઉપાસતા આત્માના કલ્યાણનાં પરમ કારણોને પરમભક્તિ વડે ઉપાસવા યોગ્ય છે એમ જણાવ્યું. પૂ.વિક્રમભાઈએ તેઓના કુટુંબીજનોને જે ધર્મના સંસ્કારો અને ધર્મ-વારસો વેરાવળમાંથી પ્રાપ્ત થયો છે તેનું ગૌરવ ગાયું. પછી પ્રભાસ-પાટણમાં ૮ ગભારાવાળું ચન્દ્રપ્રભુજીનું દેરાસર જેમાં

આગમગ્રંથો છે તથા દોકીયા પાર્શ્વનાથ છે તે મંદિરમાં દર્શનાર્થે ગયા. ત્યાં પૂજ્ય યશોવિજ્યજી મહારાજ સાહેબ જે પીઠિકામાં બેઠા હતા; જેમને મૌન હતું અને કોઈને મળતા ન હતા તેમ છતાં પ.પૂ.ભાઈશ્રી પથાર્યા છે તે નામ આપતાં થોડી વાર માટે તેઓએ અનુમતિ આપી અનો પૂ.ભાઈશ્રી, પૂ.વિક્રમભાઈ તેઓને મળી શક્યા. પછી જગપ્રસિદ્ધ સોમનાથ મંદિરમાં દર્શન કરવા ગયા. સોમવાર અને અમાસના દિવસનું ત્યાં તે દિવસે અધિક માહાત્મ્ય હોય છે. વિશાળ, કલાકારીગરીથી સુશોભિત રાત્રે લાઈટમાં ખૂબ ભવ્ય મંદિર લાગતું હતું. તેમાં ૧૨ જ્યોતિર્લિંગની પ્રતિકૃતિનાં દર્શન કર્યો. બીજે દિવસે સવારે ૭.૧૫ વાગ્યે ઉપાશ્રયમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીનો જાહેર સત્સંગ રાખવામાં આવેલ. પૂ.મહાસતીજીઓ તથા ત્યાંના શ્રાવક-શ્રાવિકાનો ઉત્સાહ કોઈ અનેરો જ હતો. ધૂન બોલાવી તથા સ્વાગત ગીત ગાઈ પૂ.ભાઈશ્રીનું તેઓએ તિલક તથા આંટી પહેરાવી સ્વાગત કર્યું. સ્વાધ્યાયમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ મૂળમાર્ગ સમજવા માટે ઉપકારી એવી મોક્ષમાર્ગની નિસરણીરૂપ ૨૦૦મી વચ્ચાનવલીની ઊંડાણથી સમજણ આપી. તે પહેલાં પ.કૃ. દેવને જાતિસ્મરણજ્ઞાન થયું તે પ્રસંગ વિસ્તારથી કદ્યો. મોટી સંખ્યામાં લોકો ત્યાં હાજર હતા, જેઓ પૂ.ભાઈશ્રીના દર્શનથી તથા સત્સંગથી ખૂબ ખૂબ પ્રભાવિત થયા. પૂ.વિક્રમભાઈએ બન્ને દિવસ ગુરુમહિમા દર્શાવતાં પદો ગાયાં. તેઓની મધુરવાહી તથા પદો સાંભળી સૌ મંત્રમુંગ બની ગયા. પૂ.મિનળબેને ટૂંકમાં પણ ખૂબ ભાવવાહી સંબોધન કર્યું જે સાંભળીને બધા જાણો સ્થિર થઈ ગયા. આમ આખો માહોલ સદ્ગુરુદેવની પ્રત્યક્ષ ઉપસ્થિતિથી ચેતનવંતો બની ગયો. જ્યારે પૂ.ઇન્દુભાઈ મહાસતીજીને માંગલિક

ફરમાવવા કહ્યું ત્યારે તેઓ બોલ્યાં કે, “જેઓ પોતે જ મંગલસ્વરૂપે આપણી વચ્ચે બિરાજ રહ્યા છે તેને શું માંગલિક કહેવું? કલ્યાણજ ટોકરશી પરિવાર તરફથી નૌકારશી, સંઘપૂજન તથા પ્રભાવના રાખી હતી. પછી ત્યાંના ઉ પ્રભાવશાળી અતિભય દેરાસરો – માયલાકોટમાં સુમતિનાથ, બારકોટમાં ચિંતામણી પાર્વતનાથ અને કલ્યદુમ સંભવનાથ સ્વામીનાં દર્શન તથા સ્તુતિ કરવા ગયા. પછી પાંજરાપોળની મુલાકાત લીધી. બપોરે વડાલમાં ‘વડીલવંદના’ વૃદ્ધાશ્રમની મુલાકાતે જવાનું થયું. ત્યાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ હદ્યસ્પર્શી સંભોધન કરતાં ખૂબ વહાલથી કહ્યું કે, “તમે કોઈ દુઃખી થવા માટે સર્જયા નથી. તમે સૌ જે પણ ધર્મમાં માનતા હો તેમાં પૂર્ણ સમર્પિત થઈ યથાર્થ સમજણથી ધર્મનું આરાધન કરજો. જેથી સર્વ દુઃખથી મુક્ત થઈ શકાશો.” સૌને પ્રસન્નચિત્તે જોઈ બધાને આનંદ થયો. પછી તે જ પરિસરમાં આશાપુરામા, અંબામા, કાળકામા વિગેરે માતાજીનું મંદિર છે. ત્યાં દર્શનાર્થ ગયા. ત્યાં પૂ.ધીરેનભાઈ (ભૂવા) જે વહીવટ સંભાળે છે તે પ.પૂ.ભાઈશ્રીને મળી ઘણા ખુશ થયા. મંદિરની વાતો વિગતવાર ભાઈશ્રીને જણાવી અને પૂજયશ્રીનું બહુમાન કર્યું. પછી બ્ર.રસિકભાઈ પટેલના નિવાસસ્થાને જેતપુર મુકામે સર્વેને જવાનું થયું. થોડો સમય ત્યાંના મુમુક્ષુઓને પ.પૂ.ભાઈશ્રીનો પરમ લાભ પ્રાપ્ત થયો. પછી બસ દ્વારા સૌ સાયલા આશ્રમ આવવા રવાના થયા. રસ્તામાં પૂ.વિક્રમભાઈએ ભક્તિની રમજટ બોલાવી ભક્તિરસમાં ભીજવી દીધા. લગભગ ૨૦ જેટલા મુમુક્ષુઓ આ યાત્રામાં જોડાયા હતા. સંપૂર્ણ આયોજનમાં રાજકોટના મુમુક્ષુઓનો ખૂબ સાથ અને સહકાર પ્રાપ્ત થયેલ.

ॐ

શ્રી સદગુરુદેવાય નમ:

અમે યોગશતકને સમજીએ રે,
પૂજય ભાઈશ્રીના સત્સંગ દ્વારા;
અમે ભવસાગરને તરીએ રે,
જીલી ભાઈશ્રીની સદબોધ ધારા. ૧
અમે નિશ્ચય-વ્યવહાર યોગ જાણીએ રે,
વહે ભાઈશ્રીની કરુણા અપારા;
અમે યોગના અધિકારી થઈએ રે,
કરી સત્પુરુષાર્થ એકધારા. ૨
અમે સામાયિક ચારિત્ર પાળીએ રે,
દેખી ભાઈશ્રીનો પ્રત્યક્ષ સમભાવ;
અમે આશા યોગમાં રહીએ રે,
ટાળી સ્વચ્છંદ ને સધણા પરભાવ. ૩
અમે ગુરુ ઉપદેશ અનુસરીએ રે,
ચઢીએ ઉત્તરોત્તર ગુણસ્થાન;
અમે યોગની શુદ્ધિ કરીએ રે,
પાળીએ સધણા વ્રત વિધિ વિધાન. ૪
અમે ચાર શરણ ઉરે ધરીએ રે,
કરીએ સુકૃતનું અનુમોદન;
અમે દુષ્કૃત ગર્ભ કરીને રે,
કરીએ દોષોનું ઉન્મૂલન. ૫
અમે કર્મબંધ કારણોને તજીએ રે,
એ છે રાગ દ્વેષ અને અજ્ઞાન;
અમે ચાર ભાવનાના ભાવનથી,
મિટાવીએ કલેશ ને દેહ અભિમાન. ૬
અમે યોગ દશાનું ફળ ઝંખીએ રે,
કરીને બાપુજીને ભાવવંદના;
અમે મૃત્યુને જીતી લઈએ રે,
બનીએ મોક્ષગામી આ જ ભવમાં. ૭
કરીને બાપુજીને ભાવવંદના,
બનીએ મોક્ષગામી આ જ ભવમાં.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિર તથા આરાધના શિબિર

“જ્ઞાનીપુરુષની આજ્ઞા છે તે, ભવમાં જવાને આડા પ્રતિબંધ જેવી છે.”

પ.પુ. ભાઈશ્રીની નિશ્ચામાં દર મહિને એકાંત મૌન આરાધના શિબિર તથા આરાધના શિબિર યોજવામાં આવે છે. આ શિબિરોથી સાધકના જીવનમાં આમૂલ પરિવર્તન સર્જતું હોય છે અને સાથે સાથે સાધનામાં પણ ખૂબ જ પ્રગતિકારક પરિણામ જોવા મળે છે.

ઓક્ટોબર - ૨૦૧૫ ની એકાંત મૌન આરાધના શિબિર : ૮૩

ઓક્ટોબર માસમાં તા. ૧૪-૧૦-૨૦૧૫ થી તા. ૧૮-૧૦-૨૦૧૫ સુધી એકાંત મૌન આરાધના શિબિર-૮૩ તથા આરાધના શિબિર યોજવામાં આવેલ.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં કુલ ૫૦ સાધકોએ ભાગ લીધો. જેમાં ઉચ્ચ શ્રેણીના ૮ સાધકો, ચિંતનના ૨ સાધકો, પૂર્ણપ્રાપ્તિના ૨૧ સાધકો અને અર્ધપ્રાપ્તિના ૧૮ સાધકોએ ભાગ લીધો.

આરાધના શિબિરમાં ૨૩ સાધકો હતા, જેમાં ઉચ્ચ શ્રેણીમાં ૫ સાધકો, પૂર્ણપ્રાપ્તિના ૧૧ સાધકો અને અર્ધપ્રાપ્તિના ૭ સાધકો હતા. જેમાંથી રાજમાર્ગ યોગારોહણમાં જોડાયેલા ૧૦ સાધકો હતા.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરના પ્રશિક્ષણમાં પ.પુ.ભાઈશ્રીનો વિષય “શ્રી યોગશતક” સૂરિપુંગવ શ્રી હરિભદ્રસૂરીશ્વરજી વિરચિત સ્વોપજ્ઞ ટીકા સંયુક્ત પુસ્તક જેના અનુવાદક ધીરજલાલ ડાલ્યાલાલ મહેતા છે, તેમાંથી લીધેલ જે જૈનદર્શનના ઉચ્ચ દશાના સાધકો માટેનો ગ્રંથ છે. જે સમજવો બહુ બહુ અધરો હોવા છતાં પ.પુ.ભાઈશ્રીએ આ વિષય સર્વ સાધકોને આધ્યાત્મિક દાખિએ સમજ શકે તેવી અનુકૂળ સરળ ભાષામાં દણાતો-દાખલાઓ તથા કથાઓથી સમજાવેલ તેથી સર્વ સાધકોને સારી રીતે સમજવામાં આવેલ અને આવો અધરો સિદ્ધાંતિક ગ્રંથ સર્વ સાધકો પોતપોતાની સમજણ શક્તિ અનુસાર સમજેલ.

આરાધના શિબિરમાં પ.પુ.ભાઈશ્રીનું એકાંત મૌન આરાધના શિબિરનું પ્રશિક્ષણ તે જ સમયે કલ્યાણ હોલમાં વિદ્યિયો દ્વારા ટી.વી. ઉપર લાઈવ ટેલીકાસ્ટથી આરાધના શિબિરના સાધકોને સાંભળવા તથા જોવા મળેલ.

આરાધના શિબિરના બીજા પ્રશિક્ષણમાં બ્ર.રસિકભાઈનો વિષય શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર વચનામૃતના સ્પેશિયલ પત્રો નં. ૭૨૨થી શરૂ કરેલ. જે તેમને ખૂબ જ સરળતાપૂર્વક વિવિધ દણાતો આપીને સમજાવેલ, સૌ સાધકને આ પત્ર ખૂબ જ સારી રીતે સમજમાં આવેલ.

આ શિબિરમાં વિવિધ ક્ષેત્રોએથી આવેલા સાધકોએ ભાગ લીધો જેવા કે લંડન, દુબઈ, મુંબઈ, કલકતા, અમદાવાદ, વડોદરા, રાજકોટ, પેટલાવદ, જેતપુર, વલસાડ, સુ.નગર, સાયલા, કોટા વગેરે.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિર, ઓક્ટોબર-૨૦૧૫ના સાધકોની ફળશુદ્ધિ

- ★ શિબિર દરમ્યાન લગભગ છેલ્લાં બને ધ્યાનો પ્રમાણમાં વધુ સારાં થતાં હોય એમ જગ્યાયું. સ્થિરતા વધતી જાય છે. મન ઘણું શાંત થતું જાય છે. બાહ્યમાં ન ભણાય તેમ જાગૃતિ રાખતાં પ્રમાણમાં ઘણું ચિત્ત અંતર્મુખ રહે છે. ચિત્તન ગાંધું થતાં ઘણીવાર એ છૂટી જાય પછી જ્ઞાયક સ્વભાવની પ્રતીતિ રહે છે. બરાબર જાગૃતિ હોય છે.
- ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ★ આ શિબિરમાં મનની એકાગ્રતા વધી છે. સંકલ્પ-વિકલ્પ ઓછા થાય છે. ધીરે ધીરે દેહાધ્યાસ છૂટતો જાય છે. ધ્યાનમાં માખી, મચ્છર હેરાન કરતા હોય તેની ખબર પડતી નથી. ઉપયોગ સતત અંતર્મુખ રહે છે. તેથી અપૂર્વ શાંતિ તથા આનંદ અનુભવાય છે. આત્માની પ્રતીતિ અંશે થાય છે. પ્રત્યક્ષ અનુભવમાં આવે તેવી ઈચ્છા રહે છે.
- ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ★ ધ્યાનની મહત્ત્વાની અને એનું ફળ સમજીતાં ધ્યાનમાં એકાગ્રતા ખૂબ આવતી પણ અમુક લેવલ પછી આગળ વધાતાં જેદ પણ થાય છે. મોહનું સ્વરૂપ કેટલું સૂક્ષ્મ છે તે જીવને સમજાયું કોઈ પણ રીતે એની જગ્યામાંથી છૂટી આગળનો માર્ગ ખુલ્લો કર્યે જ છૂટકો છે. આ જીવ હજુ દેહાધ્યાસમાં ખૂબ પડ્યો છે તેનું પણ ભાન થયું.
- ચિત્તન
- ★ ધ્યાનમાં બેસતાં જ દાખિ લક્ષણિદ્ધ પર સ્થિર થઈ જાય છે. તેમજ જાગૃતિ પણ લક્ષ પર સ્થિર થતાં વિચારોનાં દશા રહેવાય છે. ક્યારેક જ જાગૃતિ ચૂકી જવાય તો ભળી જવાય છે. પણ વિચારો લાંબા ચાલતા નથી. દાખિ એકદમ અંદર ઉદ્દી ઉદ્દી ઉત્તરી જાય છે અને લીન થઈ જવાય છે. આની અસર આખા દિવસ દરમ્યાન શરીરની કિયા કરતી વખતે લક્ષ પર રહેવાનો મહાવરો થતો જાય છે. અંતરમુખ વૃત્તિ રહે છે. શાંતિ અને પ્રસન્નતા અનુભવાય છે.
- પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ★ એકાંત મૌન શિબિર ભરવાથી આધ્યાત્મિક ઘડતર થાય છે. ધ્યાનમાં સ્થિરતાનો વધારો થાય છે. રોજનાં પાંચ ધ્યાન થતાં હોવાથી ધ્યાન કરવાનો મહાવરો પડે છે. સાધન પર રહેવાનો મહાવરો પણ પડે છે. સ્વ-અવલોકનથી આપણા દોષો જાણી શકીએ છીએ તથા વિચારસરઙી પણ ખીલે છે. મમત્વ ઘણું જ ઘટતું જાય છે જેથી આખો દિવસ અંતર્મુખ રહી સાધના ખૂબ જ સારી થાય છે અને શાંતિ તથા હળવાશ લાગે છે. સ્થિરતા વધતાં મનશુદ્ધિ થાય છે. ધ્યાન પ્રત્યે રુચિ અને ઉલ્લાસ જાગે છે.
- પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ★ શિબિરમાં ધ્યાનમાં સ્થિરતા વધારે રહેતી હતી. નવા નવા અનુભવ તો થયા જ કરતા હતા. ક્યારેક તો શરીર કર્યાં છે એની ખબર જ પડતી ન હતી. સુધારસમાં માણસનો પડછાયો તરતો હોય તેવું લાગેલ ધ્યાન પૂરું થવાની થોડી વાર હોય ત્યારે એકદમ ઝાંઝરના અવાજો આવતા હતા. — પૂર્ણપ્રાપ્તિ

★ એકાંત મૌન આરાધના શિબિર ભરવાથી મારા જીવનમાં રાગ-દેખનું પ્રમાણ ખૂબ જ ઘટી ગયું છે. તેમજ કોધ, માન, માયા અને લોભ કથાયોમાં પણ મંદતા આવી છે અને જીવન જીવવાનો નવો રાહ મળેલ છે. અત્યાર સુધી સંસારભાવ માટે જ બધું કર્યું. શિબિરથી મને ઘણો જ લાભ થયો છે.

— અર્ધપ્રાપ્તિ

★ In this SHIBIR I found my mind was in high speed mode, And both during and outside of DHYAN it kept going into various thought processes. Depending on the thought (usually reviewing a past incident). I would then get into a KASHAY BHAV, and this would trigger further VIKALPS in a chain reaction. All this happens so quickly in the mind.

— અર્ધપ્રાપ્તિ

★ In my DHYANS both Jagruti and Stheerta (સ્થિરતા) have increased leaving me feeling more peaceful and at times leaving my body feeling lighter and painfree compared to before DHYANA (ધ્યાન). During this SHIBIR (શિબિર) I have also seen the dramatic difference that both Sansarik (સંસારિક) thoughts and Suvicharna (સુવિચારણા) have on the quality of my Dhyan.

— અર્ધપ્રાપ્તિ

ડિસેમ્બર - ૨૦૧૫ની આરાધના શિબિર : ૮૪

ડિસેમ્બર માસમાં આરાધના શિબિર જ હોય છે. એકાંત મૌન આરાધના શિબિર યોજવામાં આવતી નથી. ડિસેમ્બર માસમાં તા. ૨૫-૧૨-૨૦૧૫ થી તા. ૩૦-૧૨-૨૦૧૫ સુધી આરાધના શિબિર-૮૪ યોજવામાં આવેલ.

આરાધના શિબિરમાં ૧૦૫ સાધકોએ ભાગ લીધો, જેમાં ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠીના ૧૮ સાધકો, ચિંતનના ૨ સાધકો, પૂર્ણપ્રાપ્તિના ૪૬ સાધકો અને અર્ધપ્રાપ્તિના ૩૮ સાધકોએ ભાગ લીધો. જેમાંથી રાજમાર્ગ યોગારોહણમાં જોડાયેલા ૭૬ સાધકો હતા.

આરાધના શિબિરના બંને પ્રશિક્ષણમાં પ.પુ.ભાઈશ્રીનો વિષય “સમ્યગ્રૂદર્શન” હતો. પૂજ્ય મુનિશ્રી ભાનુવિજયજી મહારાજ સાહેબના પ્રવચનોના પુસ્તક ‘સમ્યગ્રૂદર્શન’માંથી લીધેલ.

આધ્યાત્મિક માર્ગના પંથીઓને કેમ સમ્યગ્રૂદર્શન પ્રાપ્ત કરી શકાય અને સમ્યગ્રૂદર્શનનાં રહસ્યો સરળ ભાષામાં સમજ શકે તેવાં દશાંતો-દાખલાઓ અને કથાઓથી સમજાવેલ; જેથી સાધક સમ્યગ્રૂદર્શનને જલદીથી પ્રાપ્ત કરી શકે. સર્વ સાધકોને આ વિષય ખૂબ જ સારી રીતે સમજાવવામાં આવેલ અને સમ્યગ્રૂદર્શનની પ્રાપ્તિ કરવામાં અચૂક આગળ વધી શકશે. આ પ્રશિક્ષણથી સર્વ સાધકો ખૂબ ખૂબ આનંદિત થયા હતા.

ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠીના સાધકોને બ્ર.રસિકભાઈએ પાંચ લભ્યાઓ શ્રી જિનેન્દ્ર વરણીકૃત પુસ્તકમાંથી સમજાવેલ.

તેમની ટોકી ટોકીને સમજાવવાની રીતથી સર્વ ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠીના સાધકો સરળ રીતે સમજ શકેલ અને ખૂબ જ ખુશ અને આનંદિત હતા.

આ શિબિરમાં વિવિધ ક્ષેત્રોએથી આવેલા સાધકોએ ભાગ લીધો જેવાં કે લંડન, યુ.એસ.એ., નાઈરોબી, દુબઈ, મુંબઈ, કલકત્તા, ઈન્ડોર, પૂના, અમદાવાદ, વડોદરા, ભૂજ, રાજકોટ, સુ.નગર, બોટાદ, જેતપુર, કૃષ્ણનગર, સાયલા વગેરે.

આરાધના શિબિર, ડિસેમ્બર-૨૦૧૫ના સાધકોની ફણશ્રુતિ

- ★ પ્રથમ દિવસે ચારે ધ્યાનમાં ચિંતન કરતાં કરતાં ચિંતન અટકી જઈ સહજ રીતે અંદરથી (આત્મા) ‘ઉં’ કારનો ધ્વનિ ચાલુ થઈ જતો - આનંદ આનંદ અનુભવાતો. કાંઈ વિચાર નહીં, નહીં શરીર, કાંઈ નહીં. ‘ઉં’ના ધ્વનિ સિવાય અન્ય કાંઈ નહીં. આનંદ અને શાંતિનો જ અનુભવ રહ્યા કરતો. બીજા દિવસોમાં ધ્યાનો ચિંતન એકાગ્રતા પૂર્વક થતાં, બહારના અવાજ નહીં, વિચાર નહીં. જ્યારે ઉંડાણપૂર્વક ચિંતન થતું ત્યારે ચિંતન અટકી જતું. સુખાનંદ-શાંતિનું જ વેદન રહ્યા કરતું. જ્યારે ફરી ચિંતન શરૂ થઈ જતું ત્યારે લાગતું કે હું અત્યારે આત્મામાં જ સ્થિર હતી. આત્માનું જ વેદન સુખાનંદ-શાંતિ રૂપે થતું હતું. આત્મ-અનુભવનો જ આનંદ-સુખ-શાંતિ જણાયેલાં એમ ચોક્કસ થઈ આવતું લાગતું.
- ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ★ એક ધ્યાનમાં સમતા લક્ષણનું ચિંતન કરતાં કરતાં ચિંતન અટકી ગયું. દેહ અને આત્મા સાવ જુદા છે તેવો અનુભવ થયો. બીજા એક ધ્યાનમાં જ્ઞાયકતા લક્ષણનું ચિંતન અટકી ગયું તેમાં આત્માથી શરીર છૂટું પડી ગયેલું જણાયું ત્યારે ખૂબ જ આનંદ થયો. પાછું ચિંતન ચાલુ થઈ ગયું. અંતર્મુખ ઉપયોગ સાથે ગમે તે કિયા થાય ત્યારે જ્ઞાયક આત્મા તરફ વધારે લક્ષ રહે છે. આ બધી કિયાનો જ્ઞાનનાર હું જ્ઞાયક આત્મા છું તેવી જાગૃતિ રહે છે તેથી સાધના કરવામાં ઉત્સાહ આવે છે.
- ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ★ ધ્યાન વખતે શરીર છે જ નહીં એવો અનુભવ રહ્યા કરે છે. ચિંતન ગાઢું અને સૂક્ષ્મ વિસ્તારપૂર્વક થાય છે - તે ગુણ-લક્ષણના (ચૈતન્યના) અર્થમાં મળન થઈ જવાય છે. તે વખતે અમુક વાર ચિંતન અટકી જાય છે અને બધું જ સમી જાય છે. છતાં હું જાગ્રત છું એવું અનુભવાય છે. તેના હર્ષ અને આનંદ વેદાય છે. આમ અવાર નવાર થવાથી એવી પ્રતીતિ દૃઢ થતી જાય છે કે હું ચોક્કસ દેહથી બિનન (દેહાદિનો જ્ઞાનનાર) અરૂપી જ્ઞાનસ્વરૂપી છું. બધા જ વિચારો, વિકલ્પો, ભાવો હત્યાદિ મારા જ્ઞાનમાં જ થાય છે અને તે જ્ઞાનથી જ જણાય છતાં તે જ્ઞાનસ્વરૂપ ત્રણે કાળ માટે એવું જ રહે છે.
- ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ★ લક્ષ બિંદુ પર રહી વિચારોના દ્રષ્ટા રહેવાય છે અને વિચારો ઓછા થતા જાય છે જાણે લક્ષ નજરાઈ ગયું હોય તેમ લાગે છે જેથી બાકીના દિવસમાં સહેજે લક્ષ પર આવી જવાય છે. પ્રયત્ન કરવો પડતો નથી. દિવસ દરમ્યાન પણ ધ્યાનની અસરથી આત્માના અનુસંધાનમાં રહી શકાય છે. જાગૃતિ વધતી

જાય છે. તેમજ આત્માનો નિશ્ચય વધતો જાય છે. ધ્યાનથી અંદરમાં શાંતિ-આનંદ અને પ્રસન્નતા અનુભવાય છે. ક્યારેય થાક કે કંટાળો નથી આવતો.

— પૂર્ણપ્રાપ્તિ

★ ધ્યાનમાં સાધન સ્થિર થાય છે ત્યારે ત્યાં ઠંડક લાગે છે. વિચારોમાં સાક્ષીભાવે રહેવાય છે. વિચારો પાસ થાય છે. ખૂબ શાંતિનો અનુભવ થાય છે. પરમ આનંદ વર્તાય છે. ધ્યાનમાં સ્થિરતા પણ લાગે છે. કોઈ અપૂર્વ સુખની અનુભૂતિ થાય છે.

— પૂર્ણપ્રાપ્તિ

★ સવારના ધ્યાનમાં બે સારા અનુભવો થયા હતા. મન અત્યંત શાંત થઈ ગયું હોવાથી શરીરમાં કોઈ વેદન થતું ન હતું. આખો દિવસ આનંદ રહ્યો. અમીરસનું પાન કરતાં કરતાં દ્રષ્ટા રહેવાતું હતું. સવારે ઊઠવામાં પણ આનંદ આવતો હતો અને સ્ફૂર્તિ ખૂબ સારી રહેતી હતી.

— પૂર્ણપ્રાપ્તિ

★ ધ્યાન (મોટા ભાગનાં) આનંદમય રહ્યાં. શરીર હળવું થઈ જાય. ક્યારેક શરીર જ ન હોય એવું પણ લાગતું. સાધન પર એકાગ્રતા સારી રહી. સ્થિરતા હોય ત્યારે સાધનનાં સ્પર્શનો અખંડિત અનુભવ રહેતો. ખૂબ જ શાંતિ લાગતી અને કોઈ વિરાટ અસ્તિત્વમાં પ્રવેશી રહ્યા હોય એવો અનુભવ થતો. સ્થૂળ વિચારોમાં ભળવાપણું ઓછું રહ્યું હોય પણ સૂક્ષ્મ વિચારો વખતે દ્રષ્ટા ભાવ-જાગૃતિ હજુ વધુ કેળવવી પડશે એવું લાગે છે.

— અર્ધપ્રાપ્તિ

★ આરાધના શિબિર ભરવાથી ૨૪ જેટલાં ધ્યાન થયાં તેનાથી ખૂબ જ લાભ થયો. આત્માની સ્થિરતા રહેવાથી એકાગ્રતા સારી રહે છે. ખૂબ જ શાંતિ રહે છે. અહીં આવવાથી વિચારો ઓછા આવે એટલે ધ્યાનમાં ખૂબ જ સારું લાગે છે. તેમાં પણ મૌન રહેવાથી ખૂબ જ લાભ થાય છે.

— અર્ધપ્રાપ્તિ

★ ધ્યાન દરમ્યાન સાધનની જગ્યાએ ઠંડકનો અહેસાસ થાય છે. વિચારો આવે તેમાં ભળવાપણું ઓછું થતું હતું. મન થોડું શાંત થયું હોય તેવું લાગતું હતું પરંતુ હજુ એકદમ સ્થિર જોઈએ તેવું થયું નથી.

— અર્ધપ્રાપ્તિ

નેત્રયજ્ઞ

સાયલા શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમ સંચાલિત આંખની હોસ્પિટલમાં નીચે મુજબ દાતાઓની ઉત્તમ ભાવના અને સહાયથી યોજાયેલ નેત્રયજ્ઞમાં નીચે મુજબ Free Operation થયેલ છે. સર્વે દાતોઓને ખૂબ ખૂબ અભિનંદન.

1. તા. ૨૩-૦૮-૨૦૧૫ના સ્વ. જવેરચંદભાઈ માધવજીભાઈ મહેતા તથા સ્વ. નવીનચંદ જવેરચંદભાઈ મહેતા તરફથી નેત્રયજ્ઞ રાખવામાં આવેલ જેમાં ૩૩ આંખનાં ઓપરેશન કરવામાં આવેલ.
2. તા. ૨૨-૧૨-૨૦૧૫ના વિરેન્દ્રભાઈ મૂલરાજભાઈ વોરા - મુંબઈ તરફથી નેત્રયજ્ઞ રાખવામાં આવેલ જેમાં ૨૦ આંખનાં ઓપરેશન કરવામાં આવેલ.
3. તા. ૨૨-૧૨-૨૦૧૫ના શૈલી કુમારભાઈ ઘેલાણી - યુ.એસ.એ. તરફથી નેત્રયજ્ઞ રાખવામાં આવેલ જેમાં ૨૨ આંખનાં ઓપરેશન કરવામાં આવેલ.

એક વધુ જ્ઞાનદીપક પ્રદીપ થયો

કર્મના પ્રધાન બળથી અવ્યવહારરચિમાં જીવ અનંત કાળ વ્યતીત કરે છે. ચરમાવર્ત પહેલાંના અનંત કાળમાં ભ્રમણ કરતા તેણે અનંતા-અનંત હુઃખો ભોગવ્યાં છે.

કાળ પાકે છે ત્યારે તે જીવ ચરમાવર્તકાળમાં પ્રવેશ કરે છે. પછી પુરુષાર્થની પ્રધાનતાથી જીવ ઠેઠ મોક્ષ સુધી પહોંચી જાય છે.

જ્યારે મોહનીય કર્મની, સિતેર કોડાકોડીની ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ તૂટે અને તે એક કોડાકોડીની સ્થિતિમાં આવી જાય ત્યારે તે ગ્રંથિભેદ નજીક આવે છે. તે ધર્મક્રિયાઓ કરવા લાગે છે. જીવ આવી રીતે ઘણી વાર ગ્રંથિભેદની નજીક આવ્યો છતાં તેનો પુરુષાર્થ એવો ઉત્તમોત્તમ, યથાયોગ્ય ન બન્યો તે માટે અપૂર્વકરણ કરી તે ગાંઠને ન ભેદી શક્યો. અંતઃકરણની કિયા દ્વારા સમ્યક્દર્શન ન પામી શક્યો.

સત્રદેવ, સત્રગુરુ અને સત્રધર્મનું અનન્ય શરણ અને તેમના પ્રત્યેનો અત્યંત સમર્પણભાવ તથા તીવ્રતમ ભક્તિ એ સમ્યગ્દર્શનને પામવાનો સનાતન માર્ગ રહ્યો છે અને રહેશે. આ ત્રણ તત્ત્વો પ્રત્યેની અવિચલ શ્રદ્ધા એ સમ્યગ્દર્શનનું મુખ્ય કારણ છે.

દરેકે પોતાના ભીતરી ગુણ-વિકાસ માટે

ગંભીરતાપૂર્વક વિચાર કરવો જોઈએ. સાચો સાધક દુષ્કૃતગાર્દ અને સુકૃત અનુમોદના દ્વારા જીવનને પવિત્ર બનાવી પ્રામ મનુષ્યભવને સાર્થક કરે છે.

જેમનું આત્મસત્વ ક્યારેય વિચલિત ન થતું હોય, ભયાનક આપત્તિમાં પણ જે પોતાના સ્વકાર્યને, આત્મપુરુષાર્થને યોગ્ય રીતે જાળવી રાખે છે, તે જ સમ્યક્ પરાકમ સર્જ શકે છે.

ગાઈ ગુરુપૂર્ણિમાના પવિત્ર દિવસે પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ એક એવાં જ ધર્મદિન સાધક, ડૉ. હર્ષબેન વિકમભાઈ મહેતાને બ્રહ્મનિષ તરીકે જાહેર કર્યો. અમેરિકાના શિકાગો શહેરમાં રહેતા આ રેઝિયોલોજિસ્ટ ડૉક્ટરે ન દેખાતા શરીર અવયવોને જોવાની સાથોસાથ અદૃશ્ય અરૂપી આત્માને પણ અનુભવી લીધો. રંગૂનમાં જન્મેલાં હર્ષબેને પોતાનો મનુષ્યભવ સાર્થક કર્યો.

આત્માર્થી કમળાબેન તથા ગોરધનભાઈ જેવાં ઉત્તમ માતા-પિતા પાસેથી ધર્મસંસ્કારનો વારસો તો મળ્યો પણ તેમના થકી પ.પૂ. બાપુજી (લાડકયંદ માણોકયંદ વોરા) જેવા સમર્થ જ્ઞાનીગુરુની પણ પ્રાપ્તિ થઈ.

તેમની સાથે જ શાળામાં ભણતા વિકમભાઈ સાથે તેમણે લગ્ન કર્યા હતાં અને તેઓ બન્નેએ ભારતથી અમેરિકા સ્થળાંતર કર્યું હતું. વિકમભાઈ સ્ટ્રક્ચરલ એન્જિનિયર થયા અને ત્યાં અમેરિકામાં તેમણે કન્સ્ટ્રક્શનનો વિશાળ વ્યવસાય કર્યો. હર્ષબેન આધ્યાત્મિક રીતે આગળ વધે તે માટે વિકમભાઈએ હરહમેશ સાથ આય્યો છે. ખરેખર તેમનું દાંપત્યજીવન ઘણું પૂરક, મેરક, સુમેળભર્યું રહ્યું છે.

સદગુરુનું નિમિત્ત મળતાં શિષ્યના જીવનમાં યોગ્ય પરિવર્તન શરૂ થઈ જાય છે. અપૂર્વ રુચિથી જો

આજ્ઞાપાલન થાય તો સરળતા, સાદગી, સમજણ, સંયમ, સમ્યક્દર્શન અને અંતે સમભાવને તે અવશ્યક પ્રામણ કરે છે.

**દાનાદિક કિયા નવી હિયે, સમકિત વિશ્વ શિવશર્મ;
તે માટે સમકિત વડું, જાણો પ્રવચન ધર્મ.**

બાપુજીને મહ્યા પછી હષભેનને સમજાયું કે આર્થિક ભૂમિમાં અને સારા કુળમાં જન્મેલા જીવોમાં દ્યા, કોમળતા, બીજાને દુઃખ ન દેવું, ચોરી ન કરવી, સ્વસ્થીમાં જ સંતોષ રાખવો, સત્ય બોલવું, તીવ્ર હિંસા કે કૂરતાના ન કરવી એ સર્વે સામાન્ય લૌકિક સજજનતાના ભાવ તો હોવા જ જોઈએ. પણ ધર્મ એ આ પ્રકારની સામાન્ય લૌકિક વસ્તુ નથી પરંતુ તે તો અલૌકિક અપૂર્વ ભાવ છે. ધર્મ એ તો બહુ ગુમ તત્ત્વ છે. સદ્ગુરુ અનુગ્રહે, અપૂર્વ અંતરસંશોધન દ્વારા તે પ્રામણ થાય છે. લૌકિક આચરણ સુધારીને પુણ્યભાવથી આ જીવ અનંતવાર પૂર્વે સ્વર્ગમાં ગયો છે પરંતુ ધર્મનો

લોકોત્તર માર્ગ જીવે કદી પ્રગત નથી કર્યો. સર્વ ગુણોનો સાર તે સમ્યક્દર્શન છે. મોક્ષરૂપી મહેલમાં ચઢવાનું તે પ્રથમ પગણિયું છે. માટે તે સમ્યક્દર્શનને અંતરંગભાવથી ધારણ કરવો જરૂરી છે.

બાપુજીની કલ્યાણકારી નિશ્ચામાં અધ્યાત્મમ પુરુષાર્થની સાચી શરૂઆત થઈ. જીવનમાં પ્રસંગે પ્રસંગે પ્રત્યક્ષ સદ્ગુરુની બલિહારીનો અનુભવ થતો રહ્યો. શ્રદ્ધા અવિયળ બની અને આજ્ઞાપાલન વધુ સૂક્ષ્મ રીતે સમજણપૂર્વક થવા લાગ્યું. સત્યનો રંગ ચઢતો ગયો. હદ્ય અને મન પવિત્ર બન્યાં અને બાપુજીએ કૃપા કરી ધ્યાનનો માર્ગ આપ્યો.

ધ્યાન એ માનવજીવનની ઉત્ત્યતમ અવસ્થા છે, સર્વોચ્ચ કક્ષાની સાધના છે. ખરેખર તો ધ્યાન એ જીવનની મૌલિક સહજ દશા છે, ધ્યાન એ જ મોકાનું દ્વાર છે. ધ્યાનની સાધના થકી જ આત્માની સિદ્ધિ

થવાની છે એમ હષભિનને દઢ થયું. ધ્યાન સાધનાનું માહાત્મ્ય અંતરમાં બરાબર સમજાયું હતું તેથી તેઓ નિયમિત રીતે ધ્યાન કરવા લાગ્યાં. ધ્યાન-સાધનાને કારણે તેમના વ્યવહારમાં એક સાંગોપાંગ નિશ્ચયાત્મક વલણ આવ્યું. આત્મા સર્વોપરી છે, તે છે તો બધું છે, તે નથી તો બધું જડ નિજિય - શૂન્ય છે. ભારત આવે ત્યારે સાયલા બાપુજી સાથે રહેવાનો અનન્ય લાભ હષભિન લેતાં. સદ્ગુરુના પ્રત્યક્ષ સાંનિધ્ય થકી તેમનામાં દેવ, ગુરુ અને ધર્મ પ્રત્યેની ઉત્કૃષ્ટ ભક્તિ જાગી, વૈરાગ્ય વધ્યો, જગત અને કુટુંબ પરિવારનો મોહ ઘટ્યો. ફરજ નિભાવતાં છતાં પણ મારાપણું ઘટતું ગયું.

પોતાના જ્ઞાન-સ્વભાવને ધારણ કરવો અને તેમાં જ સ્થિર રહેવું તે સાચું અભ્યંતર જૈનપણું છે. માઇલી જેમ પાણીમાં સહજ તરી શકે તે જ સહજતાથી હું જ્ઞાનભાવમાં રહીને જીવન જીવું એ હષભિનનું લક્ષ હતું.

સર્વથી સર્વ પ્રકારે હું ભિન્ન છું. એક કેવળ શુદ્ધ ચૈતન્યસ્વરૂપ, પરમ ઉત્કૃષ્ટ, પરમ શાંત, અચિંત્ય સુખસ્વરૂપ, માત્ર એકાંત શુદ્ધ અનુભવરૂપ હું છું. ત્યાં વિક્ષેપ શો? વિકલ્પ શો? ભય શો? બેદ શો? બીજી અવસ્થા શી? પરમ કૃપાળુટેવનાં આ વચ્ચેનો કેમ જ્ઞાણે અંતરમાં વેદાવા લાગ્યાં. અંતર્મુખતાની એકાગ્રતા જીવનમાં વ્યાપક બની. મન ઊન્મુનિ ભાવ ભજવા લાગ્યું. પ્રજ્ઞા ખીલવા લાગી અને ભેદજ્ઞાનનો પુરુષાર્થ શરૂ થયો. આત્માનાં ગુણ લક્ષણો વધુ સૂક્ષ્મ રીતે ધૂંટાયાં અને ચિત્ત બ્રહ્મમાં વિલીન થતું ગયું. બહિરાત્મભાવને ત્યાગી વિભાવમાંથી સ્વભાવમાં રહેવા માટે તેઓ હવે પ્રયત્ન કરવા લાગ્યાં. આત્માની જ્ઞાનધારામાં જાગ્રત રહી કર્મધારા પ્રત્યે ઉદાસીન રહેવા

લાગ્યાં. માંબલો હવે જાગી ગયો હતો. સ્વમ્રવત્ આ જગત મધ્યે મોહભાવથી નથી જ જીવનું એ સંકલ્પ કાર્યકારી બન્યો. જીવન ધન્ય થવા લાગ્યું.

૧૯૯૦થી ૧૯૯૪નાં વર્ષો દરમિયાન હષભિનનો ધર્મપુરુષાર્થ કાળ હતો.

અર્પણાતા	તા. ૨૦-૦૭-૧૯૯૦
અર્ધપ્રામિ	તા. ૨૧-૧૧-૧૯૯૧
પૂર્ણ પ્રામિ	તા. ૧૪-૦૮-૧૯૯૨
ઉચ્ચ શ્રેણી	જુલાઈ ૧૯૯૩

સંકલ્પ કરીને કાર્યની શરૂઆત કરવી, અનુશાસનપૂર્વક સંપૂર્ણ શક્તિને ઉજાગર કરીને તે કાર્યને સફળ કરવાના પ્રયત્નમાં જોડાવું અને સફળ ન થઈએ ત્યાં સુધી ઉત્સાહ સાથે જોડાઈને રહેવું. હષભિને આવી રીતે જીવનમાં દરેક કાર્યોમાં સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી છે.

તેઓ રેઝિયોલોજિસ્ટની સાથોસાથ યોગનાં વિદ્યાર્થી થયાં અને તેમાં નિપુણ બન્યાં આજે તેઓ યોગનાં ઉત્તમ શિક્ષક છે. કરાટેમાં બ્લેક બેલ્ટની પદવી પણ હાંસલ કરી છે. પ.પુ. આચાર્ય શ્રી ચંદ્રનાથ તેમજ તેમનાં સાધ્વી સમુદ્ઘાય એમાં પણ ખાસ પૂજય શુભમજ્ઞ સાથેના નિકટ પરિચયથી તેમને ધણાં શાસ્ત્રો સમજવાનો સુઅવસર પ્રાપ્ત થયો. સંસ્કૃત-પ્રાકૃત જેવી ભાષાના વ્યાકરણ અને ઉચ્ચારણની સમજણ ગ્રહણ કરી.

શિકાગોના જ્ઞાનમંહિરમાં તેમણે સારું એવું આર્થિક દાન આપ્યું છે. તદ્વારાંત ડોક્ટર હોવાને કારણે સેવાનાં અનેક કાર્યોમાં તન, મન અને ધનથી તેઓ સંલગ્ન થયાં છે.

બે પુત્રીનાં માતા તરીકે તેમણે ઉત્તમ માતૃત્વની ભૂમિકા ભજવી છે. સંબંધોમાં પ્રગટ થતો પ્રેમ વધુ નિર્જામ અને નિઃસ્પૃહ બને ત્યારે પ્રત્યેક ભૂમિકાને આપણે અણોડ રીતે નિભાવી શકીએ છીએ. આપણો વ્યવહાર પણ પરમાર્થ બની જાય. પછી જે કરીએ તે બધું જ સવણું અને સીધું.

શિકાગોમાં કોઈ સંત પધારે ત્યારે તેઓ તથા વિકમભાઈ તેમની સેવા શુશ્રાબાનો લાભ અવશ્ય લે. પ.પુ. બાપુજી શિકાગો આવવાનું આમંત્રણ તેમણે આપ્યું. ‘ભક્તની ભક્તિને વશ ભગવાન હોય છે’ તે સૂત્ર સાચું પડ્યું. બાપુજી શિકાગો પધાર્યા. જેટલા

દિવસ બાપુજી તેમના ઘરે રહ્યા તે જીવનનો શ્રેષ્ઠતમ કાળ હતો. બાપુજી સાથેની કેટલીયે સ્મૃતિઓ તેમના અંતરમાં આજે પણ જીવંત છે. તેની પરમ ધન્યતા અનુભવતાં તેઓ પુલકિત હદ્દે અનેક પ્રસંગોની વાત કરતાં થાકતા નથી. એ જ તો શિષ્યની સજીવન મૂરી હોય છે, ખરું ને ?

બાપુજી શિકાગો પધાર્યા ત્યારે હષભિને બાપુજી સમક્ષ ‘આપને તારા અંતરનો એક તાર, બીજું હું કાંઈ ન માંગું રે’ એ પદ ભાવથી ગાયું. પદના અંતે બાપુજીએ કહ્યું ‘લે એક તાર માંગીને બધું જ માંગી લીધું.’ બાપુજીની મોટી ઊંમર છતાં અંદરનો આનંદ અને શરીરની તંદુરસ્તી એવી કે તેઓ હસે ત્યારે તેમના ગાલની લાલિમા સ્પષ્ટ ટેખાય.

હષભિને બાપુજીને કહ્યું : ‘મારે તો બ્રહ્મનિષ થવું છે.’ આ સાંભળતાં જ બાપુજીએ તાળી મારતાં પુલકિત સ્વરે કહ્યું, ‘લો તમારા જેવા બધા શિષ્યો હોય તો.’

બાપુજીએ દેહ ત્યાર્યો અને તેમની અનુપસ્થિતમાં એક ખાલીપો હષભિન વેદી રહ્યાં હતાં. ત્યાર પછી પ.પુ. ભાઈશ્રી પાસેથી બાપુજી જેવો જ

સમ્યગદર્શન

પ્રેમ અને પ્રેરણા પ્રામ થઈ. પુરુષાર્થને ફરી એક સબળ આધાર મળ્યો. ભાઈશ્રીનું નિર્માહી વાત્સલ્ય અને સત્તુ માર્ગદર્શન મળતાં વહાણ કિનારે પહોંચી ગયું. હર્ષબેનનું લખાણ ભાવપૂર્ણ હોય છે અને તેમની સમજાવવાની શૈલી પણ ખૂબ સુંદર છે. પોતે ઘણાં રમૂજ છે અને તેમની સાધારણ વાતો પણ ખૂબ સાંભળવી ગમે. તેમનું બોલવું, બોલતી વખતના ચહેરાના હાવભાવ એટલા ઉત્તમ હોય કે અમેરિકામાં સ્વાધ્યાય કરાવે ત્યારે મુમુક્ષુઓનો રસ અત્યંત જળવાઈ રહે છે.

એક સરસ વ્યક્તિત્વમાં જ્ઞાનભાવનો દીપક પ્રદીપ થાય તો તેના પ્રકાશમાંથી ઘણાને અજવાળું મળે છે. સ્વ-પર કલ્યાણની ભાવના ઉત્તમ રીતે તેમના જીવનમાં ચરિતાર્થ થાય એ જ પ્રભુ પણે પ્રાર્થના કરી હર્ષબેનના જ્ઞાન-આત્માને વંદન કરીએ છીએ.

ગુરુ કારીગર સારીખા, ટાંકે વચન વિચાર;
પથર સે પ્રતિમા કરે, પૂજા લહે અપાર.

- મત અને સત પાસે છે, મતને ખસેડો તો સતના દર્શન થાય.
- સમ્યગદર્શનનો સ્પર્શ વ્યક્તિની ચેતનામાં આમૂલ પરિવર્તન લાવે છે.
- સમ્યગદર્શન પોતે સુંદર છે એટલે તે જ્ઞાનને, ચારિત્રને, તપને, ધ્યાનને, સદગુણને અને ભક્તિને સુંદર બનાવે છે.
- સમ્યક્ત્વ દર્શન તો શ્રદ્ધાગુણની પર્યાય છે પણ તેની તાકાત એવી છે કે તે આખા દ્રવ્યના સાગરને પી જાય છે.
- સમ્યગદર્શન અમૃતનો કુંભ છે, તે મળતા પરમ નિરાકુળતા આવી જાય છે.
- પૃથ્વી જેમ જગાનો આધાર છે તેમ સમકિત શમદમરૂપ આત્મધર્મનો આધાર છે.
- સુખના સાધનોમાં આસક્ત બનવા ન દે અને દુઃખના સંજોગોમાં દુઃખી બનવા ન દે એવી તાકાત સમ્યગદર્શનમાં છે.
- પોતાની સ્વતંત્રતાનો સમ્યગ્ ઉપયોગ કરવાની કળાને કહેવાય છે વિવેક.
- જેમ ખાટલાના ચાર પાયા છે તેમ અહંભાવ, કર્તાભાવ, ભોક્તાભાવ અને મમત્વભાવ - એ સંસારના ચાર પાયા છે. પ્રથમ ત્રણે ભાવોને મજબૂત કરનાર માત્ર મમત્વભાવ છે.
- વિભાવ જે મારામાં થાય છે તે મારી પોતાની અજાગૃતિ અને પુરુષાર્થની મંદતાના કારણે થાય છે. આવો સ્વીકાર કરીને રાગ-દ્વેષનો રસ તૂટી જવો અને કહે છે ગ્રંથિભેદ.

મુંબઈમાં બ્રહ્મનિષ્ઠ મિનળબેનનો

લેડીજ સ્વાધ્યાય

તા. ઉ૧મી ઓક્ટોબર તથા ૧લી નવેમ્બરના રોજ દેવલાલી મુકામે સી. યુ. શાહ સેનેટોરિયમમાં પૂ.બ્ર. મિનળબેન તથા પૂ.બ્ર. લલિતાબેનનો લેડીજ સ્વાધ્યાય ગોઠવવામાં આવેલ. મુંબઈથી પપ બહેનો આ સ્વાધ્યાયમાં જોડાયાં હતાં.

સૌ પ્રથમ શાહપુરમાં માનસમંદિર તીર્થમાં નૌકારશી કરી, ત્યાં મંદિરમાં સ્તુતિ તથા દર્શન કરી ૧૨.૩૦ વાગ્યે સૌ દેવલાલી પહોંચાયાં. બપોરે ૩.૩૦ થી ૫.૩૦ સુધી બન્ને બ્રહ્મનિષ્ઠોનો પરમ સત્સંગ રાખવામાં આવેલ. જેમાં પૂ.બ્ર. મિનળબેને ‘વીરરાજપથદર્શિની’ પુસ્તકમાંથી પત્રાંક ઉઝો લિધેલ. જેમાં આત્મસિદ્ધિની ૧૪૨ ગાથા છે. તેમાં પૂ. ગુરુમા તથા પૂ. બાપુજી વચ્ચેના ૧૪૨ પત્રો છે અને તેમાં જણાવેલ પત્રાંક ૧૯૪ને ખૂબ જ વિસ્તારથી સમજવતાં કહ્યું કે, ‘જ્ઞાની પ્રત્યે અચળપ્રેમ અને સમ્યક્ પ્રતીતિ આવ્યા વિના સત્ત્વરૂપની પ્રાપ્તિ થતી નથી. સત્ત્વદેવ, સત્ત્વરૂપ તથા સત્ત્વરૂપની શ્રેષ્ઠ કરવાની છે. કર્મો ઉદ્યમાં આવે, એનું રૂપ બતાવે પણ એ જળના તરંગ જેવાં છે. શરીરીભાવ થાય ત્યારે આત્માને જાગૃત કરવો. બહુ જાંયું બધાની નજીક ન જવું. જ્ઞાનીને સંસાર ત્રિવિધ તાપાણિ લાગે પણ અંદર શીતળતા અનુભવે તેથી તેમાં એ મસ્ત રહે છે. ઠેઠ સુધી પહોંચાય એવો માર્ગ મળ્યો છે. આપણને રાજપરિવારનો સિક્કો લાગ્યો છે. હિંમતના હલેસાંથી જીવન જીવવાનું છે અને આજીવાનું એકનિષાથી આરાધન કરવું. આમ યથાર્થ મોક્ષમાર્ગની સમજણ આપી તથા પૂ.બ્ર. લલિતાબેને ‘ભ્રમણાની ભૂલ’ વિષે સમજવતાં કહ્યું કે, ‘અનાદિકાળની મિથ્યાત્વની

ભાંતિ સજ્જડ છે. જે દિશા ભુલાવે છે. દશ દિશા પછી ૧૧મી મુખ્ય દિશા ચૈતન્યની છે. ભ્રમણામાં પડ્યા છીએ માટે મિથ્યાત્વની ગલીઓમાં આંટા મારી રહ્યા છીએ. સંયોગોને સુધારવાનો પ્રયત્ન કરવાનો નથી. લક્ષ સ્વભાવમાં હશે તો સંયોગો એની મેળે સુધરી જશે. આપણાને જ્ઞેયમાં એકત્વ થઈ જાય છે પરંતુ જ્ઞાનમાં એકત્વ થવું જોઈએ. જે વિકલ્પો આવે તે જ્ઞેય છે પણ તે જેનાથી જણાય અને જેમાં જણાય એ જાણવાનો છે. શરીરને પાડોશી માનવાનો છે. આમ બન્ને સ્વાધ્યાય ખૂબ જ માર્મિક હતા. સાંજે ૭ વાગે પ.કુ.દેવ ‘શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર આશ્રમ’ દેવલાલીમાં સૌએ સમૂહમાં ભાવવાહી આત્મસિદ્ધિનું પઠન કર્યું. આપણા આશ્રમના પાયામાં આ મંદિરની મહત્ત્વા છે. આ તકે પૂ.શાંતિદાદાને અહીંથી જે પ્રેરણા થઈ તે વાતને યાદ કરી સૌએ તેમના ચરણોમાં વંદન કર્યો. રાત્રે જ્ઞાન સાથે ગમત કરતાં સૌએ હળવાશની પળો માણી જેમાં અભીષ્ણ અંબાણી, કીંજલ સંઘવી તથા મનીષાબેને રમત રમાડી સૌને પ્રકૃતિલિત કર્યો. દરરોજના નિત્યકમ નિયમિત કરતાં હતાં. બીજે દિવસે સવારે ફરી બન્ને બ્રહ્મનિષ્ઠોના સ્વાધ્યાય થયા પછી તેઓ બન્નેનું તિલક કરી આંટી પહેરાવી, સ્મૃતિચિન્હ આપી અભિવાદન કર્યું. આ. ભાવનાબેન તથા આ. મમતાબેને હૃદયના ભાવોથી તે બન્નેનો આભાર માન્યો. પછી સૌ મુંબઈ તરફ આવવા રવાના થયા. રસ્તામાં કાનજીસ્વામીના મંદિરમાં દર્શન કર્યો તથા લોગસધામમાં દર્શન કરી, યથાશક્તિ ત્યાં અનુદાન આપેલ. રાત્રે સૌ મુંબઈ પાછાં ફર્યા. સૌના હૃદયમાં એક અનેરો ઉમંગ અને ઉત્સાહ વેદાતો હતો. બન્ને સ્વાધ્યાયો ખૂબ જ માર્મિક તથા હૃદયસ્પર્શી હતા. ધર્મયાત્રાને સફળ બનાવવા ઘણાંનો

સહકાર હતો. તેમાં પણ પૂ. મિનળબેનનો આર્થિક સહકાર તથા ત્યાં સેનેટોરિયમમાં રહેવા તથા ભોજનની વ્યવસ્થામાં નોંધપાત્ર ફાળો હતો. ઘણી બહેનોએ નૌકારશી, નાસ્તો તથા ભોજનના નકરાનો લાભ લીધો હતો. તથા અમે પહોંચ્યા ત્યારે આ. લલિતભાઈ ગાંધી ઉપસ્થિત હતા. તેમણે અમને કાર્યક્રમ સફળ બનાવવા ખૂબ જ સાથ આપ્યો તથા બ્ર.નિ. વિનુભાઈ જેઓ સાયલામાં હાજર રહી પૂ. લલિતામાસીને મોકલ્યાં તે બદલ તેમનો આભાર. આમ સંપૂર્ણ ધર્મયાત્રામાં અધ્યાત્મ ભાવો સૌના હદ્યમાં ઊછળી ઊછળીને અનેરા આનંદનો અહેસાસ કરતા હતા.

તા. ૧૫-૧૨-૧૫ના રોજના લોડીજ સ્વાધ્યાયમાં પૂ. મિનળબેને પૂ. ગુરુમા તથા પૂ. બાપુજીના પત્રવ્યવહારમાંથી છોટો તથા પમો પત્ર સમજાવેલ. આ પત્ર પૂ. ગુરુમાને અર્ધપ્રાર્મિ થઈ પછીનો પત્ર છે. પૂ. ગુરુમાની ભૂમિકા પ્રથમથી જ પરિપક્વ હતી, તેથી તેઓ જ્ઞાનપ્રાર્મિ પછી તરત જ ઠરી ગયાં. આમાં પૂ. બાપુજીએ જે ૪૭૨મો પત્રાંક સમજાવેલ છે તેનું વિવેચન કરેલ છે. આ પત્ર ગુરુગમ વિશેનો છે. તે ચાહીને કૂ.દેવે ખુલ્લા પોસ્ટકાર્ડમાં લખેલ છે, જેથી વાંચનારને લક્ષ થાય કે આ લખનાર કોઈ અપૂર્વ માર્ગના જ્ઞાતા છે. ઝીચડીના આંધણની જેમ આપણા આત્માના પ્રદેશો ખદબદ થાય છે. આવા ખદબદતા આત્માને સમાધિમાં લાવવો છે. આત્માનો સ્વભાવ સમ છે પણ મિથ્યાત્વ, દેહાધ્યાસના કારણે પરિસ્થિતિ સાથે એકમેક થઈ જવાય છે. એટલે રાગ-દ્રેષ થયા જ કરે છે. સમતામાં રહેવા આ સુધારસ એ એક અપૂર્વ આધાર છે. પરમાર્થ-પરમાર્થ જ્ઞાની પાસેથી મળેલ એ જ્ઞાન નીકટ

મોકણો ઉપાય છે. મન જ્યાં સુધી છૂટી છૂટી જગ્યાએ ભટકશે ત્યાં સુધી સાધનામાં સ્થિર નહીં થાય. પણ જ્ઞાનીની આજ્ઞાએ જ્ઞાન થવાથી, જ્ઞાન કરવાથી તે પ્રગટ થાય છે. પવન કરતાં પણ સુધારસમાં આત્મા વિશેષ સમીપપણે વર્તે છે. આત્મા અરૂપી છે પણ આ સુધારસનું જ્ઞાન છે તે આત્માની ખૂબ જ નજીક છે. તેમાં આત્માની છાયા-સુગંધ આવે છે. તેથી તે જ્ઞાનથી પ્રાણાયામ કરતાં પણ આત્મા વહેલો પ્રગટ થાય છે.

અમદાવાદમાં બ્રહ્મનિષ્ઠ લલિતાબેનનો

લોડીજ સ્વાધ્યાય

અપ્રમાદ :

તા. ૨૯-૧૦-૨૦૧૫ના રોજ સ્વાધ્યાયમાં જણાવ્યું કે માનવજીવનનો સૌથી મોટો રાગ, મોટો શત્રુ, મોટું ઝેર - પ્રમાદ છે. ત્યારે જીવનનું સ્વાસ્થ્ય અપ્રમાદ છે. જન્મ-મરણના દુઃખોમાંથી મુક્ત થવું કે ફસાવવું તે આપણા હાથની વાત છે. માત્ર દિશાનું જ પરિવર્તન કરવાનું છે. સાવધાની રાખવાની છે કે ક્યાંય પ્રમાદ ધૂસી ન જાય. ભગવાન મહાત્મીર સ્વામી કહે છે કે હે મનુષ્યો ! જાગૃત બનો. જે જાગૃત છે, તેની બુદ્ધિ સમ્યક્ થાય છે. પ્રમાદીનું સૌભાગ્ય પણ દુર્ભિયમાં ફેરવાઈ જાય છે. મારે શરીરની કિયા થાય ત્યારે અંદરથી જાગૃત રહેવું જોઈએ કે હું જ્ઞાનસ્વરૂપ આત્મા છું. પ્રમાદમાં છો તો સમય-શક્તિનો દૂરુપયોગ થઈ રહ્યો છે. માટે આત્માને ક્યારેય ભૂલવો નહીં. જાગૃત એ તો સાધનાનો આધારસંભ છે. માટે અપ્રમાદને આપણા જીવનમાં સ્થાન આપશું તો આપણું જીવન જરૂર સોનેરી બનશે અને તેનો પ્રકાશ બીજાને પણ પહોંચશે. આ લક્ષને સેવીએ તો જરૂર મંજિલે પહોંચશે.

ભ્રમણામાં ભૂલા પડ્યા :

તા. ૭-૧૧-૨૦૧૫ના રોજ સ્વાધ્યાયમાં જગ્યાવ્યું કે અનાદિ કાળથી ચાલતી આવતી ભાંતિ એટલી સજજડ અને દિશા ભૂલાવનારી છે. આપણે કદાચ દશેય દિશામાં પર્યટન કર્યું હશે. પણ આ અગિયારમી દિશા ચૈતન્યના ભાન વગર ધર્મ કર્યે જઈએ છીએ. તેથી જન્મ મરણના ફેરા ટળ્યા નથી. તેથી વિભાવમાંથી સ્વભાવમાં આવ્યા નથી. સ્વભાવમાં સ્થિર થવું તે જ ધર્મનો મર્મ છે. જ્યાં સુધી ભ્રમણામાં ભૂલા પડ્યા છીએ ત્યાં સુધી મિથ્યાત્વની ગલીઓમાં આંટા મારીએ છીએ. દિશા ભૂલેલા ને સદ્ગુરુ અણ્યારમી દિશાનું ભાન કરાવે છે કે જ્યાં છો ત્યાંથી પાછા ફરો. પ્રત્યેક કિયાને સ્વ-પરનું બેદજ્ઞાન થતું રહેવું જોઈએ. આ વિકલ્પોના પ્રવાહથી હું જુદો, જુદો ને જુદો જ છું તે જ્ઞાનસ્વભાવી આત્મામાં એકત્વ થવાનું નામ જ સમ્યક્ફૂદ્ધન છે. હે ચેતન ! આ શરીર જડ છે. તેનો સ્વભાવ તો સરન-પડન-વિધંસ છે. તેનો નાશ થઈ જતાં વાર લાગતી નથી. આ તો કર્મની રચના છે. તેને તું તારો માની બેઠો છો તે તો તારી ભ્રમણા છે. આ તો અજ્ઞાનનું જ આભૂષણ છે. તું તારા શુદ્ધ ચિદાનંદની સંભાળ લે. નિત્યમાં નિત્યની સ્થાપના કર.

ઈષ નગરનો પથિક :

તા. ૨૭-૧૨-૨૦૧૫ના રોજ સ્વાધ્યાયમાં જગ્યાવ્યું કે જેમ એક નાના બીજને વાવવામાં યોગ્ય માવજત કરવામાં આવે તો ફળ પ્રાપ્તિનું કાર્ય અવશ્ય થાય છે. તેવી રીતે ઈષ નગરના પથિકને સદ્ગુરુ-સત્સંગ-સ્વાધ્યાય-શ્રવણ આદિના સંસ્કારોથી મોક્ષ માર્ગ ચાલવામાં વેગ મળે છે. ઉચ્ચિત આચરણ અને મિથ્યા દાખિના સંસકારો મોળા પડી વિનયગુણ પ્રગટે છે. તેમાં પાત્રતા મુખ્ય ભાવ ભજવે છે. હવે ઈષ નગરનો પથિક ક્યાંય ભૂલો પડતો નથી. ગુરુ તો દિશા

બતાવનાર છે. તેથી તેને ભય નથી. શ્રદ્ધા મજબૂત છે. સંકલ્પ-વિકલ્પો નથી તેથી તેનું વીર્ય બળ ઉત્તલસે છે. સાચા ધરમાં ગુરુ પ્રવેશ કરાવે છે. અને કહે છે કે આ પુરુષ તારું ધર નથી. કેન્દ્ર નથી. જે ક્ષણિક છે - ક્ષણભંગુર છે ત્યાં રોકાવાનું નથી. તું તો ઈષ નગરનો પથિક છે. જરા વિચાર કર. હે જીવ ! અવસર ચૂકવા જેવો નથી. આ ભવ અજ્ઞાન અવસ્થામાંથી જ્ઞાન અવસ્થા પ્રાપ્ત કરવાનો ટર્નિંગ પોઇન્ટ છે. ઈષ નગરે પહોંચવામાં જીત પ્રથમ અપુનર્ભિકમાં આવે છે ત્યાં આત્મા તીવ્રભાવે પાપ કરતો નથી. ઘોર એવા સંસારને બહુમાન આપતો નથી. જાગૃત હોય છે.

અનિદ્રામાં શું મદદ કરી શકે ?

આજે માનવી વધુ વિચારશીલ બન્યો છે. ઈન્ટરનેટ અને અન્ય સમાચારોના, માહિતીના માધ્યમોથી એના મગજને વધુ ને વધુ માહિતી મળે છે. આ માહિતી અને સમાચારોમાંથી નકામી વાતોને મનમાંથી દૂર કરવી પડે છે. દિવસભર તો મગજની મદદથી જ કામ કર્યું અને રાત્રે ઊંઘમાં પણ જો મગજ જ વપરાતું રહે તો પછી મનને આરામ કર્યાંથી મળશે ?

રાત્રે સૂતા અગાઉ પથી ૧૫ મિનિટ માટે સતત ઊંઝારનો મંત્ર બોલવાથી વિશુદ્ધ ચક જાગ્રત રહે છે. આ ચક જાગ્રત રહે એટલે પાંચેપાંચ શારીરિક ચકો બરાબર કામ કરે છે. કમર સીધી રાખવી એ ધ્યાન અને શાસની કિયાનું પાયાનું ચરણ છે.

આપણે કોઈના ભલા માટે કાંઈક કરતા રહીએ, શરીરને સાચવા માટે નિયમિત વ્યાયામ કરતાં રહીએ. અનિદ્રાને દૂર કરીએ. નકામી વાતોથી મગજને દૂર રાખી, મનને શાંત રાખીને સરસ મજાનું ધ્યાન ધરતાં ધરતાં એક સમય એવો આવે કે આત્મઅનુભવ થઈ જાય.

પ.પુ. ભાઈશ્રી તથા પ.પુ. ગુરુમાના

જન્મદિનની ઉજવણી

ભક્તિ મુક્તિ સહેજે દિલાવે, સફળ બનાવે જન્મારા;
પૂરવની કમાયે સદ્ગુરુ મિલે તો, ઉતરે જન્મકા ભારા.
ભવસાગરમાં બૂડતા જાલે, બતાવે સત્તનામ આધારા;
નામ રસાયાલા પ્રેમે પિલાવે, છોડી ઊંચનીય વ્યવહારા.
નુરત-સુરત કા યોગ બતાવે, બતાવે અગમ કી ધારા;
ધારા પકડ લો સત્તનામ કી, તો મિલ જાય બ્રહ્મ કા દ્વારા.
સોહમુ, સોહમુ, સબધટ વ્યાપક, તા ભીતર જ્ઞાનભંડારા;
સદ્ગુરુ સાહેબ શાન બતાવે, વો બાત આગમ અપારા.

આવા સ્વના સામ્રાજ્યના સપ્રાટ સદ્ગુરુદેવ
પ.પુ. ભાઈશ્રી તથા પ.પુ. ગુરુમાનો અવતરણ દિન
એટલે તા. ૨૪મી તથા તા. ૨૫મી નવેમ્બર. જે
દિવસ ભક્તજનો માટે અનેરો પર્વનો દિવસ બની
રહે છે. સૌ મુમુક્ષુજનોના અનેક ભવોના પુણ્યયોગે
આવા નિજાનંદ મસ્ત, ગુરુમુખી સંતનો બેટો થાય
છે. જેઓ પોતાના જન્મ-મરણના દ્વંદ્વને ટાળી,
જગતના જીવને આ જન્મ-મરણના ખેલમાત્રથી
છોડાવી સ્વમાં સ્થિત કરાવે છે. પરમાર્થપ્રેમી જિજ્ઞાસુ
જીવોની ત્રિવિધ તાપાજિ જેમના દર્શનમાત્રથી શાંત
થાય છે. જેમની અનન્ય કૃપા જીવને સ્વરૂપાનુસંધાન
કરાવી, ભેદજ્ઞાનનો પુરુષાર્થ કરાવે છે. જેમનાં અમી
ભરેલાં નયન તથા હેતુભીનું વદન જીવને શાતા
પમાડી કર્મબંધનથી મુક્ત કરાવે છે. ભક્તજનોના
જીવનના સર્વસ્વ એવા પુ. ગુરુદેવ, કે જેઓ
અધ્યાત્મના શિખરે પહોંચી પોતાની જ્ઞાનપ્રજ્ઞાથી
જગતના જીવને ઉજાગર કરી રહ્યા છે. તેઓને
નજીકથી નિહાળવાનો, માણવાનો આ અવસર સૌના

હૃદયમાં એક નવી ચેતનાનો સંચાર કરી રહ્યો છે.
આ ઘડીઓ મુમુક્ષુઓ ખૂબ જ ઉલ્લાસ અને
ભક્તિભાવથી માણી અને પરિતૃપ્ત બને છે. આમ
ભક્તજનોની ઘ્યાસ બુઝાવવા માટે આવા સંતો એ
બિનસાંપ્રદાયિક પરબ છે. આમ સદ્ગુરુ પરંપરાના
વર્તમાને વિદ્યમાન સદ્ગુરુદેવ પ.પુ. ભાઈશ્રી એ
ભક્તજનો માટે એવું આશ્રયસ્થાન છે જ્યાં
આરાધકો નિર્ભય બની મોકશલક્ષી પુરુષાર્થ કરી
શકે છે.

તા. ૨૪ નવેમ્બરે સૌ મુમુક્ષુઓ અત્યંત
આનંદ અને ભક્તિ સાથે પ્રાચાર્ય બી.એન.વૈદ્ય
હોલ, દાદરમાં સાંજે ચારેક વાગ્યાથી ભેગા થયાં
હતા. જ્યારે પ.પુ. ભાઈશ્રી હોલમાં પધાર્યા ત્યારે
સંગીતની સુરાવલિ સાથે સૌ મુમુક્ષુએ ઊભા થઈ
પ.પુ. ભાઈશ્રીનું સ્વાગત કર્યું. પૂજયશ્રીનાં
ચરણોમાં વંદન કરી, હૃદયના શુદ્ધ ભાવોથી પ.પુ.
ભાઈશ્રી માટે નિરોગી, દીઘાયુષ્ણની પ્રાર્થના કરી.
પૂ. બ્ર. મિનળબેને પ્રસન્નતાના ભાવોથી કાર્યક્રમનું
સફળ સંચાલન કર્યું તથા પૂ. બ્ર. વિકમભાઈએ
પણ પ્રસંગને અનુરૂપ વક્તવ્ય આપી સૌને
ભક્તિરસમાં ભીજવી દીધા. પ.પુ. ભાઈશ્રીમાં
રહેલ આંતરિક શક્તિ તથા તેઓનું યોગબળ
જગતનું કેવું કલ્યાણ કરે છે તે કહેતાં કહ્યું કે પ.પુ.
ભાઈશ્રીએ કેટલીયે જગ્યાએ જિનભગવંતની
પ્રતિષ્ઠા, દેશ-પરદેશમાં અનેક સત્સંગો, અનેક
આરાધના તથા એકાંત મૌન આરાધના શિબિરો,
ધર્મયાત્રાઓ, યુવાસ્વાધ્યાયો વગેરેમાં પોતાનો
દિવ્ય બોધ પ્રબોધ્યો છે. સૌ પ્રથમ પ.પુ. ભાઈશ્રીને
તિલક કરવા આ. મેહુલ તથા આંટી પહેરાવવા
બ્ર.નિ. લલિતાબેન, આ. ભરતભાઈ તથા આ.

જયેશભાઈ સ્ટેજ ઉપર પથારેલ. પછી પ.પૂ. ભાઈશ્રીનો પરમ સત્સંગ રાખવામાં આવેલ. જેમાં ‘સોનાનો સમય’ વિષય પર લાક્ષણિક સ્વાધ્યાય થયેલ. અનેક દસ્તાવેઠી એ સમજાવેલ. સમય

સતત પસાર થતો હોય છે. કાળની ગતિ એવી છે કે એક સમય પછી શું થશે તેની ખબર પડતી નથી. તક કે સમય જીવે ચૂકી ન જવો જોઈએ. છુટેલું તીર, બોલેલું વચન, ગયેલો સમય કદી પાછો આવતો નથી. જીવન સીમીત છે અને જો એ પોતાનો સમય આમ વેડફી નાખે તો કલ્યાણ કેમ સાધી શકે? મેહ જ્યારે જોઈએ ત્યારે ન વરસે અને પછી ખાંડાધાર વરસે તો પણ શું કામનું? જે સમય મળે એમાં પોતાના આત્મકલ્યાણનું કાર્ય કરી લેવું જોઈએ. નિષા અને આપણા સમયનું આયોજન આ બંને એકબીજાનાં પૂરક છે. મારા જીવનની જે પળ ગઈ તે ગમે તેટલા રૂપિયા આપતા પણ પાછી આવવાની નથી, તે કે કરવાનું છે. આંખના પલકારામાં અનંતા સમય વધા જાય છે. પણ જે જીવો સમયની તક તથા મૂલ્ય સમજ લે છે તે ઘણા પ્રગતિશીલ બને છે. આમ સમય એ મનુષ્યની સમૃદ્ધિ છે. આંતરસમૃદ્ધિ પ્રામ કરવા સમયનો સદ્ગુપ્યોગ કરી શકાય. આમ મનુષ્યભવની દુર્લભતા સમજાવતા વૈરાગ્યપ્રેરક પરમ સત્સંગથી સૌ મંત્રમુખ બની ગયા. પછી કેક કટિંગ કરવામાં આવ્યું. પૂ. ભાઈશ્રીના કુટુંબીજનોની હાજરીમાં આ ઉજવણી કરવામાં આવી. પૂ. ગુરુમા વતી મિનળબેને તે વિધિ પૂરી કરી.

આ દિવસે પોતાના સદ્ગુરુદેવને વ્યક્તિગત મળી સૌઅં એઓના શુભ હસ્તે લાહુની પ્રભાવના

લીધી. પૂ. ભાઈશ્રી તથા દરેક મુમુક્ષુ ખૂબ જ પ્રેમપૂર્વક પોતાના નિર્મણભાવોનું આદાન-પ્રદાન કરતાં હતાં, જે દશ્ય જોતાં જ હદ્યમાં ભક્તિના હિલોળા ઊછળતા હતા.

સંધ્યાકાળે સૌ ભોજનને ન્યાય આપી ફરી, હોલમાં પોતાની બેઠક પર ગોઠવાઈ ગયાં. જેમાં ‘શેઠ મોતીશા’ નામનું એક સુશ્રાવકની શૌર્યગાથા ગાતું, પાલીતાણા તીર્થનો ઈતિહાસ દર્શાવતું, જિનેશ્વર ભગવંતની ભક્તિ અને શ્રદ્ધાથી ભરપૂર આ નાટક રજૂ કરવામાં આવેલ. જેનાથી સૌ ખૂબ પ્રભાવિત થયા. લગભગ ૫૦૦ જેટલા મુમુક્ષુઓએ આ પ્રસંગનો લાભ લીધો. દેશ-પરદેશમાં અલગ અલગ પ્રકારથી આ પ્રસંગને ખૂબ ભક્તિભાવથી ઊજવ્યો. આ પ્રસંગે મોટી સંખ્યામાં ધનરાશિ પ્રામ થઈ. અનેક લોકોએ ખૂબ જ સુંદર, આકર્ષક ગ્રિટિંગ્સ બનાવ્યાં જે નીચે પ્રદર્શિત કરવામાં આવેલ. આ ઉપરાંત અનેક પત્રો, ટેલિફોન તથા ઈ-મેલ દ્વારા સંદેશ આવેલ. ત્યાં એક સંકલ્પપેટી મૂકવામાં આવેલ જેમાં અનેક મુમુક્ષુઓએ પોતાના સદ્ગુરુદેવનાં ચરણોમાં સંકલ્પ ધારી તે ચિંઠી ભેટ સ્વરૂપે તે પેટીમાં મૂકેલ.

પ.પૂ. બાપુજી જાણે ત્યાં હાજર હોય અને સૌના ઉપર અમી-છાંટણાં વરસાવતા હોય એવી શાંતિ વેદાતી હતી. ‘મૌન’ જેમનો સંદેશ હતો એવા ‘સમજને સમાઈ ગયેલા’ - ધ્યાની, મૌની ગુરુમાની હાજરી પણ ત્યાં પ્રત્યક્ષ સ્વરૂપે વેદાતી હતી.

આમ સંપૂર્ણ કાર્યક્રમ ખૂબ જ ભક્તિભાવથી પૂર્ણ થયેલ.

‘બની જાઉં અરહં’

મારા જીવનનું ધ્યેય, બની જાઉં અરહં, મારા જીવનનું લક્ષ્ય, બની જાઉં ભગવંત - બની જાઉ અરહં - ૧
અરહં શ્રેષ્ઠ મંગલ છે, અરહં મહામંગલ છે, અરહં ઉતામ મંગલ છે
અરહં પ્રથમ મંગલ છે. કંચન કામિનીના ત્યાગી ગુરુ ભગવંત મંગળ છે. બની જાઉ અરહં - ૨
મારો શ્વાસ અરહં, મારો પ્રાણ અરહં, મારો મંત્ર અરહં. અંતરનાદ અરહં,
મારું ધ્યાન અરહં, મારું ચિંતન અરહં, બની જાઉ અરહં. - ૩
ઝાંખો ઝાંખો દીપક, મારો જીવલિત બને, કરે અંતર અજવાણું, પંથ પાવન બને,
અનંત જ્ઞાન પર્યાય સદા આત્મામાં રહે. બની જાઉ અરહં ૪
સર્વજીવોનું હિત અને કલ્યાણ થાઓ, મારા આત્માનું હિત અને કલ્યાણ થાઓ.
આત્મશ્રેય થાઓ, આત્મ કલ્યાણ થાઓ. બની જાઉ અરહં. ૫
સનતકુમારની પ્રસન્નતાને પામી જાઉં, હસતે મુખે વેદનાઓને સમજી લઉં.
‘શરીર નાશવંત છે’ એવું ધૂંટી લઉં, ‘શરીર નાશવંત છે’ એવું ધારી લઉં. બની જાઉ અરહં. ૬
પ્રત્યેક પરિસ્થિતિ મારા હિત માટે છે, એવી મસ્ત વિચારધારા સદાયે રહે,
અખંડ શાંતિ, સમાધિ વીતરાગ ભાવો રહે, બની જાઉ અરહં. ૭
મારો આત્મા છે અરહં, જલદી નિરપેક્ષ બને, મારો દેહ છે જુદો, સર્વ સંકલ્પ છુટે,
મારી દાઢિ નિર્વિકાર, શુદ્ધ સ્વરૂપ પ્રગટે. બની જાઉ અરહં. ૮
કોઈ વૈરી નથી, કોઈ દુશ્મન નથી, રહું ઉદ્યથી જુદો, તો કર્મ બંધ નથી,
રહું વિભાવોથી જુદો, તો કોઈ ચિંતા નથી. બની જાઉ અરહં. ૯
પરને ભોગવવાની ઈચ્છા મારી દૂર થાઓ, હું છું શાંતિનો સાગર,
તૃષ્ણાના દૂર થાઓ, મારું મન નિર્મલ, જીવન પવિત્ર બનો. બની જાઉ અરહં. ૧૦
ગૌતમ સ્વામી જેવી નમ્રતાને પામી જાઉં, સહું સાંભળી રહું,
ભૂલો સ્વીકારી લઉં, ભૂલો સુધારી લઉં, જીવન સુધારી લઉં. બની જાઉ અરહં. ૧૧
હું છું જ્ઞાનથી ભર્યો, હું છું દર્શનથી ભર્યો, સર્વ પર્યાયોથી જુદો,
ચૈતન્ય શક્તિથી ભર્યો, હું છું સમાધિનો દરિયો, અનંત સુખથી ભર્યો. બની જાઉ અરહં. ૧૨
કોઈ પરિષહ ઉપસર્ગોની વરસાવે જરી, તોયે દ્વેષ કરવાની મને છૂટ નથી,
હું તો શરીરથી ભિન્ન, આત્મા સદા ઉપયોગી. બની જાઉ અરહં. ૧૩
શ્રેષ્ઠ ભક્તિના યોગથી તલ્લીન બની જાઉં, ઉલ્લાસભાવે અરહંમાં વિલીન બની જાઉં,
ગુરુકૃપાએ અંતરભાવે ભગવંત બની જાઉં, બની જાઉં અરહં, અરહં, અરહં બની જાઉ અરહં. ૧૪

વિવેચન

જીવન શું ? આયુષ્ય કર્મના આધારે દ્રવ્યપ્રાણને ધારીને જીવતા રહેવું તેનું નામ છે જીવન અથવા જન્મ-મૃત્યુ એ બે કિનારાની વચ્ચે વહેતી ચૈતન્યધારા તેનું નામ છે જીવન. બધા જીવનમાં મને મળેલ મનુષ્યજીવન તે સર્વશ્રેષ્ઠ જીવન છે.

જીવનનું ધ્યેય શું ? એક જ વિષય ઉપર એકાગ્ર થઈ નિર્વિકલ્પ થવું તેનું નામ ધ્યાન. જેનું ધ્યાન કરવાનું છે તેનું નામ ધ્યેય. જડ એ કાંઈ જીવનનું ધ્યેય બની શકે નહિ. જીવનનું ધ્યેય તો છે અરહં બનવું તે. વિભાવમાંથી પાછા ફરી સ્વભાવમાં સ્થિર થવું તે જીવનનું ધ્યેય છે. અરહં એટલે શુદ્ધાત્મા. અરહં સર્વજ્ઞ, સર્વદર્શી હોય, અરહં એટલે જે મોક્ષ પામવાને માટે યોગ્ય હોય ને જે જગતના સર્વ જીવો વડે વંદન કરવાને યોગ્ય છે. જે ધ્યાન કરવાને યોગ્ય છે; ધ્યેય બનવાને માટે યોગ્ય છે; તેનું નામ છે અરહં. ‘અરહં’ એ વીતરાગ શાસનનો સાર છે. અરહંપણું એ સાધનાનો સાર છે. અરહં એટલે અરિહંત કે જેમણે પોતાના તમામ શત્રુઓનો ક્ષય કરી શુદ્ધ થયા છે તે. તે સ્થિતિમાંથી સિદ્ધ થવાય છે. અરહં એ જ દેહધારી ભગવાન છે. અરહંની આજ્ઞા પ્રમાણે ચાલવાથી અરહં બની જવાય છે.

ભગવાન એટલે શું ? જેની પાસે સમગ્ર આધ્યાત્મિક ઐશ્વર્ય હોય. આધ્યાત્મિક લક્ષ્મી એટલે કેવળજ્ઞાન ગ્રાપ્ત થયું હોય. આધ્યાત્મિક પુરુષાર્થ કરીને આધ્યાત્મિક સ્વરૂપને પાખ્યા હોય તે ભગવાન છે. મારે આવા અરહં ભગવાન બનવું છે, એ જ મારું લક્ષ્ય છે.

લક્ષ્ય એટલે શું ? જે લક્ષણો દ્વારા જેનું જ્ઞાન થાય તેનું નામ છે લક્ષ્ય. આત્માના લક્ષણ છે અનંત જ્ઞાન-દર્શન-વીતરાગતા - અવ્યાબાધ સુખ. અરહંમાં આ બધા લક્ષણો પ્રગટપણે દેખાય છે, માટે તેઓ લક્ષ્યરૂપે બન્યા છે. મારામાં પણ આ બધા લક્ષણો રહેલા છે. મારે તેને પ્રગટ કરવાના છે. અનુભવવાના છે. નિત્ય હું એવી ભાવના ભાવું હું કે હું જહ્વા અરહં બની જાઉં. નિયમ એ છે કે જેવી ભાવના હોય તેવા બની જાઓ. ભાવનામાં અનંતબળ છે. ભાવનાનું બળ એ જ આત્માનું બળ. આત્માનું અનંત બળ ભાવનાથી જ પ્રગટ થાય છે. (૧)

મંગલ એટલે શું ? જેનાથી વિઘ્નો નાશ પામે, પાપોનો નાશ થાય તેનું નામ છે મંગલ. મંગલ લૌકિક અને લોકોત્તર એમ બે પ્રકારે છે. (૧) લૌકિક મંગલ અમંગલ પણ બની શકે છે, જેમકે પુત્ર જન્મ, મકાનનું વાસ્તુ, લક્ષ્મીનું આગમન, લગ્નાદિ પ્રસંગો વગેરે. તેનાથી વિપરીત બને ત્યારે એ ભયંકર અમંગલરૂપ ધારણ કરે છે. (૨) લોકોત્તર મંગલ - એટલે આત્માની ઉત્તમ સાધના, ધર્મની ઉત્તમ સાધના તે કોઈ દિવસ અમંગલરૂપ ન થાય. થોડીક સાધના પણ ધણું સુંદર ફળ આપનારી બને છે. અરહંતનું સ્મરણ વંદન-પૂજન-ભાવદર્શન, તેઓની વાણીનું શ્રવણ - આ બધું અલૌકિક શ્રેષ્ઠ મંગલ છે. મહામંગલ છે. ઉત્તમ મંગલ છે. ખરેખર ! આ મંગલ આત્માનું કલ્યાણ કરનાર છે. હાલમાં આપણી સામે અરહંત ભગવંતો નથી પરંતુ તેમની આજ્ઞામાં વિચરતા સદ્ગુરુ છે. તેમની પાસેથી ધર્મની પ્રાપ્તિ કરી લેવી અને તે પ્રમાણે આરાધના કરવી તે મહામંગલકારી બને છે.

કંચન વગેરે બાધ્ય પરિગ્રહ, કામિની એટલે વેદ મોહનીયના ઉદ્યથી ઉત્પન્ન થતી વિષય વાસના અને પ્રશંસા વગેરે કખાયોનો મિથ્યાત્વાદિ આભ્યંતર પરિગ્રહનો જેણે ત્યાગ કર્યો છે તે સાચા સદ્ગુરુ છે.

એક કંચન અરુ કામિની, યે દો મોટી તરવાર; ઉઠે થે પ્રભુ ભજન કો, બીચ મેં લીયા માર.

આત્મસાધનામાં વૈભવ અને વિજ્ઞાતીય સાથેની કામના બે મોટા વિઘ્નો છે. તે બે વિઘ્નોને મહાપુરુષ દૂર કરી શકે છે. જો આપણે ચાર શરણને અનન્ય ભાવથી સ્વીકારીને તે પ્રમાણે વર્તાએ તો આ બે વિઘ્નોને પણ દૂર કરી શકીએ. આપણી ભાવનાની જેટલી ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ એટલી સિદ્ધિ તત્કાળ મળે છે. આપણે એવી ઉત્કૃષ્ટ ભાવના ભાવીએ કે હે પ્રભુ ! હું આપના જેવો પાત્ર બની આપના જેવો અરહં બની જાઉં. (૨)

મારા શાસમાં પણ અરહં જ હોય કે જેનાથી હૃદયને બળ મળે. લોહી શુદ્ધ થાય છે. જેટલા ઊંડા લાંબા શાસ લઈએ તેટલો શરીરને વધુ લાભ થાય છે. આધ્યાત્મિક જીવનમાં દીર્ઘ શાસ એ શાંતિ-સમતાનું પ્રતિક છે. જેટલી શાંતિ રાખીએ એટલા દીર્ઘ અને શાંત શાસ અને એટલી જ આત્માની અનુભૂતિ વધારે ઊરી થાય છે. શાસ અંદર લેતાં અરહંનો જાપ સ્વાભાવિક રીતે થવો જોઈએ તેવું જ શાસ બહાર કાઢતાં થવું જોઈએ. તેને અજપાજાપ કહે છે. આમ કરવાથી નિર્વિકલ્પતા થાય છે. કખાયોના, રાગ-દ્રેષ્ણના વિકલ્પો ઓછા થતા જાય છે. આ એક સરળ સાધના છે, પરંતુ તેમાં શ્રદ્ધા અને ભાવનાની ભરતી આવે તો અલૌકિક દિવ્ય આનંદની અનુભૂતિ થાય છે. મારો મ્રાણ અરહં છે. શરીર દ્રવ્યપ્રાણથી અને આત્મા ભાવપ્રાણ વડે ટકેલા છે. અરહં એ મારા ભાવપ્રાણ છે, કારણ કે તેઓમાં સંપૂર્ણપણે ભાવપ્રાણ પ્રગટેલાં છે. મારો મંત્ર છે ‘અરહં’- મનન કરવાથી જે રક્ષણ કરે છે તેનું નામ છે મંત્ર. પ્રભુના એક એક વચન મંત્ર સમાન છે. નવકાર મંત્ર ૧૪ પૂર્વનો સાર છે અને નવકાર મંત્રનો સાર ‘અરહં’ છે. મારો અંતરનાદ પણ અરહં બની જવો જોઈએ. કોઈકવાર અંતરમાં અવચેતન મનમાં અરહંની શ્રદ્ધા-શુદ્ધાત્માની શ્રદ્ધા બરાબર બેસી ગઈ હોય તો ખરા સમયે એ જ યાદ આવે છે અને અરહં બનવા તરફ આગળ વધી જવાય છે. મારું ધ્યાન પણ અરહં છે. કોઈ એક વિષયમાં મનની તલ્લીનતા અથવા નિર્વિકલ્પતા તેનું નામ છે ધ્યાન. જેને શુદ્ધ આત્માની રુચિ હોય તે અરહંનું ધ્યાન કરી શકે છે. જેને મિથ્યાત્વને કારણે કખાયોમાં રુચિ હોય તેને શુદ્ધ આત્મા ગમતો નથી. પણ મને તો મારા શુદ્ધાત્મા પ્રતિ પરમભક્તિ ઊગી છે તેથી મારું ધ્યાન એકમાત્ર અરહં છે. કારણ કે મૂળ સ્વરૂપે હું અરહં સ્વરૂપ છું. તેથી મારું ચિંતન અરહં હોય. અનાદિકાળથી જીવ પરનું જ ચિંતન કરતો રહ્યો છે, પણ હવે હું ‘અરહં’ સ્વરૂપનું ચિંતન કરવા તૈયાર થયો છું. આ ચિંતન તો કદી મારી અંદર આવ્યું નથી. હાલના પર્યાયમાં તો હું કખાયાત્મા છું, મલિન આત્મા છું. મારામાં ધણાં દુર્ગુણો ભર્યા છે એવું જ પ્રાય: ચિંતન કરતો આવ્યો છું. અત્યારે પર્યાયમાં મલિન રહેલો છું. પણ નિશ્ચયથી તો દ્રવ્ય આત્મા છું. તેથી દ્રવ્યથી શુદ્ધ રહ્યો છું. કારણ કે દ્રવ્યનો કોઈ દિવસ નાશ થતો નથી. વળી તે કોઈ દિવસ જડ બની જતો નથી. આ જ તેની શુદ્ધતા છે. હું ચૈતન્ય સ્વરૂપી અરૂપી આત્મા છું. મારામાં અનંત જ્ઞાન-દર્શન-સુખ-વીર્ય રહેલું છે. નિશ્ચયથી હું ભાવપ્રાણોનો ધારક આત્મા છું.

વ્યવહારથી હું આઈ કર્મથી યુક્ત છું. પરંતુ કર્મના સંયોગજન્ય જે કાંઈ મલિનતા છે, તે શાશ્વતી નથી, કાયમની નથી. ‘મારું સ્વરૂપ તો અરહં સમાન જ છે.’ એવું ચિંતન કરવું તે અત્યંત જરૂરી છે. (૩)

દીવો શું? આત્મા એ કોરીયું છે. તેમાં સમતારૂપી તેલ ભરેલું છે. શ્રદ્ધારૂપી વાટ મુકેલ છે અને જ્ઞાનરૂપી જ્યોતિ છે. ઉપશમ કે ક્ષયોપશમ સમ્યક્તવની પ્રાપ્તિ થઈ એટલે જાંખો જાંખો દીપક પ્રગટ થયો. ક્ષાયિક સમ્યક્તવ થાય તો મારા આત્માનો દીપક તેજપુંજથી ભરપુર જવલિત બની જાય. અંતરમાં સમ્યક્ જ્ઞાનરૂપ પ્રગટ થઈ જાય તો મોક્ષનો પંથ પાવન-પ્રશસ્ત થઈ જાય. ત્યાર બાદ મોહનો સંપૂર્ણ નાશ થતાં વીતરાગ બને. વીતરાગતા વડે બાકીના ત્રણ ઘાતી કર્મો તથા અધાતીકર્મોની અશુભ-પાપ પ્રકૃતિ ક્ષય થતાં કેવળજ્ઞાનરૂપ પૂર્ણ દીવો પ્રગટ થઈ જાય. પછી તે અનંત જ્ઞાનની પર્યાય (અવસ્થા) સાઠિ અનંત ભાગે સદાએ આત્મામાં સ્થિર રહે, તે કદી વિખુટી પડે નહીં. આત્મા દ્રવ્યાર્થિક નયથી તો શુદ્ધ હતો. હવે પર્યાય પણ શુદ્ધ થતાં શાશ્વત અરહં પદની પ્રાપ્તિ થઈ તેથી આત્મા અવ્યાબાધ સુખનો ભોગવટો કરતો થઈ જાય. આ મારી ભાવના છે. (૪)

મારે ‘દરેક જીવનું કલ્યાણ થાઓ’ એવી ભાવના ભાવવાની છે. આ શરીરના હિતનું ચિંતન અનંતકાળથી કરતો રહ્યો છું. પરંતુ હજુ મારા આત્માનું હિત, શ્રેય અને કલ્યાણ થાઓ એવું ચિંતન તો પ્રાય: આવ્યું નથી, જેથી આત્માનું હિત થાય. આત્મશાંતિની પ્રાપ્તિ થાય તો તે આત્મહિત છે. સંપૂર્ણપણે આત્માનો વિકાસ થાય તે આત્મકલ્યાણ છે. જ્યારે હું સર્વ જીવ માટે હિત અને કલ્યાણની કામના કરું છું ત્યારે મારા જ આત્માનું હિત અને કલ્યાણ થાય છે. હું પરનું કંઈ કરી શકતો નથી. પરંતુ પરના હિતની ભાવના ભાવવાથી હું મારા રાગ-દ્વેષના ભાવો ઘટાડવાનું કાર્ય કરી રહ્યો છું. તેથી મને જ ફાયદો થાય છે. સર્વ જીવનું અને મારું હિત થાઓ એવું સતત ધૂંટવાથી ચિંતમાં પરમ પ્રસન્નતાની અનુભૂતિ થાય છે. (૫)

આ જીવે શરીરને સ્વસ્થ રાખવા, શરીરને ટકાવી રાખવા ઘણા પાપો કર્યા છે. આટલા પાપો કરવા છતાંય શરીર તો નાશવંત છે એ ટકતું નથી. અશાતાવેદનીય કર્મના ઉદ્યથી જ્યારે શરીરમાં રોગો ઘેરાય છે, શરીરમાં ભયંકર વેદનાઓ થાય છે, ત્યારે સમતાભાવની સાધના કરવી ઘણી કઠિન બને છે. તે વખતે એવું ચિંતન કરવું કે ક્ષણ માત્રની વેદના અનંત કર્મની નિર્જરા કરે છે. આ જીવનમાં સમજણપૂર્વક થોડું કષ્ટ સહન કરી લઈશ તો મારા અશુભ કર્મો તો અહીં ખ્યાલી જશે, ક્ષય થઈ જશે તેથી મારે નીચેલી ગતિઓમાં નહિ જવું પડે તે સમ્યક્દર્શનનું ફળ છે. કષ્ટ શરીરને છે, મને નહીં એવું સમજી લાઉં. તો હું કર્મથી અનુકમે દૃષ્ટકારો પામી જાઉં. **દ્રષ્ટાંત :-** સનત ચક્વતીના શરીરમાં જ્યારે ૧૬ મહારોગો ઉત્પન્ન થયા ત્યારે તેમણે શરીરનો મોહ છોડી દીક્ષા ધારણ કરી હતી. ત્યાર બાદ મહાકઠિન તપશ્ચયની આરાધના કરી હતી. તેથી તેમને ઘણી લબ્ધિઓ મળી હતી, છતાં તેમણે રોગો મટાડવા એ લબ્ધિનો ઉપયોગ કર્યો ન હતો, કરણ કે વેદનાને સમભાવે વેદી કર્મનો ક્ષય કરી મોક્ષ સાધી લેવો હતો. તેઓએ કહ્યું છે કે પરિષહો દેહને છે, મને નથી. (૬)

જીવનમાં જે કાંઈ પરિસ્થિતિઓ આવીને ઊભી રહે છે તે નિશ્ચિતરૂપે મારા હિત માટે આવી છે અને મારો હિસાબ ચૂકતે થઈ રહ્યો છે. જે કાંઈ થયું છે, જે કાંઈ થઈ રહ્યું છે અને જે કાંઈ થવાનું છે તે બરાબર છે, યોગ્ય છે. હવે મારો આત્મા સમયે સમયે મોક્ષની નજીક જઈ રહ્યો છે. ચાર ગતિ તો ધોબીઘાટ છે. અહીં

કરેલાં કર્મો ધોવાઈ રહ્યાં છે. તે ભલે પુણ્યરૂપે હોય કે પાપરૂપે હોય પરંતુ હવે હું ચરમાવર્તમાં આવી શુક્લપક્ષી થઈ રહ્યો છું. શુક્લપક્ષી એટલે અર્ધપુદ્ગલ પરાવર્તનથી વધારે સમય સંસાર ભમવાનો બાકી ન હોય તેવો જીવાત્મા. તેવો આત્મા સમયે સમયે મોક્ષની નજીક જઈ રહ્યો છે. આ રીતે દરેક જીવની પ્રગતિ મોક્ષ તરફ જઈ રહ્યી છે. તેમાં જે કોઈ પરિસ્થિતિ બને છે તે મોક્ષ સહાયક જ છે. આત્માના હિત માટે છે. આવી મસ્ત વિચારધારાથી અખંડ શાંતિ અને અખંડ સમાધિ રહે છે. વીતરાગતામાં વધારો થતો રહે છે. એક જ સિદ્ધાંત યાદ રાખવાનો છે કે જે થાય છે તે યોગ્ય માનવામાં આવે. (૭)

જેવો અરહં ભગવાનનો આત્મા છે એવો જ મારો આત્મા છે. તેવા આત્માને કોઈની કંઈ પણ અપેક્ષા નથી. તેમ મારો આત્મા પણ નિરપેક્ષ બને, વ્યવહારથી જે સંયોગો મળવાના છે તે મળવાના છે. મારે કોઈની અપેક્ષા રાખવાની નથી. આ દેહ પણ મારાથી જુદો છે. માટે તેના કોઈ સંકલ્પ-વિકલ્પ કરવાના નથી, કારણ કે દરેક દ્રવ્યનું પરિણામન એના ઉપાદાન પ્રમાણે જ થાય છે. સંકલ્પની સાથે વિકલ્પો કરવાથી કોઈ ફરક પડતો નથી. વસ્તુનું સ્વરૂપ દ્રવ્યપર્યાયાત્મક છે. પર્યાય તરફ દાણિ આપવાથી રાગ-દ્રેષ્ણના વિકારો થાય છે. પરંતુ દ્રવ્ય તરફ દાણિ કરતાં નિર્વિકારતા પ્રગટે છે. અંદર તો એક માત્ર ચૈતન્ય તત્ત્વ જ છે. એમ વિચારણા કરવાથી દાણિ નિર્વિકારી બને છે. જેમ જેમ દાણિમાં નિર્વિકારતા પ્રગટે છે તેમ તેમ આત્માનું શુદ્ધ સ્વરૂપ પ્રગટ થતું જાય છે. તેથી હવે હું ભાવના ભાવું છું કે શીધ્રપણે મારું શુદ્ધ સ્વરૂપ પ્રગટી જાય. (૮)

જગતમાં કોઈ કોઈનો વૈરી નથી અને દુશ્મન પણ નથી. ખરેખર તો બધા ઉપકારી છે, કોઈ અનુકૂળ બનીને ઉપકાર કરે છે તો કોઈ પ્રતિકુળ બનીને ઉપકાર કરે છે. એ રીતે મને કર્મથી હળવો બનાવે છે. પરંતુ આ શ્રદ્ધા જો અતુટ હશે તો બધા ઉપકારી દેખાશે. કર્મના ઉદ્ય પ્રમાણે સહુ જીવો પોતપોતાના કાર્ય કરે છે. પરંતુ જે જ્ઞાનીઓ છે તે ઉદ્ય સાથે મળી જતાં નથી, ભળી જતાં નથી, તેથી નવો કર્મ બંધ થતો નથી. વિભાવ શક્તિથી આત્મા દુઃખી બને છે. તેથી જો હું વિભાવ ભાવોથી જુદો રહું તો મને કોઈ ચિંતા નથી, કોઈ ઉપાધિ નથી. મારી એ જ ભાવના છે કે હું વિભાવ ભાવો-પરભાવોથી જુદો રહી શુદ્ધતા તરફ આગળ વધવાનો પુરુષાર્થ કરતો રહું. (૯)

એક દ્રવ્ય બીજા દ્રવ્યનું કંઈ પણ કરી શકતું નથી. તે કર્તા બનતો નથી માત્ર નિમિત્ત બને છે. એક દ્રવ્ય બીજા દ્રવ્યને અડતું ય નથી કે નડતું ય નથી. માત્ર નિમિત્ત-નૈમિત્તિક સંબંધથી સંસારનો વ્યવહાર ચાલે છે. તેમ એક દ્રવ્ય બીજા દ્રવ્યને ભોગવતું પણ નથી. વ્યવહારથી અજ્ઞાની જીવ પરદ્રવ્યને ભોગવતો દેખાય છે, પરંતુ ખરેખર તો અજ્ઞાની જીવ પોતાના રાગ-દ્રેષ્ણના ભાવને જ ભોગવે છે અને નવા કર્મ બાંધે છે. જ્ઞાની પરદ્રવ્યને ભોગવતો દેખાય છે ત્યારે પોતાના વીતરાગ ભાવને ભોગવે છે, તેથી નવા કર્મ બાંધતા નથી. અજ્ઞાનીને મિથ્યાત્વને કારણે પરદ્રવ્યને ભોગવવાની ઈચ્છા અભમણારૂપે થાય છે, પરંતુ તે ભોગવી શકતો નથી. વળી પરને ભોગવવાની ઈચ્છા કરવા જેવી નથી, કારણ કે મારો આત્મા તો અનંત સુખ અને શાંતિનો સાગર છે, તેને અનુભવવાનો છે. જેમ જેમ પરને ભોગવવાની તૃઝા-લાલસા દૂર થતી જાય છે તેમ તેમ જીવન પવિત્ર બનતું

જાય છે. પાપ કર્મો વિદાય થવા માટે છે. માટે હવે મારે અરહં-વીતરાગ બની જવું છે. (૧૦)

ઈન્દ્રિયભૂતિ ગૌતમ પ્રભુ મહાવીરના પ્રથમ ગણધર હતા. ચાર જ્ઞાન અને ૧૪ પૂર્વના ધારક હતાં, છતાં નમૃતા એટલી હતી કે હું તો છભસ્થ છું. માનું જ્ઞાન અપૂર્ણ છે. તેઓ પૂર્ણજ્ઞાની પ્રભુ મહાવીરને પૂછીને જ બધી વાતનો નિષ્ણય કરતાં હતાં. જ્યારે આનંદ શ્રાવકે પોતાના અવધિજ્ઞાનની વાત કરી ત્યારે છભસ્થતાને કારણે આનંદ શ્રાવકને આ જૂદું છે માટે પ્રાયશ્રિત લેવાનું કહ્યું ત્યારે આનંદ શ્રાવકે કહ્યું કે શું વીતરાગના શાસનમાં સત્ય બોલવા માટે પણ પ્રાયશ્રિત લેવું પડે છે? ત્યારે ગૌતમ સ્વામીને શંકા પડી અને પ્રભુને પૂછ્યું. પ્રભુએ કહ્યું કે - હે ગૌતમ! તારી ભૂલ છે. આનંદ શ્રાવકની વાત સાચી છે. ત્યારે ગૌતમ સ્વામી કોઈ પણ જતનો બચાવ કર્યા વગર, આહાર વાપર્યા વગર આનંદ શ્રાવકને ખમાવવા ગયા અને ક્ષમાયાચના કરી કે શ્રાવકજી આપ સાચા છો, મારી ભૂલ છે. ગૌતમસ્વામીની આ નમૃતા જોઈને હદ્ય ભરાઈ જાય છે. આવી નમૃતા જ્યારે મારામાં આવશે ત્યારે હું બધાનું સાંભળીશ, ભૂલોને સ્વીકારીશ, ભૂલોને સુધારીશ અને જીવનને સુધારી લઈ આગળ વધી જઈશ. (૧૧)

મન, વચન અને કાયા તેમજ સર્વ સંકલ્પ-વિકલ્પથી જુદો એવો અનંત જ્ઞાન, અનંત દર્શનથી ભર્યો છું. સર્વ અવસ્થાઓથી જુદો, અખંડ અનંત ચૈતન્ય શક્તિથી ભર્યો છું. તેનું પ્રમાણ આજનું વિજ્ઞાન છે. માનવે પોતાની જ્ઞાનશક્તિ વડે જડની અનંત શક્તિઓના કેટલાં બધાં રહસ્યો ખુલ્લા કરી દીધા છે અને તેનો ઉપયોગ પણ કરે છે. પરંતુ માનવની આ શક્તિ ચૈતન્ય તરફ વળી જાય તો ચૈતન્યની પણ અદ્ભુત શક્તિઓના રહસ્યોને પણ જાણી શકે, ખુલ્લા કરી શકે. વૈજ્ઞાનિકો અવચેતન મનના રહસ્યોને કંઈક અંશે પામ્યા છે, પરંતુ પરમ શાંત એવા આત્માની અનંત શક્તિઓને જાણશે ત્યારે તેમના આનંદનો પાર નહિ રહે. મનની બધી ઈચ્છાઓથી જુદો થતાં આત્મા સમાધિ-શાંતિનો દરિયો અને અનંત સુખોથી-અનંત આનંદથી ભરેલો દેખાશે. આને અનુભવ કરીને જોવાનો છે. (૧૨)

મારા પાપકર્માના ઉદ્યથી મારા ઉપર કષ્ટો-પરિષહો કે ઉપસર્ગો આવી પડે છે અને તેથી કોઈ માનવ-દેવ અથવા પ્રાણીઓ દ્વારા ઉપસર્ગ રૂપે કષ્ટોનો મારો વરસે છે. તો પણ મારે કોઈના ઉપર દ્વેષભાવ કરવાનો નથી અને અનુકૂળ ઉપસર્ગમાં પણ રાગભાવ કરવાનો નથી. મારે કોઈને દુશ્મનો માનવાના નથી, પરંતુ ઉપરથી તેમનો આભાર માનવાનો છે, કારણ કર્મથી મલિન થયેલા આ મારા આત્માને ધોવા માટે તેઓ પોતાનું બગાડી મને સહાય કરી રહ્યા છે. ભગવાન મહાવીરે સંગમનો મહાઉપકાર માન્યો હતો. ગજસુકુમારે સોમિલનો મહાઉપકાર માન્યો હતો. એમ જ મારે પણ સર્વનો ઉપકાર માનવાનો છે.

સર્વ જીવો સાથે જે કાંઈપણ સંબંધો છે તે શરીરના કારણે છે. ઔદારિક શરીર સ્થૂલ છે. તેજ્ઝ અને કાર્મણ શરીર સૂક્ષ્મ છે. સૂક્ષ્મ શરીરો વધારે અસરકારક છે. તેમના કારણે બાધ્ય શરીર અને સંયોગોની રચના થાય છે. પરંતુ હું તો શરીરમાત્રથી બિન્ન છું, સદા ઉપયોગમાં વ્યાપીને રહેવાવાળો છું. અનંત શક્તિ અને અનંત સુખમાં વ્યાપીને રહેનારો આત્મા રહેલો છું. (૧૩)

આત્માની સાથે જોડાણ કરવું તેનું નામ છે યોગ. યોગના ઘણા બધા પ્રકારો છે જેમકે-જ્ઞાનયોગ,

કિયાયોગ, ભક્તિયોગ, સહજયોગ આદિ. અપેક્ષાએ બધા યોગોની જરૂર પડે છે, છતાં આ બધા યોગોમાં ભક્તિયોગ એ સરળ અને શ્રેષ્ઠ યોગ છે, કારણકે તેમાં જ્ઞાનીનો આશ્રય રહેલો હોવાથી પડવાઈ થવાનો યોગ ઓછો બને છે. વીતરાગદેવ, સદ્ગુરુ અને ધર્મની ઉપર શુદ્ધભાવથી આત્મભક્તિ કરવી એ શ્રેષ્ઠ ભક્તિ કહી છે. જે પોતાના આત્માને સમર્પિત થયેલ હોય તે જ સત્તદેવ-સદ્ગુરુ અને સત્તધર્મને સમર્પિત થઈ આત્મધર્મનું આચરણ કરી ને શુદ્ધ બની જાય છે. તેથી હવે તો મારે મારા આત્માની ભક્તિ કરવી છે. દેવ-ગુરુ-ધર્મ તે માટેના નિમિત્તો છે. આઠ પ્રકારના આત્મા કલ્યા છે-દ્રવ્યાત્મા, કખાયાત્મા, યોગાત્મા, ઉપયોગાત્મા, જ્ઞાનાત્મા, દર્શનાત્મા, ચારિત્રાત્મા, વીર્યાત્મા. આ આઠમાં મૂળ તો દ્રવ્યાત્મા છે. બાકીના બધા આત્મા તેના પર્યાયો માત્ર છે. અવસ્થા વિશેષ છે. તેથી દ્રવ્યાત્મા એ મારો આરાધ્ય દેવ છે. તે કારણે તે શુદ્ધ આત્મા અરહં સ્વરૂપ છે. જ્યારે આત્માના વિશાળ ભવ્ય સ્વરૂપનું ભાન થાય છે, ત્યારે અત્યંત ઉલ્લાસ ભાવે તેમાં વિલીન થઈ જવાય છે. પછી ધ્યાતા, ધ્યાન અને ધ્યેયના ભેદો રહેતા નથી. આત્માના અનંત આનંદમાં રૂબેલાને અનંતકાળ પણ જીર્ણ-શીર્ણ કરી શકતો નથી. તે અક્ષય, અવ્યય સ્વરૂપને પામે છે. તેથી અરહંનું સ્વરૂપ તે જ મારું સ્વરૂપ છે. (૧૪)

આપણું ધ્યેય :- શુદ્ધાત્માનો નિર્ણય અને શુદ્ધાત્માનો અનુભવ તે આપણું ધ્યેય છે. અંદર દ્રવ્યદ્દિષ્ટી શુદ્ધાત્માનો નિર્ણય થતાં પર્યાયમાં શુદ્ધ પ્રગટે છે. તે સહજરૂપે પ્રગટે છે. તે આ પ્રમાણે છે.

૧. આભ્યંતરપણે - અનંતાનુંબધીની પ્રકૃતિ ક્ષય પામતાં મિથ્યાત્વનો ક્ષય થાય છે અને ક્ષાયિક સમ્યકૃત્વ પ્રગટે છે, આ પ્રકૃતિઓનો ક્ષયોપશમ થતાં ક્ષયોપશમ સમક્ષિત પ્રગટે છે અને પ્રકૃતિઓનો ઉપશમ થાય તો ઉપશમ સમક્ષિત પ્રગટે છે. આથી જ્વાત્માને નવ તત્ત્વની, વીતરાગદેવ આદિની શ્રદ્ધા પ્રગટે છે. ૨. અપત્યાખ્યાની કખાયની પ્રકૃતિઓનો ક્ષયોપશમ થતાં વ્યવહારમાં શ્રાવકના વ્રતો પાળવામાં રુચિ પ્રગટે છે. ૩. ગ્રત્યાખ્યાનાવરણીય કખાયની પ્રકૃતિઓનો ક્ષયોપશમ થતાં વ્યવહારમાં પાંચ મહાવ્રતોનું પાલન થાય છે. ૪. સંજવલન કખાયની પ્રકૃતિઓનો ક્ષય થતાં વીતરાગતા અને અનુક્રમે કેવળજ્ઞાન પ્રગટે છે. આમ આભ્યંતર-બહારના ભાવોમાં નિમિત્ત નૈમિત્તિક સબંધ રહેલા છે. જ્ઞાનીઓ આને નિશ્ચય-વ્યવહારનો સ્થાદ્વાદ-અનેકાંત કહે છે.

આ પદોમાં દેવ-ગુરુધર્મની ઓળખાડા છે. સર્વ જીવોના હિતની ભાવના છે. શરીરની અનિત્યતાનું ઘૂંટણ છે. પ્રત્યેક પરિસ્થિતિ મારા હિત માટે છે. વીતરાગ ભાવો, નિરપેક્ષ નિર્વિકલ્પ શુદ્ધ સ્વરૂપની પ્રાપ્તિની ઝુરણા છે. શરીરથી ભિન્ન એવો હું સદા ઉપયોગી આત્મા હું. એવો નિર્ણય થઈ જવો જોઈએ. નિશ્ચયનું જ્ઞાન કરવા માટે શુરુગમથી સમયસારને સમજવા પ્રયત્ન કરવો. તેમાં અનેકાંત દાખિએ આત્માની ચર્ચા છે તથા વિનય અને આચરણની શુદ્ધિ માટે સૂત્રો ભણવા અત્યંત જરૂરી છે. અનાદિ કાળથી આ આત્મા જડની સાથે રહેવા છતાં જડ નો એકપણ ગુણ ચેતનમાં આવ્યો નથી અને ચેતનનો એક ગુણ પણ જડ થયો નથી. તેથી તેને ટંકોત્કીર્ણ કહે છે. તેને જ શુદ્ધ કહે છે. તે દ્રવ્યથી તો શુદ્ધ છે. ||૩૫ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ||

પ્રથમ ગુણસ્થાનના સ્વરૂપને સમજવું અત્યંત જરૂરી છે. ગુણસ્થાનને જાડ્યા વિના, તેની શ્રદ્ધા થયા

વિના (આત્માના-સમયસારના) ભાવો જાણી શકાશે નહિ, અથવા ઊંધું પકડાઈ જશે ભૂતકાળમાં આવા ઘણાં દાખલાઓ બનેલાં છે.

સમયસાર ગાથા નં. ૬ ના ભાવાર્થમાં, ગાથા નં.૮ ના મૂળમાં, ગાથા નં. ૧૨ ના મૂળ-ટીકા-ભાવાર્થમાં, ગાથા નં. ૧૪ ના ભાવાર્થમાં, ગાથા નં. ૧૬ ના મૂળમાં, ગાથા નં. ૪૬ ના મૂળ-ટીકા-ભાવાર્થમાં, ગાથા નં. ૬૦ ના ભાવાર્થમાં તેમજ અન્ય ઘણો ઠેકાણે એકાંત નિશ્ચયનું ખંડન કરી વ્યવહારનું પ્રતિપાદન કરેલ છે. માટે આત્માર્થી મોકાર્થી જીવોએ અનેકાંતવાદને અનુસરવું કારણ માત્ર આત્મા જ નહિ, સંસારના સર્વ પદાર્થો અને મોકામાર્ગ અનેકાંત સ્વરૂપ છે.

નિશ્ચય અને વ્યવહાર બંને સાથે હોય તો તે સાચો મોકામાર્ગ છે. નિશ્ચયના આશ્રયે સમ્યગ્રદર્શન થાય છે. તે વાત બરાબર છે, પરંતુ તે એકાંત નિશ્ચય નહિ. કારણકે એકાંત નિશ્ચય જગતમાં ક્યાંય છે નહિ. નિશ્ચય વ્યવહારથી વસ્તુનું સ્વરૂપ સમજાય છે, માટે નિશ્ચયને શ્રદ્ધામાં રાખવી અને વ્યવહારને આચરણમાં રાખવો પછી યથાગુણસ્થાન વ્યવહાર છૂટતો જાય છે. સિદ્ધ ભગવાનમાં પણ ઉત્પાદ, વ્યય અને ધૌય છે. પર્યાયિનો ઉત્પાદ અને વ્યય તે વ્યવહાર છે. અને ધૌય એ નિશ્ચય છે. આમ સિદ્ધમાં પણ નિશ્ચય-વ્યવહાર બન્ને સ્વભાવરૂપે છે.

નિશ્ચયનય તે શ્રદ્ધાનો વિષય છે અને વ્યવહારનય તે આચરણનો વિષય છે. નિશ્ચયનય આત્માના ગૂઢ ગહન રહસ્યને જાણવા માટેનું એક સાધન છે અને તેથી આત્માની શ્રદ્ધા અને અનુભૂતિ થાય છે. નિશ્ચયને જાણવા માટે ગુરુગમની જરૂર છે. નિશ્ચયને જાણ્યા પછી આગમોમાં ઠેકાણે ઠેકાણે નિશ્ચય દેખાશે. એકવાર નિશ્ચયની દસ્તિ ખુલ્યા પછી શર્ખણે શર્ખણે નિશ્ચય-વ્યવહાર દેખાશે. નિશ્ચય અને વ્યવહાર બજેને યથાવત્તુ જાણવા અને ઉપયોગમાં લેવાં તેનું નામ અનેકાંતવાદ છે. આમ વીતરાગશાસન અનેકાંતમય છે, કારણ વસ્તુ અનેકાંત સ્વરૂપે છે અને વસ્તુને જાણનાર કેવળજ્ઞાન પણ અનેકાંતસ્વરૂપ છે. તેથી કેવળીની વાણી પણ અનેકાંતસ્વરૂપ છે. આ રીતે અનેકાંતના ત્રણ પ્રકાર થયા છે. (૧) વસ્તુગત (૨) જ્ઞાનગત (૩) વચનગત.

વચનગત અનેકાંતની પ્રદૂપણા કરવાની પદ્ધતિ તેનું નામ સ્યાદવાદ છે.

વસ્તુને સંપૂર્ણ રીતે ગ્રહણ કરે, જાણો તેનું નામ ‘પ્રમાણ’ છે અને પ્રમાણથી જાણોલી વસ્તુના એક અંશને જાણો તેનું નામ ‘નય’ છે. માત્ર એક જ નયને ગ્રહણ કરે તે નયાભાસ છે. દા.ત. આત્માને માત્ર ચૈતન્ય સ્વરૂપી માને, તેના ગુણોના ભેદને ન માને. તેની પર્યાયોને ન માને તો તે નિશ્ચય નયાભાસ છે. તે ખોટો નિશ્ચય છે. એવી જ રીતે માત્ર જીવના બેદ-પર્યાય માને પણ અભેદ સ્વરૂપી એક અખંડ ચૈતન્યપિંડ આત્માને ન માને, ન અનુભવે તે વ્યવહાર-આભાસી કહેવાય છે. નિશ્ચય-વ્યવહારના સ્વરૂપને આ રીતે જાણીએ. અં

(આ પૂજ્ય સરદારમુનિ મ.સા.નું સ્વરચિત પદ છે. તેમાં અનેક ગૂઢ રહસ્યો ભરેલાં હોય. બ્ર.નિ. રસિકભાઈએ આપણાને સાધનામાં ઉપયોગી થાય તે રીતે વિવેચન કરી આપેલ છે.)

SMALL ANECDOTES

1. Prayer should be the key of the day and Lock of the night.
2. Prayer is the mightiest and yet the most unused power in the World.
3. **Prayer is not asking;**
It is longing of the Soul.
It is daily admission of our weaknesses.
4. **Prayer to God :**
When I lose hope please help me to remember that your love is greater than my disappointments and your plans for my life are better than my dreams.
5. **Faith:**
a) Is important in human life.
b) Faith can move mountains.
6. Always take care of 3 things in our life.
a) Trust, b) Relationship, c) Promise.
because they don't make a noise when they break.
7. **Secret of success :**
We all wonder as to what is the secret of success:-
The answer lies in our room itself.
 - 1) **The roof says:** Aim high.
 - 2) **The fan says:** Be cool.
 - 3) **Clock says:**
Every minute is precious.
 - 4) **The mirror says:**
Reflect before you act.
- 5) **The window says:** See the World.
- 6) **The calendar says:** Be up to date.
- 7) **The door says:**
Push hard to achieve your goals.
8. If a drop of water falls in a lake there is no identity;
But
If it falls on a leaf of a lotus, it shines like a pearl.
We need to choose the best place where we can shine.
9. **Things to do before you tread the path of spirituality.**
 - a) Volunteer for a cause that you believe in.
 - b) Read a non-academic spiritual book.
 - c) Watch a movie that motivates you.
 - d) Take a vacation.
 - e) Pray every day.
10. **5 Cs for a spiritual life :**
 - a) **Centre of life:** Spiritual achievements should be the goal of our life.
 - b) **Character of life:** We should have good moral values in our life.
 - c) **Contribution of life:** We must share part of our income with the society we live in.
 - d) **Communication of life:** Our behavior should be truthful and pure.
 - e) **Community of life:** The company we keep.
Very important for all because we tend

to trust and love our friends more than anybody else.

The impact of the company we keep on our mental state and our actions is tremendous.

Even a person with all positive attributes may end up pursuing undesirable activity because of bad company.

To cultivate dedication, Ram Krishna Param Hans mentions it is important to be in the company of those who have taken the pain of renunciation.

You can begin to feel intense love for GOD and Guru only when you come in contact with those who are experiencing such love.

It is well said that good literature and good company play important roles in shaping our personality.

Sometimes our mind can be our worst enemy. God may be gracious, Guru may be generous yet a person can be ruined if his mind is not co-operative.

In such situation the company of good people can bring in unbelievable change in the mental state.

11.3 nice steps to enjoy life.

CTRL + ALT + DEL

1. **Control** yourself

2. Look for **alternate** solution

3. **Delete** the situation which gives you tension.

– Minalben

શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ સંચાલિત

આશીર્વાદ વિકલાંગ કેન્દ્ર - સાયલા

ક્ષમતા કેન્દ્ર - લીંબડી

ઉપાસના વિકલાંગ પુનર્વસન કેન્દ્ર - સુરેન્દ્રનગર

ઓક્ટોબરથી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૫ : કાર્ય અહેવાલ

આશીર્વાદ, ક્ષમતા, ઉપાસના સેન્ટર અને ડેફલાઈન પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત ૧૮૮ બાળકો જુદી જુદી સેવાઓ મેળવી રહ્યાં છે.

તા. ૧૮, ૨૦-૧૦-૨૦૧૫ દાતાશ્રીના આર્થિક સહયોગથી આશીર્વાદ તે કેર સેન્ટર સાયલા, ક્ષમતા કેન્દ્ર લીંબડી અને ઉપાસના વિકલાંગ પુનર્વસન કેન્દ્ર સુરેન્દ્રનગરનાં ૪૩ બાળકોને અરણેજ, ગણપતીપુરા, બોરસદ (સૂર્યમંદિર), વડોદરા (સયાજીરાવ ગાયકવાડ કમાટીબાગ), આજવા, પાવાગઢ, ટુવા, ટીબા (ગરમ-ઠંડા પાણીના કુંડ) તેમજ ડાકોર શૈક્ષણિક પ્રવાસે લઈ ગયા.

આશીર્વાદ, ક્ષમતા અને ઉપાસના સેન્ટરમાં નવરાત્રી અને દિવાળી પર્વની ઉજવણી કરી જેમાં દિવાળીની ઉજવણીમાં આશીર્વાદમાં પ.પૂ. ભાઈશ્રીની ઉપસ્થિતિમાં શ્રી વિનાયકભાઈ શાહ, શ્રી અરુણભાઈ દોશી, શ્રી અનુભાઈ ઘેલાણી, શ્રી અલ્પેશભાઈ શાહ, શ્રી વિપુલભાઈ દવે, શ્રી પરેશભાઈ રાવલ તેમજ દાતાશ્રીના વરદુ હસ્તે બાળકોને મીઠાઈ અને ગણેશ ઉત્સવમાં ભાગ લીધેલ બાળકોને ઈનામ વિતરણ કર્યું. ક્ષમતા કેન્દ્ર લીંબડી અને ઉપાસના સેન્ટરમાં દાતાશ્રીના હસ્તે બાળકોને મીઠાઈનું વિતરણ કર્યું.

જિલ્લા મેન્ટલ હેલ્થ પ્રોજેક્ટ દ્વારા ગ્રાશ માસમાં ચોટીલા તાલુકામાં રેફરલ હોસ્પિટલ ચોટીલામાં ૨૩૬ માનસિક બીમાર વ્યક્તિઓને તેમજ વઢવાશ તાલુકામાં

ઉપાસના સેન્ટર સુરેન્દ્રનગરમાં ૨૫૯ માનસિક બીમાર વ્યક્તિઓને દવાઓ આપવામાં આવી.

આશીર્વાદની વહીવટી સમિતિની બેઠક ૫.૫૪. ભાઈશ્રીના સાનિધ્યમાં શ્રી અરુણભાઈ દોશીના પ્રમુખ સ્થાને શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ સાયલામાં મળી.

શ્રી નેહા દોશી, શ્રી અરુણભાઈ તેમજ શ્રી વિનાયકભાઈ શાહે ગોસળ, ધાંધલપુર અને ટોટોડા ગામમાં આર્થિક પુનર્વસન થયેલ વિકલાંગ વ્યક્તિઓ તેમજ સ્વ-સહાય જૂથનાં બહેનો અને ઉપાસના સેન્ટર સુરેન્દ્રનગરની શુભેચ્છા મુલાકાત લીધી.

વ્યવસાયલક્ષી તાલીમમાં સાયલા તાલુકાના વિકલાંગ બહેનોને ૧૫ દિવસની રસોઈ તાલીમમાં ખાખરા, ગુલાબજાંબુ, પાપડ, મમરી, આલુ પરોઠા, ફરાળી વાનગી, સેન્ડવીચ ઢોકળા, ખમણ તથા રાયતા મરચા વગેરે વસ્તુ બનાવવાની તાલીમ આપી.

તાલીમાર્થા

મેન્ટલ હેલ્થ પ્રોજેક્ટ દ્વારા શ્રી મિહિરભાઈ જાની સાથે G.S.V.A.S છીંડવાડા (મધ્યપ્રદેશ)થી ૭ તાલીમાર્થાઓ આવ્યા તેમણે શીયાણી, લીંબડી અને ચોટીલા ગામના માનસિક બીમાર વ્યક્તિઓ અને આશીર્વાદ તેમજ પુર્વચિલ ગ્રામીણ સેવા સમિતિ ગોરખપુર (ઉત્તર પ્રદેશ)થી ૧૧ તાલીમાર્થાઓ આવ્યા તેમણે સાયલા તાલુકાના ડેણિયા ગામના સ્વ-સહાય જૂથ અને ગામડામાં આર્થિક પુનર્વસન કરેલ વ્યક્તિઓની મુલાકાત લીધી.

સર્ટિફિકેટ/એડીપ વિતરણ/સાધન વિતરણ કેમ્પ

જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અને આરોગ્ય વિભાગ દ્વારા વિકલાંગ વ્યક્તિઓ માટે લીંબડી તાલુકાના રાજાગઢમાં મેડિકલ સર્ટિફિકેટ કેમ્પ યોજાયો.

ઓથેપિડિક અને સાઈડિએટ્રીસ્ટ સર્જને સેવા પૂરી પાડી જેમાં ૧૧૦ વ્યક્તિઓએ લાભ લીધો.

સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગ ભારત સરકારની એડીપ સ્કીમ અંતર્ગત અંધજન મંડળ અમદાવાદ દ્વારા સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાના વિકલાંગો માટે પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્ર શિયાણી અને ભાવનગર જિલ્લાના વિકલાંગો માટે સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્ર ગારિયાધાર મુકામે નિદાન કર્યા ત્યારબાદ ફિલેસિંહ જિન લીંબડીમાં લીંબડી-ચુડા ધારાસભ્ય શ્રી ડિરીટસિંહ રાણા, તેઘુટી કલેક્ટર શ્રી અમિત અરોરા સાહેબ, મામલતદાર શ્રી પટેલ સાહેબ, સમાજ સુરક્ષા અધિકારી શ્રી સોલંકી સાહેબ, શહેર ભાજપ પ્રમુખ શ્રી ચતુરભાઈ પટેલ, નગરપાલિકા પ્રમુખ તેમજ શ્રી અરુણભાઈ દોશીના વરદ્દ હસ્તે અને ગારિયાધારમાં મામલતદાર શ્રી વી.જી. પટેલ, ટી.ડી.ઓ. શ્રી એમ.બી. પટેલ, બી.આર.સી. કો-ઓર્ડિનેટર શ્રી ડાયસંગભાઈ મકવાણાના વરદ્દ હસ્તે ૨૭૮ વ્યક્તિઓને સાધનોનું વિતરણ કર્યું.

શ્રી જબુબા હાઇસ્ક્વુલ બરવાળા મુકામે દાતાશી મંજુલાબેન છોટાલાલ ધનજીભાઈ ભલાણીના સ્મરણાર્થે શ્રી ચંદ્રિકાબેન તથા શ્રી શશિકાંતભાઈ છોટાલાલ ભલાણી અને પૌત્ર ચિ. હિરેન અને ચિ. હેમલના આર્થિક સહયોગથી સાધન સહાય વિતરણ કેમ્પ ૫.૫૪. ભાઈશ્રી, બ્રહ્મનિષ શ્રી મિનળબેન શાહની ઉપસ્થિતિમાં યોજાયો. જેમાં અંધજન મંડળ અમદાવાદનાં પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટર શ્રી વિમલબેન થવાની, શ્રી શશિકાંતભાઈ, શ્રી ચંદ્રિકાબેન, શ્રી હિરેનભાઈ, શ્રી હેમલભાઈ, શ્રી કીર્તિભાઈ તથા ભલાણી પરિવારના શુભ હસ્તે અગાઉ નિદાન કેમ્પમાં મંજૂર કરેલ બરવાળા તાલુકાના ૪૦૮ વિકલાંગ વ્યક્તિઓને સાધનોનું વિતરણ કર્યું.

રોજગાર મેળો

૧૬ ડિસેમ્બરના રોજ સંકલિત સમુદાય આધારિત આજીવિકા કાર્યક્રમ અંતર્ગત સુરેન્દ્રનગર જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અને જિલ્લા રોજગાર કચેરીના સંયુક્ત ઉપકરે આશીર્વાદ ટ્રસ્ટ ખાતે રોજગારી મેળો ૫.૫. ભાઈશ્રીના સાનિધ્યમાં યોજાયો. આ કાર્યક્રમમાં પ્રોબેશન કલેક્ટર શ્રી પ્રણવ જોધી સાહેબ, જિલ્લા રોજગાર કચેરીમાંથી વાલેરા સાહેબ, તાલુકા વિકાસ અધિકારી શ્રી પંકજભાઈ મહેતા, સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશ્રી જિતેન્દ્રસિંહ સોલંકી, આઈ.ડી.આઈ. સાયલા, જિલ્લા ઉદ્ઘોગ કેન્દ્ર સુરેન્દ્રનગર તથા જુદી જુદી કંપનીઓના અધિકારીશ્રીઓએ ઉપસ્થિત રહ્યા. જેમાં વેલ્સપન લિમિટેડ અંજાર, ટેપિટલ ગ્રોથ અમદાવાદ, એજ્ઞસ લિમિટેડ અમદાવાદ, જે.વી. મેનેજમેન્ટ સાઝાંદ, એસ.કે.પી. બેરિંગ વઢવાણના અધિકારીશ્રીઓએ કુલ ૩૨૫ બેરોજગારોના ઇન્ટરવ્યુ લઈ તેમાંથી ૪૫ વિકલાંગ વ્યક્તિ અને ૮૮ સામાન્ય વ્યક્તિઓને રોજગારી માટે પસંદ કર્યા.

જનજાગૃતિ

જિલ્લા માનસિક આરોગ્ય કાર્યક્રમ દ્વારા ૧૦ ઓક્ટોબરના રોજ વિશ્વ માનસિક આરોગ્ય દિનની ઉજવણી કરી. જેમાં વઢવાણ તાલુકામાં ઉપસના સેન્ટર સુરેન્દ્રનગરમાં સિવિલ સર્જન ડૉ. શ્રી વસેટીયન સાહેબ, આર.એસ. જાદવ, નિયતિબેન તેમજ નર્સિંગ વિદ્યાર્થીનીઓ તેમજ માનસિક બીમાર વ્યક્તિ અને તેમના વાલીઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા તેમાં નર્સિંગ વિદ્યાર્થીનીઓએ માનસિક બીમારી વિષે નાટક રજૂ કર્યું. તેમજ ચોટીલા તાલુકામાં અંધજન મંડળ અમદાવાદથી શ્રી ભિહિરભાઈ જની, આશીર્વાદનાં શ્રી અંજનાબેન, રમેશભાઈ તેમજ સ્ટાફ મેમ્બરોએ માનસિક બીમાર વ્યક્તિઓ, તેમના વાલીઓ અને

શ્રી આરોગ્ય કાર્યકરોને માનસિક બીમારી અને તેની સારવાર વિષેની માહિતી આપી.

૩ ડિસેમ્બરના રોજ વિશ્વ વિકલાંગ દિનની ઉજવણી કરી જેમાં આશીર્વાદ તે કેર સેન્ટર સાયલામાં લીંબુ-ચમચી, સંગીત ખુરશી જેવી જુદી જુદી રમતો રમાડી, ક્ષમતા કેન્દ્ર લીંબીનાં બાળકોએ બી.આર.સી.નાં ભવનમાં સ્પર્ધામાં ભાગ લીધો તેમજ ઉપસના સેન્ટર સુરેન્દ્રનગરમાં ગ્રાથમિક શાળા નં. ૪નાં બાળકોએ સેન્ટરની મુલાકાત લીધી.

૮ ડિસેમ્બરના રોજ આશીર્વાદ તે કેર સેન્ટર સાયલા, ક્ષમતા કેન્દ્ર લીંબી અને ઉપસના સેન્ટર સુરેન્દ્રનગરમાં વિશ્વ મંદબુદ્ધિ દિવસની ઉજવણી કરી.

મુલાકાતીઓ

શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ, સાયલા દ્વારા શ્રી રમણિકભાઈ પટેલ, શ્રી કેયુર પટેલ તથા પરિવારના સભ્યો મોમ્બાસાથી તેમજ શ્રી કુમારભાઈ ઘેલાણી પરિવાર લંડનથી આવ્યા. તેમણે સંસ્થાની શુભેચ્છા મુલાકાત લીધી.

જીત મહેતા સ્કૂલ અમદાવાદથી બાળકો, સ્ટાફ તથા વાલીઓએ સંસ્થાની શુભેચ્છા મુલાકાત લીધી.

❖

ઉંઘની અંદર ઊંડાણ આવે છે ત્યારે મન હળવાશમાં હોય છે. હળવાશ એટલે આલ્ફા લેવલ અથવા એનાથી પણ ઉચ્ચ અવસ્થા કે જ્યાં તણાવ ન હોય, સ્વમો ન હોય અને મન એક લયમાં હોય. સમગ્ર બ્રહ્માંડ એક લયમાં ચાલે છે અને મન જ્યારે એ જ લયની નજીક રહે છે ત્યારે સારામાં સારી ઉંઘ મળતી રહે છે અને ત્યાર બાદ સારામાં સારું ધ્યાન શક્ય બને.

શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ પ્રેરિત

'પ્રેમની પરબ' ત્રિમાસિક અહેવાલ

ઓક્ટોબર-૨૦૧૫થી ડિસેમ્બર-૨૦૧૫

ઓક્ટોબર માસ એટલે પરીક્ષાનો મહિનો અને નવેમ્બર એટલે દિવાળી વેકેશનનો સમય. પ્રેમની પરબ દ્વારા આ વસ્ત સમયમાં પણ જે પ્રવૃત્તિઓ થઈ તે આ મુજબ છે :

પૂ. એલ. એમ. વોરા માધ્યમિક શાળા, ધાંધલપુર અને પ્રાથમિક શાળા ધાંધલપુરની રૂબરૂ મુલાકાત. શિક્ષણ સુધારણા અંગે ચર્ચા અને વિદ્યાર્થીઓ સાથે વાર્તાવાપ.

કાશીપરા પ્રાથમિક શાળા 'આલ્બર્ટ વિજ્ઞાન વિહાર વાટિકા'નો શુભારંભ થયો. આ શાળા જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્ર સાથે જોડાયેલી છે. તાલુકા વિકાસ અધિકારીના હસ્તે ઉદ્ઘાટન થયું. કવિ નર્મદ ભાષાકોનર પણ શરૂ થયો. શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વાસ ઉપસ્થિત રહ્યા અને વિજ્ઞાન તથા ભાષા અંગેની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ અંગે પ્રોત્સાહક માર્ગદર્શન આપ્યું.

ધાંધલપુર પ્રાથમિક શાળામાં જ્લડ તોનેશન કેમ્પ યોજાયો જેમાં ચંદ્રકાંતભાઈ સાથે પૂ. એલ. એમ. વોરા માધ્યમિક શાળા, ધાંધલપુર તથા પ્રાથમિક શાળાના સ્ટાફ સહયોગ કર્યો.

રાજકોટ આકાશવાણી કેન્દ્રના પ્રોજેક્ટ ઓફિસર ડૉ. ગીતાબેન ગીતાના પુસ્તક વિમોચન કાર્યક્રમમાં શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ ઉપસ્થિત રહ્યા.

ડાયેટ સુરેન્દ્રનગર તથા બી.આર.સી. મૂળીના સંયુક્ત ઉપક્રમે નળીયા પ્રાથમિક શાળામાં 'કવોલિટી શેરિંગ વર્કશૉપ' યોજાયો. જેમાં તજ્જ્ઞ તરીકે શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વાસે વ્યાખ્યાન આપ્યું.

પૂ. એલ. એમ. વોરા માધ્યમિક શાળા, ધાંધલપુરમાં ધોરણ ૧૧ શરૂ કરવા અંગેની અપીલમાં

ટ્રસ્ટ વતી ચંદ્રકાંતભાઈ વાસ ગાંધીનગર હાજર રહ્યા પરંતુ મુદ્દા પડતાં તારીખ ૦૫-૧૨-૧૫ના રોજ હીયરિંગ થયું.

અમદાવાદ 'નવનીતા પ્રકાશન' ગુપમાંથી પ્રતિનિધિઓ સ્કૂલ, કોલેજ, પ્રેમની પરબની મુલાકાતે આવ્યા. પૂ. એલ. એમ. વોરા ગલ્ફ હાઈસ્કૂલમાં ઈ-સેન્સ પ્રોગ્રામ ઈન્સ્ટોલ કરવાનું નક્કી થયું.

લંડન સ્થિત ડૉ. ભાસ્કરભાઈ થાનકી આશ્રમમાં આવ્યા અને તારીખ ૦૮-૧૨-૧૫ના રોજ પૂ. એલ. એમ. વોરા ગલ્ફ હાઈસ્કૂલની પ્રાર્થના સભામાં હાજરી આપી પ્રસંગોચિત વાતો કરી.

બી.આર.સી. ભવન, સાયલામાં તાલુકા શિક્ષણાધિકારી સાથે વાર્ષિક ઉત્સવ અંગે ચર્ચા વિચારણા કરવામાં આવી.

પ્રાથમિક શાળા નં. ૫, સાયલામાં ગુણવત્તા સુધારણા કાર્યક્રમ અંતર્ગત શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈએ મનનીય વાખ્યાન આપ્યું.

બે દિવસ ભૂજ (કંદ) ખાતે ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ અમદાવાદની મધ્યસ્થ સમિતિની બેઠકમાં સંસ્થા સંભ્ય તરીકે શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈએ ભાગ લીધો તેમજ પરિષદના અધિવેશનમાં હાજરી આપી.

સુરેન્દ્રનગર જિલ્લા પંચાયતના પ્રમુખશ્રી અને જિલ્લા પ્રાથમિક અધિકારી સાથે પ્રેમની પરમ પ્રોજેક્ટ અંગે મીટિંગ કરવામાં આવી. તેમજ તારીખ ૦૧-૦૧-૧૬ વાર્ષિક ઉત્સવ અંગેની આયોજન મીટિંગ યોજવાનું નક્કી થયું.

જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, સાયલામાં : માહે ઓક્ટોબર-૨૦૧૫થી ડિસેમ્બર-૨૦૧૫ દરમિયાન ૨૫ શાળાઓનાં ૧૦૨૩ બાળકોને પ્રશિક્ષણ આપવામાં આવ્યું. ૨૮ શિક્ષકોએ મુલાકાત સહ પ્રશિક્ષણ મેળવ્યું.

પ્રેષક : ચંદ્રકાંતભાઈ વાસ
ડાયરેક્ટર, 'પ્રેમની પરબ' - સાયલા

‘એકાંત મૌન આરાધના’ શિબિરના નિયમો

૧. એકાંત મૌન આરાધના શિબિર શરૂ થવાની હોય તે તારીખથી એક મહિના પહેલાં દેશ-પરદેશના મુમુક્ષુઓ અરજી પહોંચાડવાની રહેશે.
૨. શિબિરને આગામે દિવસે મુમુક્ષુઓએ આશ્રમમાં હાજર થઈ જવાનું રહેશે અને શિબિર પૂર્ણ થાય પછી જ આશ્રમ છોરીને જઈ શકશે.
૩. દુમાં નાસ્તો કરવો નહીં.
૪. આખો દિવસ આત્માનું અનુસંધાન રહે તે રીતે દરેક કમ ઉપરાંત સતત ચિંતન-મનન અને સુવિચારણા કરવી.
૫. મૌનપણે એકાંતમાં રહેતા સાધકને વૈરાગ્ય-ઉપશમભાવ વધે તે પ્રમાણેની ચર્ચા ખૂબ જ ઉપયોગી થશે.
૬. શિબિર સંચાલક તરફથી જે કાંઈ સૂચના આપવામાં આવે તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવું.
૭. સ્વાધ્યાય, ભક્તિ, ધ્યાન અને સત્સંગના સમયે પાંચ મિનિટ પહેલાં સ્થાન ગ્રહણ કરી લેવું.
૮. મોબાઇલ ફોન, છાપું કે પત્રવહાર શિબિર દરમ્યાન સંપૂર્ણ બંધ રાખવા.
૯. આશ્રમની બહાર જઈ શકાશે નહીં.
૧૦. ઉપરોક્ત નિયમોનો ભંગ કરનાર સાધકને શિબિર સંચાલક શિક્ષા રૂપે જે કાંઈ પ્રાયશ્ચિત આપે તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવાનું રહેશે.

ઓગસ્ટ - ૨૦૧૫થી મે - ૨૦૧૬ સુધી રાખવામાં આવેલ શિબિર

મહિનો	એકાંત મૌન આરાધના શિબિર	આરાધના શિબિર
ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૬	શિબિર - ૮૫ તા. ૧૭ બુધવારથી તા. ૨૧ રવિવાર સુધી	તા. ૧૭ બુધવારથી તા. ૨૧ રવિવાર સુધી
માર્ચ ૨૦૧૬	શિબિર - ૮૬ તા. ૧૨ શનિવારથી તા. ૧૬ બુધવાર સુધી	તા. ૧૨ શનિવારથી તા. ૧૬ બુધવાર સુધી
એપ્રિલ ૨૦૧૬	શિબિર - ૮૭ તા. ૮ શુક્રવારથી તા. ૧૨ મંગળવાર સુધી	તા. ૮ શુક્રવારથી તા. ૧૨ મંગળવાર સુધી
મે ૨૦૧૬	શિબિર - ૮૮ તા. ૨૦ શુક્રવારથી તા. ૨૪ મંગળવાર સુધી	તા. ૨૦ શુક્રવારથી તા. ૨૪ મંગળવાર સુધી
જૂન ૨૦૧૬	શિબિર - ૮૯ તા. ૧૫ બુધવારથી તા. ૧૯ રવિવાર સુધી	તા. ૧૫ બુધવારથી તા. ૧૯ રવિવાર સુધી
જુલાઈ ૨૦૧૬	શિબિર - ૯૦ તા. ૧૩ બુધવારથી તા. ૧૭ રવિવાર સુધી	તા. ૧૩ બુધવારથી તા. ૧૭ રવિવાર સુધી
ઓગસ્ટ ૨૦૧૬	શિબિર - ૯૧ તા. ૮ મંગળવારથી તા. ૧૩ શનિવાર સુધી	તા. ૮ મંગળવારથી તા. ૧૩ શનિવાર સુધી
સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૬	એકાંત મૌન આરાધના શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.	આરાધના શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.

પૂ. લાડકંચદ માણોકંચદ વોરા ગલ્વસ હાઈસ્કુલ, સાયલા તથા

પૂ. લાડકંચદ માણોકંચદ વોરા કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ, સાયલા

કોઈ પણ જાતનો ડર રાખ્યા વગર આનંદ ઉલ્લાસથી શાળાએ જતી કન્યાને જોઈને એ વિચાર જરૂરથી આવે કે આ કન્યા જે શાળામાં જાય છે તે શાળાના શિક્ષકોએ 'પ્રેમભાવથી શિક્ષણ'નો સંકલ્પ જરૂરથી અપનાવ્યો હશે. તો આવી શાળા છે સાયલા ગામની પૂ. એલ.એમ.વોરા ગલ્વસ હાઈસ્કુલ તથા પૂ. એલ.એમ.વોરા ગલ્વસ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ, જ્યાં કન્યાઓ ઉત્સાહથી ભણી પોતાની ઉત્તમ કારકિર્દી ઘડે છે.

આ શાળામાં જે કન્યાનો જે દિવસે બર્થ ડે હોય તે કન્યાને તે દિવસે સ્ટેજ પર બોલાવી તેનું પુષ્ટ-ગુચ્છ, કાર્ડ કે અન્ય કોઈ ગિફ્ટ આપી તેને શુભેચ્છા આપવામાં આવે છે. આવી રીતે જાહેરમાં આચાર્ય દ્વારા 'બર્થ-ડે શુભેચ્છા' સહ સન્માન જવલ્લે જ કોઈ શાળામાં થતું હશે. થોડાં જ વર્ષોમાં હરણાફાળે પ્રગતિ કરતી આ શાળા તથા કોલેજના મૂળ પ્રેરણાસ્થોત એવા પ. પૂ. બાપુજીને તથા એ પ્રેરણારૂપ ઝરણાને વેગ આપી આજે મહા નદીરૂપ બનાવનાર પ.પૂ. ભાઈશ્રીને કોટી કોટી વંદન.

ચાલુ શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ માટે જાન્યુઆરી ૨૦૧૫થી શાળાની તથા કોલેજની કન્યાઓને દટક લેવાનું શરૂ કરેલ છે, જેમાં જાન્યુઆરી ૨૦૧૫થી ડિસેમ્બર ૨૦૧૫ સુધીમાં પૂર્ણ થયેલ વર્ષમાં સૌ પ્રથમવાર દાતાઓએ શાળા તથા કોલેજની ૧૦૦% કન્યાઓને દટક લઈને એક રેકૉર્ડ સર્જ દીધો છે. આવેલ ડોનેશનની વિગત દેશ પ્રમાણે આ મુજબ છે :

પૂ.મા.વોરા ગલ્વસ હાઈસ્કુલ, સાયલા (કુલ બાળાઓ = ૪૮૨)		પૂ.મા. વોરા આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, સાયલા (કુલ કન્યાઓ = ૩૪૦)		
દાતાશ્રીઓ	દટક બાળાઓ	દેશ	દાતાશ્રીઓ	દટક બાળાઓ
૧૧૩	૨૩૩	ભારત	૫૫	૮૮
૩૧	૧૨૮	યુ.કે.	૨૩	૧૧૦
૪	૭૬	યુ.એ.ઇ.	૬	૭૬
૬	૧૬	યુ.એસ.એ.	૬	૧૦
૧	૧	કેનેડા	૧	૧
૨	૨૭	કન્યા	૨	૫૫
૧૫૭	૪૮૨	કુલ	૮૩	૩૪૦

ચાલુ શૈક્ષણિક વર્ષ માટે એક દાતાશ્રીએ કોલેજની ૫૦ કન્યાઓને અને ચાર ચાર દાતાશ્રીએ એકી સાથે શાળાની ૨૫ કન્યાઓને દટક લઈ શૈક્ષણિક દાનની ઉત્કૃષ્ટ જ્યોત પ્રગટાવેલ છે. આ ઉપરાંત પણ કેટલાક દાતાશ્રીઓએ એક કરતાં વધુ કન્યાઓને એકી સાથે ત્રણ-ત્રણ વર્ષ માટે એટલે કે આગામી વર્ષો માટે પણ દટક લઈ, શિક્ષણ અપાવવાની આર્થિક જવાબદારી સ્વીકારી શાળા તથા કોલેજને અવિરતપણે પ્રગતિ સાધવાની પ્રેરણ આપેલ છે. આ શૈક્ષણિક સંસ્થામાં ગ્રામીણ બાળાઓમાં સંસ્કાર, ઉત્સાહ, કિલ્લોલ તથા અલગ અલગ ક્ષેત્રે તેઓની પ્રગતિ જોઈ દાતાઓ સંતોષ અનુભવે છે.

સંસ્થા સર્વે ભાગ્યશાળી દાતાશ્રીઓનો હાઈક આભાર માને છે. આ બાબતે વધુ માહિતી માટે :

શ્રી જયસુખભાઈ મહેતા, લંડન - +૪૪૭૮૩૦૨૮૪૦૬૦ E-mail : jaysukhmehta@googlemail.com

શ્રી પ્રદીપભાઈ પારેખ, વડોદરા - +૯૧૯૮૦૮૮૨૧૩૫૫ E-mail : pradipbgb5555@gmail.com

હવે પછીના સંચાલના કાર્યક્રમોની સૂચિ

- ૧. પૂ. બાપુજીનો જન્મદિવસ તથા જિનાલય અને આશ્રમની વર્ષગાંઠ
- ૨. ચૈત્રમાસની આયંબીલની ઓળી
- ૩. મહાવીર જયંતી
- ૪. પરમ કૃપાળુટેવનો દેહવિલય દિન
- ૫. પૂ. સોભાગત્તાઈ દેહવિલય દિન
- ૬. ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ
- ૭. પર્યુષણ મહાપર્વ
- ૮. આસો માસની આયંબીલની ઓળી
- ૯. શ્રીઆત્મસિદ્ધિશાસ્ત્ર અવતરણાદિન તથા પ્રભુશ્રીનો જન્મદિન
- ૧૦. દિવાળી મહોત્સવ
- ફાગણ સુદ-૧ (ક્ષય), ૨, ઉ તા. ૦૮ માર્ચ, ૨૦૧૬ બુધવારથી તા. ૧૧ માર્ચ, ૨૦૧૬ શુક્રવાર સુધી
- ચૈત્ર સુદ-૮થી ૧૫ (બે તેરસ છે) તા. ૧૪ એપ્રિલ ૨૦૧૬ ગુરુવારથી તા. ૨૨ એપ્રિલ ૨૦૧૬ શુક્રવાર સુધી
- ચૈત્ર સુદ-૧૩ તા. ૧૮ એપ્રિલ ૨૦૧૬ મંગળવાર
- ચૈત્ર વદ-૫ તા. ૨૭ એપ્રિલ ૨૦૧૬ બુધવાર
- જેઠ વદ-૧૦ (ક્ષય), વદ-૮ તા. ૨૯ જૂન ૨૦૧૬ ગુરુવાર
- અષાઢ સુદ ૧૪થી અષાઢ વદ ૧, તા. ૧૮ જુલાઈ ૨૦૧૬ સોમવારથી તા. ૨૦ જુલાઈ ૨૦૧૬ બુધવાર સુધી
- શ્રાવણ વદ-૧ ૨થી ભાદરવા સુદ-૪, તા. ૨૮ ઓંગસ્ટ ૨૦૧૬ સોમવાર થી તા. ૫ સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૬ સોમવાર સુધી
- આસો સુદ-૭ થી ૧૫, તા. ૮ ઓક્ટોબર ૨૦૧૬ શનિવારથી તા. ૧૬ ઓક્ટોબર ૨૦૧૬ રવિવાર સુધી
- આસો વદ-૧, તા. ૧૭ ઓક્ટોબર ૨૦૧૬ સોમવાર
- આસો વદ-૧૩થી કારતક સુદ-૧, તા. ૨૮ ઓક્ટોબર ૨૦૧૬ શુક્રવાર થી તા. ૩૦ ઓક્ટોબર ૨૦૧૬ રવિવાર સુધી

BOOK-POST
PRINTED MATTER

To,

From :
Shree Raj Saubhag Satsang Mandal
Shree Raj Saubhag Ashram
On National Highway No. 8-A,
SAYLA - 363430
Gujarat, INDIA
Tel : 02755-280533
Telefax : 02755-280791

“સત્પુરુષોનું યોગબળ જ્ઞાતનું કર્યાણ કરો.”

